

MURAT ÇAKIR

DERLEMELER 2012

ÖZGÜR GÜNDEM VE YENİ ÖZGÜR POLİTİKA GAZETELERİNDE YAYIMLANAN MAKALELER

MURAT ÇAKIR

DERLEMELER 2012

**ÖZGÜR GÜNDEM VE YENİ ÖZGÜR
POLİTİKA GAZETELERİNDE
YAYIMLANAN MAKALELER**

COPYLEFT WWW.KOZMOPOLIT.COM

BİLGİ PAYLAŞIMLA ÇOĞALIR !

Tüm yazı ve çeviriler, ticari amaçla kullanılmamak şartıyla, indirilebilir, basılabilir, dağıtılabilmektedir.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE / AKP / KÜRT SORUNU

Savaşta hukuk	9
Muhafazakâr-demokrat mı dediniz?	11
Tarihsel meydan okuma	13
Ya vicdanlar körse? Fuat Kav'a açık mektup	15
FUAT KAV: Arkadaşım Murat Çakır'a yanıt	17
Kürt partisi mi, Kürdistanî parti mi?	19
Kükremenin (!) perde arkası	21
Ateşle oynama, ülkeni yakarsın!	23
Basın ve fikir özgürlüğü	25
Unutmadık, izlemeye devam ediyoruz!	27
Ehlileştirildiklerinden misiniz?	29
Erdolf ve »cünhakâr« halkı	31
Radikalleşme zamanıdır	33
Yanıyorsunuz beyler!	35
»Yurtsever« mi, savaşısever mi?	37
Yeni umutlarla yeni yıla.....	39

ORTADOĞU / ARAP DÜNYASI

İran-Türkiye rekabeti kızışıyor	43
Savaş tamtamlarının gürültüsü altında... ..	45
Savaş naraları	47
Şimdi Suriyeli olma zamanıdır!	49
Batı'nın Suriye ikilemi	51
Esad'ın aklından zoru mu var?	53
Esnek ortaklıklar sistemi	55
İki, üç, daha fazla Kürdistan!	57
Ölüm: Made in Germany	59
Pers hamlesi	61
Demokratik kamuflaj	63
Kırmızı çizgiler ve savaş planları	65
Akçakale Komplosu	67
Suriye planları	69
Erdoğan, »Bibi« ve Macbeth	71
Büyük resme bakınca	73
Filistin: devlet mi, çözüm mü?	75
»Devrimin« hamiliğine soyunanlar	77

ALMANYA / AVRUPA BİRLİĞİ

Macaristan, AB'nin yeni rotasını gösteriyor	81
Jandarma Pazarı'nda timsah gözyaşları	83
Bolluk içinde yokluk	85

Fransa seçimlerinin gösterdiği	87
Korsanlar faktörü	89
Demokrasiden arındırılmış bölge	91
Krizde sol, solda kriz	93
Sol Parti'de kırılğan uzlaşısı	95
Sistem, hatanın ta kendisi	101
Almanya'nın sünnet sorunu	103
Hollanda'da rüzgâr soldan yana mı esiyor?	105
Anayasal azınlık	107
Efendilerin ırkçılığı	109

DIĞER KONULAR

Kıssadan hisse	113
Kıssadan hisse... ..	115
20 yıl önce, 20 yıl sonra... ..	117
Plurinasyonalite ve »Buen vivir«	119

TÜRKİYE / AKP / KÜRT SORUNU

SAVAŞTA HUKUK

14 OCAK 2012

Birleşmiş Milletler Şartı esas itibariyle savaşın uluslararası hukuka aykırı olduğunu kabul eder. BM Şartı'nın 2. Maddesi, 4. Fıkraında bu özellikle belirtilmiştir. BM Şartı'nı imzalayan ülkeler, buna uymakla yükümlüdür.

Diğer taraftan, savaşın buna rağmen realite olması nedeniyle iki temel hukuksal kural kabul edilmiştir: ius ad bellum, yani savaş yürütmenin yasallığı üzerine ve ius in bello, yani savaşta hukuk. BM Şartı silahlı saldırıya karşı kendini silahla savunmayı kabul eder, ama 51. Madde'de belirtildiği gibi, »Güvenlik Konseyi gerekli tedbirlere alana kadar« koşulunu koyar. Şiddet yasağı esas itibariyle geçerlidir.

Savaş, yasallığı ancak Den Haag Sözleşmesi, bilhassa Den Haag Kara Harbi Kuralları ve Cenevre Konvansiyonu'na uyulduğu takdirde kazanır. Savaşın, hukuksuzluk alanı olmaması tartışmasının bir sonucudur bu, ki Roma döneminde Cicero'nun »silahlar altında yasalar susar« tespitinin gerçekleşmemesi için uygulamaya sokulmuştur.

Hukuksuz savaş cinayettir, soykırımdır. Savaşta hukuka uymayan, savaş suçu işler. Savaş suçu işleyen devletler ise Den Haag'daki Uluslararası Ceza Mahkemesi önünde hesap vermeye zorlanabilirler. Bunun haricinde kimi ülkeler de savaş suçlarını yargılamak için hukuksal düzenlemelere gitmişlerdir. Örneğin Almanya'da yürürlükte olan Uluslararası Ceza Hukuku gereğince, dünyanın neresinde olursa olsun işlenen her savaş suçu Almanya mahkemelerince kovuşturulabilir.

Teori bu. Pratik uygulamaya bakıldığında, örneğin Irak veya Afganistan Savaşları bağlamında işlenen savaş suçları konusunda pek adım atılmadığı görülür. İşin bir yanı böyle, ama gene de örneğin NATO ülkeleri bile yürüttükleri hukuka aykırı saldırı savaşları için hukuksal gerekçeler bulmaya çalışmaktadırlar. Çünkü savaşta hukuka uyulmaması, dünya çapında bir suç olarak kabul görmektedir.

Hukukçu değilim, ama bir hukuk fakültesinde öğretim üyesi olan bir profesörün BM Şartı'nı ve ius in bello kuralını benden çok daha iyi bildiğini bilirim. Aksi zaten absürd olurdu.

Şimdi, bu böyleyse, yani Anıl Çeçen gibi BM Şartı'nı çok iyi bilen bir profesör,

TBMM'nin bir komisyonunda, hem de İnsan Hakları Komisyonu'nda »savaş hukuku lazım«, »hükümlerlik alanının bir bölgesinde insan hakları kaldırılmalı«, »40-50 kişilik toplulukları füze ile vurmak lazım« veya »Kürt nüfusun artması önlenmeli« gibi BM Şartı'na ve her türlü demokratik hukuk devleti esaslarına aykırı öneriler sunabiliyorsa, sözün bittiği yerdeyiz demektir.

Kimi okur, hele hukukçuysa, »bu adamı ciddiye bile almamak gerekir« diyebilir. Doğru, aklından zoru olmayan herkesin olağan tepkisi böyle olur. Ancak mesele bu kadar basit değil. Anıl Çeçen'in söyledikleri zaten uygulanmaktadır.

Uygulanmakta olan Düşman Ceza Hukuku'dur, Çeçen'in söylediklerinden tek farkı, resmen ilân edilmemiş olmasıdır. Çeçen sadece fiili durumun tanımlanması gerektiğini söylemektedir.

Fiili durum, »Terörle Mücadele Kanunu«, özel yetkili mahkeme ve savcılar veya TCK'nun 100. ve diğer maddelerinin T.C. vatandaşlarının bir kesimi için yürürlükten kaldırılması gibi yasal dayanaklar ve Uludere Katliamı'nda olduğu gibi sivillere de yönelik olan askeri şiddet pratiği üzerine kuruludur.

Düşman Ceza Hukuku genişletilmeye de çalışılmaktadır: örneğin bir »Lex Öcalan«, yani kişiye mahsus ceza yasası veya »terör finansmanını« engelleme yasası gibi yasa hazırlıkları gündemde. Hatta Adalet Bakanı daha yasa çıkmadan hakim ve savcılara »terör destekçilerinin mallarına el koymak için gerekli hazırlıkları tamamlama« emrini verdi bile.

Hukukun eğildiği, keyfiyetin ve siyasî otoritenin mahkemeleri yönlendirdiği ve Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin kaldırıldığı bir ülkede, Çeçen gibi »hukukçuların« böyle önerilerde (!) bulunmalarından daha doğal ne olabilir ki?

Unutulduysa anımsatalım: Avrupa Yahudilerinin yok edilmesine yol açan Nürnberg Irk Yasaları da »hukukçular« tarafından yazılmıştı. Tarihin tekerrürü bu olsa gerek.

MUHAFAZAKÂR-DEMOKRAT MI DEDİNİZ?

4 ŞUBAT 2012

Günümüz dünyasının en belirgin emarelerinden birisi kavram kargaşasıdır. Kavramların gelişi güzel kullanılması, içeriğinin değiştirilmesi kişisel bir hata değil elbette. Bilinçli bir tercih ve kamuoyunu manipüle etmek için başvurulan bir araç.

Neoliberal efsanelerin başarılarının sırrı da biraz burada yatıyor. Solun ve emek hareketinin »özgürlük, eşitlik ve demokrasi« kavramlarının içini boşaltıp, özgürlüğü sermayenin özgürlüğüne, eşitliği istihdam piyasasının esnekleştirilmesine ve demokrasiyi, en temel dayanağı olan kamu mülkiyetini özelleştirerek demokratiksizliğe indirgeyen neoliberal söylem, bu efsanelere geniş kesimlerce inanılmasını sağlayan önemli bir etken.

Efsaneleri yaymanın çeşitli yolları var. Efsaneye bir de »bilimsel araştırma« başlığını taktınız mı, tamam. Artık efsane, »empirik verilere dayanan bilimsel gerçek« oluverir.

Basından okuduğum kadarıyla AKP bu yıl »Sosyal Bilimler Teşvik Ödülü«nin ikincisini verecekmış. Parti kurmayları üniversitelere mektup göndererek, »AKP'nin parti çalışmalarını inceleyen araştırmalar yapılmasını« istemişler. Ödül de bu araştırmalara verilecekmış.

Görüldüğü kadarıyla AKP kendi efsanesine »bilimsel« destek arıyor. »Bilimsel« olarak ah ne kadar »demokrat« olduklarını kanıtlayacaklar. Zaten Başbakan Erdoğan geçen Çarşamba günü bir konuşmasında partisinin »muhafazakâr-demokrat kimliğini«, üzerine basa basa vurgulamıştı. Hoş, kimi tarafgir yazarlar daha da ileri gidiyor ve AKP'yi »merkez partisi« olarak nitelendiriyorlar, ama gelin biz bu »muhafazakâr-demokrat kimliği« bir inceleyelim.

Yalnız iddiayı sosyal bilimler temelinde değil de, siyaset bilimine başvurarak ele alalım. Örneğin Avrupa'daki siyaset bilimcileri bir siyasî partiyi analiz etmek için, o partinin karakteristik özelliklerine ve programatığına bakarlar. Sağcı veya sağ popülist / aşırı sağcı partileri ele alalım mesela. Siyaset bilimi, bir partinin sağ popülist / aşırı sağcı olduğunu tespit etmek için 58 farklı kriter kullanıyor.

Bunların başında milliyetçilik, yabancı düşmanlığı, açık/gizli ırkçılık, refah şöve-

nizmi, karizmatik lider şakşakçılığı, duygusallaştırma yoluyla taraftarlarını politize etme, rövanşist tarih anlayışı, homofobi / transgender karşıtlığı, paternalist toplum mühendisliği, popülist söylem ve militarist devlet anlayışı yer alıyor. Bu kriterlerin sadece bir kaç tanesi bir partiyi en azından sağ popülist olarak karakterize etmek için yeterli sayılıyor.

Muhafazakâr-demokrat partiler ise, her ne kadar gelenekselci, tutucu ve milliyetçiliğe hayli yakın olsalar da, burjuva demokrasisinin temel değerlerine, yani hukukun üstünlüğüne, kuvvetler ayrılığı ilkesine, görünümde dahi olsa, parlamentonun demokratik kontrol haklarına sadıklar. Öyle de olmak zorundalar, çünkü gelişmiş kapitalizmin işlerliğinin temelini (burjuva) demokratik hukuk devleti garanti ediyor. Bu nedenle muhafazakârlar kendilerine »sağ popülist« denmesini bir hakaret olarak algılıyorlar. Çünkü siyaset bilimi sağ popülizmi / aşırı sağı burjuva demokrasileri için ciddi bir tehdit olarak nitelendiriyorlar.

Eğer siyaset biliminin kriterlerini kıstas alırsak, AKP'nin, bırakın »merkez partisi« olmayı, muhafazakâr-demokrat olmaktan uzak sağ popülist ve aşırı sağcı bir parti olduğunu tespit ederiz. Çünkü AKP »karizmatik Führeer«e bağlı, milliyetçi, ırkçı, şövenist, militarist, homofobik, tutucu, din ve mezhep ayırmıcılığı yapan, yayılmacı dış politikası olan otoriter bir partidir. »Demokrasi«ye abartılı vurgu yapan popülist söylemi, pratiği ve gündelik yaşamı tutuculaştırması / islamileştirmesi ile açık tezat içerisindedir.

Böylesine bir partinin bir ülkeyi »demokratikleştirebileceğini« iddia edebilmek için bilimi bir hayli eğmek gerekmektedir. Elbette parayla, ödülle bu iddiayı »bilimsel« araştırmalarla temellendirecek »bilimci« bulmak olanaklıdır. Ama »bilimseldir« denilince bilimsel olunamayacaktır.

Peki, AKP'nin »ne olduğunu«, yani sağ popülist ve aşırı sağcı parti olduğunu söylemek nasıl bir sonuç çıkartacaktır? En başta AKP'nin »demokrasi« söyleminin gerçekten bir takiye ve temel amacının ülkeyi demokrasiden arındırılmış alan hâline getirmek olduğu sonucu çıkacaktır. Ve buradan da, neoliberal-islam sentezini siyasetine temel yapan AKP'ye karşı mücadelenin, demokrasi mücadelesi olduğu sonucunu.

Buyrun, sayın *tarafgirler*, aksini bilimsel olarak ispatlayın bakalım.

TARİHSEL MEYDAN OKUMA

31 MART 2012

Geçen Çarşamba günü Yeni Özgür Politika'nın birinci sayfasında, bence çok anlamlı bir fotoğraf yayımlandı. Fotoğraf, 24 Mart'ta yaşamını yitiren HPG'li Gülistan Basutçu'nun cenazesini taşıyan yoksul Kürt kadınlarını resmetmişti.

Bu fotoğraf kanımca çok şey anlatıyor. En başta Kürt hareketinin yoksullar ve kadınlar tarafından taşındığını. Ve Türk devletinin bugüne kadar uyguladığı bütün politikaların, istenilenin tam tersi sonuçlar doğurduğunu.

Şöyleki; inkâr ve imhaya dayanan temel politika, doğrudan yoksul halk hareketini yarattı. Kirli savaş, zorunlu göçler, otoriter neoliberalizm ve buna bağlı olarak ziraat alanında uzun zamandır süren dönüşüm müthiş bir iç göçe ve dolayısıyla Kürtlerin hızla proleterleşmesine neden oluyor. Proleterleşme ise politizasyona. Göç alan kentlerde BDP'nin ve öncüllerinin elde ettikleri seçim başarıları, kitlesel Newrozlar bunun bir göstergesi.

Tabii iç göçün ve Kürt proleterleşmesinin son derece olumsuz yanları da var. Son dönemlerde yapılan çeşitli araştırmalar, yoksullaşmanın ve sefaletin »Kürtleştiğini« kanıtıyor. Kürt illerinde ve göç alan kentlerin varoşlarında resmî işsizlik oranları, ortalamanın iki, hatta üç katına çıkarken, bölgeler arasındaki eşitsizlik uçurumu artıyor. Gene resmî rakamlara göre »Yeşil Kart« sahibi olan 9,5 milyon insanın yarısına yakını Kürt illerinde yaşıyor. Örneğin KONDA'nın yaptığı bir araştırmaya göre, Kürtlerin yüzde 23,4'ü günde 1 Dolar veya daha aşağı gelire sahip. KONDA, Kürt nüfusun yüzde 23'ünün açlık sınırında, yüzde 53'ünün ise yoksulluk sınırında yaşadığını belirtiyor.

Bahçeşehir Üniversitesi'nin yaptığı »Anadil Ayrımında İşgücü Piyasası Konumları« başlıklı bir araştırma da, anadili Kürtçe olan nüfusta ücretli çalışma oranını yüzde 38 olarak tespit ederken, anadili Türkçe olan nüfusta bu oranı yüzde 57 olarak veriyor. Bu araştırmaya göre sosyal güvenceden yoksunluk oranı anadili Kürtçe olan nüfusta yüzde 66,3. Araştırmalar aynı zamanda bölgeler arasındaki eşitsizliğin, bölgeler içerisinde de, bilhassa göç alan kentlerde aşırı derecede arttığını gösteriyor. İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin veya Adana gibi kentlerin varoşları, güvencesiz Kürt proleterlerinin doldurduğu ucuz iş gücü depoları hâline gelmiş durumda.

Araştırmacı yazar Mustafa Sönmez ise Kürt illerindeki toprak eşitsizliğine dikkat çekiyor. Sönmez, topraksız ve az topraklı ailelerin örneğin Diyarbakır'daki oranları yüzde 42 iken, arazilerin sadece yüzde 4'üne sahip olduklarını, buna karşın yüzde 3'lük bir azınlığın Diyarbakır'daki arazilerin yüzde 41'ini kontrol ettiklerini belirtiyor. Veya Urfa'da nüfusun yüzde 1,5'lik bir kesiminin 10 milyon dekara yakın arazinin yüzde 30'una sahip olduklarını vurguluyor.

Bu gelişme, özellikle BDP ve Kürt hareketinin geneli için müthiş bir tarihsel meydan okuma anlamını taşıyor. Kuşkusuz ülkenin ve toplumun fiili bölünmüşlüğü, Kürdistan'ın özel durumu ve yasal siyaset önündeki engelleri aşma çabası bilhassa BDP'nin pragmatist bir siyaset izlemesini gerektiriyor. Farklı Kürt kesimleriyle ittifaka girilmesi, bu pragmatizmin bir sonucu elbette. Kürt kimliği de menteşe rolünü oynuyor.

Ancak salt Kürt kimliğine, yani ulusal soruna odaklanması, sosyal sorunun arka plana itilmesine neden oluyor. Bu da siyasî söylemin değişmesine, muğlaklaşmasına. Örneğin bugün her zamandan fazla gerekli olan »toprak reformu« talebi BDP Programı'nda yer almıyor bile. Emek sorununa ise hiç değinmeyelim.

Halbuki en önemli demokratikleşme hareketi olarak Kürt hareketinin, demokratikleşmenin olmazsa olmazı olan sosyal adalet vurgusunu yapması gerekmez mi? Hem bu Kürt halkının gerçekliğine uygun değil mi? Kanımca Kürt proleterleşmesinin Kürt hareketinin karşısına çıkardığı tarihsel meydan okuma, ulusal sorunu, ekolojik-feminist ve kurtuluşçu bir perspektifle sosyal sorunla bağlantılı hâle getirme görevidir. Bu görevi yerine getiren Kürt hareketi, halkın içinde olan ve halk tarafından taşınan bir hareket olarak bölge halklarına örnek bir örgütlenme modeli hâline gelebilir.

Kısacası, Kürt halkının yoksul kesimlerinin trajik gerçekliği, sosyal sorunu ulus devlet düşüne kurban ettirmemeyi gerektiriyor. Sizi bilemem, ama ben baldırı çıplakların perspektifinden bakınca, bu sonucu çıkartıyorum.

YA VİCDANLAR KÖRSE? FUAT KAV'A AÇIK MEKTUP

14 NİSAN 2012

Değerli yoldaşım!

Süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine başlayacağınızı duyduğumda, içim sızlamıştı. İstemediğim kötü anılar canlanıverdi zihnimde. Kaç gündür seni, Strassburg'da seninle beraber olanları ve bu mektup gazetede yayımlandığında 59. güne girecek olan Türkiye'deki açlık grevi eylemcilerini düşünmekteyim.

Belki inanmayacaksın sevgili Fuat heval, ama rüyalarım bile girdin. Rüyamda seni gördüm. Üstündeki eylem gömleğinle, »ben iyiyim, merak etme« diyor, özgürlük aşkı ile yanan gözleriyle gülümsüyordun.

Biliyorum, moralin yüksektir. Barış için, özgürlük için, mezarlık sessizliğine bürünmüş vicdanları uyandırmak için ölüme meydan okuyanlardansın. İnsan onuru için bedenini ortaya koyanlardan – hem de ilk kez değil!

Yaşam için ölümü göze alma, özgürlük için ölüme yürüme iradesi karşısında, »haklısın« demekten başka yapacak bir şey yok. Eylemine, kararlılığına derin saygı duyuyorum. Sana, seninle beraber direnenlere, Türkiye'de cezaevinde ölüme yatanlara »vazgeçin« demeyi de ahlaki bulmuyorum.

Sevgili Fuat heval,

bir röportajında, »Avrupalı elitler ekonomik, politik ve stratejik çıkarları nedeniyle Türkiye ve Ortadoğu'daki haksızlıklara gözlerini kapatıyorlar; Kürt hareketinin barış girişimlerini görmek istemiyor, aksine aynı Türkiye'de olduğu gibi, haksızlığa karşı meşru direnişi »terörizm« olarak damgalıyorlar« diyorsun. Ne kadar haklısın.

Avrupa'daki Kürt kurumlarına karşı uygulanan yasaklamalar ve baskılar dediklerini doğruluyor. Baksana, Muzaffer Ayata'nın yazı yazmasına dahi tahammül edemiyor, YEKKOM yöneticilerini yurtdışı etmekle tehdit ediyorlar.

Avrupa hükümetleri de Türkiye hükümetlerinden farklı değil. Vicdanlar körelmiş, üç maymunu oynuyorlar. İşin acı olan tarafıysa, Avrupa solu süresiz açlık grevi eylemine »kültürel« olarak »Fransız«. Ya Türkiye'nin »entelijensiyası«? Kuzuların sessizliği misâli, me'lemiyorlar bile. Sanki ses çıkarmayınca, keskin bıçak boğazlarına değmeyecekmiş gibi.

Ama sevgili yoldaşım, sayıları az da olsa, susmayanlar da var. Bizim DIE LINKE milletvekilleri, aydınlar, barış hareketinin temsilcileri, kimi gazeteciler susmuyor, seslerini yükseltiyorlar. Ve Kürtler. Avrupa'nın her tarafından akın akın Strassburg'a geliyor, yollara düşüyor ve eyleminize sahip çıkıyorlar.

Bu sahip çıkmalar, dostların seslerini yükseltmeleri sonuçsuz kalmıyor. İşte Ragıp Zarakolu ve bazı arkadaşlar serbest bırakıldılar. Kendiliğinden olmadı bu, uluslararası dayanışmanın sonucu. Tabii ki yeterli değil, ama devamı gelecek elbette.

Şimdi önemli olan bu dayanışmayı genişletmek, barışın yolu açılana dek demokratik mücadeleyi yükseltmektir. Şahsen, açlık grevi eyleminin bu hedefe önemli bir katkısı olduğunu, demokratların vicdanlarını zorladığını düşünüyorum.

Bu açıdan açlık grevi eyleminin amacına ulaştığı kanaatindeyim. Ve bu aşamada gerçekçi bir değerlendirme yapılması gerektiğine inanıyorum. Bundan sonraki günler süresiz açlık grevi eylemcileri için yaşamsal önem taşıyor. Ama yaşamla ölüm arasındaki sınırın aşılacağı bu günlerin, taleplerinizin karşılanması için yeterli bir zaman olduğunu görmek durumundayız. Hele hele Suriye ile savaşın olası olduğu ve Avrupalı egemenlerin vicdanlarının kör olduğu bir dönemde. Yeni, yaratıcı, demokratik eylemlerle taleplerinizin gerçekleştirilmesi için yola devam edilmesi gerektiği inancındayım.

Eğer bizzat İmralı'dan gelen sinyalleri doğru okuduysam, hiç kimsenin kendisini feda etmemesi isteniyor. Bu en ahlakî duruştur. Bu duruşun verdiği onurlu görev ise, yaşamı savunmaktır.

Sizler, insanlık onuru ve özgür kimliği savunmak için bedenlerinizi ortaya koyuyor, yaşam için ölümü göze alıyorsunuz. Böylesi bir iradeye sahip olanların, reel durumu hergün yeniden ve yeniden değerlendirip, yeni stratejiler geliştirebileceklerine yürekten inanmaktayım.

Değerlendirmelerime katılacağın umuduyla, gözlerinden öperim sevgili kardeşim.

Önkoşulsuz dayanışmacı ve devrimci selamlarımla.

ARKADAŞIM MURAT ÇAKIR'A YANIT

FUAT KAV, 16 NİSAN 2012

Değerli Murat heval, Yeni Özgür Politika gazetesindeki köşende, bana hitaben yazmış olduğun mektubu, açlık grevinin 45. gününde okudum. Açlığımın en derin olduğu bir zamanda ve yaşam ile ölüm arasındaki mesafenin giderek birbirine yaklaştığı bir anda, sizin gibi değerli bir Heval'den mektup almış olmanın, benim için çok anlam ifade ettiğini anlatmama bile gerek yoktur...

Ölümün yaşam karşısında giderek zorlandığı, yaşam çelişkesinin ölüm çelişkisi karşısında giderek boyun eğmeye eğilim gösterdiği zamanlarda, insanların ruhsal hassasiyet ve duygusallığının en fazla derinleştiği anlar olduğunu geçmiş tecübemden gayet iyi biliyorum. İşte mektubunu böylesi ruhsal ve duygusal bir atmosferde okudum.

Son derece anlamlı olan, doğruları ifade eden, gerçekliğimizi anlatan, her satırında >heval<liğin en derin anlamını taşıyan mektubunuz hem bana, hem de bedenlerini Anadolu ve Mezopotamya halklarının özgürlük ve kardeşliği için ölüme yatıran ey-lemdeki arkadaşlarıma güç ve moral vermiştir...

Sevgili Murat heval,

Açlık grevleri, düşüncenin ve ruhsal boyutun son derece karmaşık çelişkilerle boğuşulduğu ve ama aynı zamanda en fazla netleşmenin de sağlandığı zamanlardır. Bir taraftan reel yaşamla olan bağın giderek zayıflaması fikri, öte yandan ölümsel çemberin biraz daha daralması ve bu daralma duygusuyla geçmiş ile an arasında gidip gelme hali, taktir edersiniz ki insanı derinden etkileyen anlar oluyor. Bu anlar aynı zamanda her iki tarafı keskin bir kılıç ağzı üzerinde ölümle dans etme anları da oluyor. Bu dans sürecinde birçok çelişkiyi aynı anda yaşama, sanırım insan olmanın en doğal halidir. Tabii ki bu etkileme ve doğal hal ne anlamsız bir ölümün, ne de anlamını yitirmiş bir yaşamı yaşamaya devam etme hali ve kaygısıdır. Bu gerçeği derinden hisseden bir yoldaş olduğunuzu anlatmaya bile gerek olmadığını biliyorum. Ama yine de vurgulama gereğini duydum.

Değerli arkadaşım,

Bunları anlatmamın nedeni, yaşadığımız kirli, kan ve irinle sıvanmış, özgürlüğün

ve demokrasinin zerresi olmayan bu dünyada dūşünsel anlamda son derece bilinçli bir süreci başlattığımızı ve bu konuda asla, ama asla duygusal davranmadığımızı anlatmak içindir. Böyle düşünmediğini, attığımız adımın son derece bilinçli ve anlamlı olduğunu senin de gayet iyi bildiğinin farkındayım. Ama böyle düşünmeyenlerin de oldukça fazla olduğunu iyi biliyoruz. Bu nedenle böyle bir belirleme yapma gereğini duyuyorum...

Bizler bu eylemi, ‹Öcalan’a Özgürlük› ve Öcalan’ın sağığı ile güvenliğı hakkında kesin bilgi alma şiarıyla başlattık ve bu şarla sürdürüyoruz. Biliyorsun ki, Öcalan’a Özgürlük düşüncesi bu mücadeleyi ve bu halkı tanımayanlar tarafından son derece tepki alan ve neredeyse bir küfür olarak algılanan bir durumdur. Barışın sağlanması ve kardeşleşmenin yaratılması için Öcalan’ın özgürleşmesi kaçınılmazdır. İşte biz bu amaçla Öcalan’a Özgürlük düşüncesini ilk önce bir algı, somut bir bilinç ve gerçekleşmesi mümkün olan bir fikir haline getirmeye çalışıyoruz. Uzun bir süreci kapsayan bir çalışma olduğunu biliyoruz, ama en azından kafalarda bir algı yaratmanın mümkün olabileceğini düşünüyoruz. İkincisi, Öcalan’ın sağığı ve güvenliğı artık neredeyse büyük bir savaşın gerekçesi haline gelmiştir. Avrupa Konseyi ve CPT bu görevi yerine getirecek birinci dereceden sorumlu iki kurumdur. Bunları da bildiğini ve bu konuda bizimle aynı fikirde olduğunu biliyorum. Ama şuna varmak istiyorum: Ne yazık ki son derece insani olan bu talebimiz hala yerine getirilmiş değildir ve ilgili kurumlar hala duyarsızlığın en derin halini yaşıyorlar. Bu nedenle çağrımızı son derece değerli ve anlamlı bulduğumuz kadar, sizin de talebimize hala yanıt alamayan eylemciler olarak eylemimizi sürdürme konusundaki tutumumuzu da anlamlı bulacağınıza olan inancımızı belirtmek istiyoruz. Bu konuda bizi anlayacağınızı umuyor, halkımızın ve sizin gibi dostların verdiği destek ve katılımcı ruhla, arkadaşlarım adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum...

Fuat Kav / Öcalan’a Özgürlük İnisiyatifi Üyesi Strasbourg

KÜRT PARTİSİ Mİ, KÜRDİSTANÎ PARTİ Mİ?

16 HAZİRAN 2012

Bu hafta, »Türkiye'nin yeni dış politikası ve bu politikanın Balkanlar-Kafkasya-Ortadoğu üçgenindeki etkisi« başlığı altında bir sunumda bulunmak üzere Potsdam'a davetliydim. Potsdam, DIE LINKE'nin iktidara ortak olduğu Brandenburg eyaletinin başkenti. Açıkcası daveti, hükümetteki sol hakkında gözlemlerde bulunurum beklentisiyle de kabul etmişim.

Beklediğim gibi de oldu, bazı yoldaşlarımla görüşebildim. Solun hükümetlere ortak olması tartışmalı ve hayli komplike bir konu. Ama beni asıl şaşırtan, konuşmacı olduğum toplantıya katılanların ne denli hazırlıklı geldikleri oldu. Genelde böylesi toplantılarda hayli önyargılı ve çoğunlukla yüzeysel bilgiye sahip olan dinleyicilerle karşılaştığım için, şaşırmışım. Şunu da belirtmeliyim; toplantıya sadece 12 kişi katıldı ve yaş ortalaması – tahminen – yetmişin üzerindediydi. Katılımcılar Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde parti ve hükümet üyeliği yapmış eski komünistler ve emekli öğretim üyeleri olunca, kendimi bir imtihan komisyonu önündeymiş gibi hissetmedim değil...

Neyse konuyu dalandırmayayım; bir dinleyicinin sorduğu sorulardan bir tanesi beni hayli düşündürdü ve bugünkü köşe yazımı bu konuya yoğunlaştırmama neden oldu. Willy hoca, ki Ortadoğu'yu yakından tanıyan bir uluslararası stratejiler uzmanı, şöyle dedi: »Görebildiğim kadarıyla farklı ulus devletlerinin sınırları içerisinde yaşayan Kürtler arasında kendilerine ait ulus devlet kurma arzusu daha da yaygınlaşıyor. Bu anlaşılabilir bir gelişme. Türkiye'deki Kürt hareketi ise, farklı bir konseptle dikkat çekiyordu. Ancak son dönemlerde, Kuzey Irak yönetiminin etkisiyle midir bilemem, ama, örneğin BDP giderek Kürdistanî olmaktan ziyade bir Kürt partisi görünümü veriyor. Ne dersin, yoksa yanılıyor muyum?«

Zaman kısıtlı ve sorular çeşitli olunca, bazı sorulara verebildiğiniz yanıtlar da kısa ve eksik kalıyor. Willy hocaya tatmin edici bir yanıt veremedim maalesef, ama sorduğu soru hâlâ kafamı kurcalamaya devam ediyor ve yeni sorularla bezenerek, kafamı kurcalamaya devam edecek gibi.

Kürt değilim, olsaydım, soru beni böyle meşgul eder miydi bilemiyorum. »Kürt partisi mi, Kürdistanî parti mi?« - derin bir soru. Okurlardan, »Kürt ve Kürdistanî

arasında bir fark yok ki« itirazlarının yükseldiğini duyar gibiyim. Sahiden fark yok mu? Gelin, biraz sesli düşünelim.

Yüzeysel bir bakışla, »velev ki BDP Kürt Partisi« denilebilir. Ama bu son derece naif bir yanıt olmaz mı? Ve hemen peşinden başka bir soruyu, yani »Kürtler, sınıfsız ve imtiyazsız, bütünleşmiş bir toplum mu« sorusunu provoke etmez mi? Gerçi Kürtlerin »sınıf ve katmanlarıyla tek yürek« olduğunu iddia edenler yok değil, ama bu Kürt coğrafyasının gerçeklerine ne denli uygun? Bilhassa Kürt proleterleşmesinin bu denli arttığı bir dönemde...

Sadece anımsatmak için bir kaç sayı verelim: 2011 yılında sayıları toplam 9,5 milyona varan »Yeşil Kart« sahiplerinin yüzde 46'sının anadili Kürtçe. Türkiye genelinde yaşayan ve anadili Kürtçe olanların yüzde 23'ü açlık sınırının, yüzde 53'ü ise yoksulluk sınırının altında yaşamak zorunda. Buradan şu soru çıkartılabilir: sadece »Kürt partisi« olan bir siyasî formasyon, örneğin Diyarbakır'lı bir Kürt işadamı ile Hakkari'de yaşayan bir Kürt köylü kadınının siyasî karar mekanizmalarına eşit katılımını ve farklı olan çıkarlarını savunmayı nasıl sağlayabilir? Yani »ezilenlerin ezilenleri« olan baldırı çıplaklar ve kadınların sınıfsal çıkarları ulus potasında »ortak çıkara« eritebilir mi?

Düşünmeye devam edelim; sadece »Kürt partisi« olan bir siyasî formasyon, doğal olarak »büyülü amacı« ulus devlet olunca, aynı coğrafyada yaşayan »Kürt olmayanları« programının neresine koyacaktır?

Ulus potasının 20. Yüzyıl'ın bir kalıntısı olması bir yana, asıl can alıcı soru şu: Suriye örneğinde görüldüğü gibi, bölgeyi yangın yerine çevirebilecek bir Şii-Sünnî çatışmasının arifesinde, kurtuluşçu bir konsept olarak ifade edilen »Demokratik Konfederalizm«in gereğini bir »Kürt« partisi mi, yoksa »Kürdistanı« bir parti mi yerine getirebilecektir?

Velhasılı, Willy hocanın sorusu zor bir soru ve kanımca en doğru yanıt »ezilenlerin ezilenleri« tarafından verilebilir, »ezilenlerin ezenlerince« değil!

KÜKREMENİN (!) PERDE ARKASI

30 HAZİRAN 2012

Almanya'daki yaygın medya bir hafta boyunca Suriye'nin düşürdüğü Türk savaş uçağını haber yaptı. Yaygın medyanın savaş kışkırtıcılığı – ve NATO toplantısından savaş kararı çıkmamasının yarattığı hayal kırıklığı – bir yana, okurların çıkan haberlere yaptıkları yorumlar hayli ilginçti. Büyük bir çoğunluk, »olay, Suriye'ye saldır-mak için bir neden yaratma çabası« yorumunu yapıyordu.

Görüldüğü kadarıyla Avrupa kamuoyu, bunca deneyimden sonra, »savaş nede-ni« olarak gösterilmeye çalışılan olaylara şüpheyle bakıyor. Türkiye kamuoyunda da benzer yaklaşımlar mevcut. Peki, kamuoyunda durum böyleyken, Başbakan Erdoğan'ın – bir Alman gazetesinin yazdığı gibi – »oryantal savaş baronu« edasıyla kükremesinin ardında ne yatıyor? Türkiye'yi uçurumun kenarından uçuruma sü-rükleyecek böylesi bir politikanın getirisi ne olabilir? Mesele sadece Hz. Ali'yi refe-rans göstererek, »haksızlıklar karşısında susmamak« mı?

Öncelikle askerî uzmanların bir görüşünün altını çizmek gerekiyor. Türkiye'nin, Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun anlattığı gibi, radar sistemlerini denemek için savaş uçağı kaldırmasına gerek yok. Doğru, düşürülen uçak bir RF-4E Phantom jeti ve ge-nellikle casusluk teknolojisiyle donatılılar. Ancak, ki bölgedeki tüm ülkelerce bu bi-linir, bölgenin radar taraması ABD'nin İncirlik Üssü'nde konuşlandırılan »İHA«lar tarafından yapılmakta ve Türkiye'deki çeşitli NATO radarlarınca desteklenmektedir. Bu iş için Phantom'a gerek yoktur.

Kaldı ki, uluslararası hukuku temel alırsak, başka devletlerin hava sahasını ihlal eden askerî uçakların düşürülme riski yüksektir. Her ne kadar olağan durumlarda bu iş diplomatik yollardan halledilse de, olağanüstü bir durum yaşayan Suriye'nin hava sahasını ihlal eden bir uçağın düşürülme olasılığının son derece yüksek oldu-ğunu tahmin etmek için uzman olmaya gerek yok. Her kim böylesi bir durumda kendi uçağını hedef hâline getiriyorsa, asıl amacının farklı olduğu suçlamasına ma-ruz kalmaktan kurtulamayacaktır.

Türkiye'nin başına gelen budur. Dahası bir tarafta savaş uçağı düşürülerek, »süper güç« olma imajı çizilmiş, diğer tarafta da müttefiklerince istekleri kulak ardı edil-miştir. AKP hükümeti, kendi eliyle Suriye politikasını çıkmaza sokmuştur.

Asıp-kesme, kükreme gibi tavırlar, ciddi devlet politikasının değil, yapılan yanlışların, imaj zedelenmesinin ve alınan siyasî yenilginin üstünü örtme çabasının göstergesidir. Erdoğan'ın kükremesinin perde arkasında yatan nedenlerden birisi budur.

Kanımcı AKP'ni zorlayan başka nedenler de var: Bir kere Suriye konusunda »camdan böylesine sarkan« ve kendi liderliğinde oluşacak bir »Sünnî Aksi« ile emperyal heveslerini gerçekleştirmek isteyen Türkiye'nin daha fazla bekleyecek zamanı kalmadı. AKP'ni destekleyen sermaye fraksiyonlarının, başta Rusya, İran ve Suriye'de olmak üzere, bölgedeki çıkarları, alan daralmasına uzun süre tahammül edebilmelerini engellemektedir. Zaman ve para sorunu olmayan Batı gibi bekleme lüksüne sahip değiller. Suriye'de çözümsüzlüğün sürmesi, bizzat AKP hükümetinin geleceğini tehdit etmektedir.

Diğer taraftan, ikincisi, Türkiye'nin iktisadî ve konjonktürel sorunları AKP hükümetinin hareket alanını daraltmakta. Cari açık, sektörel tüketici kredilerinin pahalılaşması, giderek patlamaya hazır hâle gelen gayrimenkul balonu, uluslararası rating ajanslarının Türkiye'nin kredi notunu düşürmesi, enerjide dışa bağımlılığın artması (bu bağlamda Rusya'nın rolü), Türkiye'nin Mısır'dan sonra dünyanın ikinci büyük gıda ithalatçısı olması ve kronik işsizliğin yarattığı baskı, üstleri pek kolay örtülebilecek meseleler değiller, ama savaş retoriği bu işi üstlenebilir.

Üçüncüsü de, ülkenin çözümsüzlüklerinin ana sorunu olan Kürt Sorunu'dur. Suriye'de Türkiye tarafından bir tampon bölge oluşturulması ve (böylece) »Kandil Dağları«nın işgalinin »yolunun açılacağı« hesapları, birbirleriyle doğrudan bağlantılıdır.

Erdoğan'ın kükremesinin perde arkasında kanımcı bunlar yatıyor. Ama kükremek, savaş naraları atmak, ülkeyi uçurumdan kurtarmaya yetmeyecek. Tarih, sorumlu siyasetin tahmin hatalarının ne fecî sonuçlara yol açtığını gösteren onca örnekle doludur. AKP hükümetinin Suriye politikaları, tahmin hatalarına dayanmaktadır. Birisi Erdoğan'a, çıkış yolunun Şam'dan değil, »Kürdistan Barışı«ndan geçtiğini hatırlatmalıdır.

Türkiye'deki barış yanlılarının, demokrasi güçlerinin ve emek hareketinin en ivedi görevi bence budur.

ATEŞLE OYNAMA, ÜLKENİ YAKAR SIN!

25 AĞUSTOS 2012

1997 Kasım'ı: basına Deniz Kuvvetleri Komutanlığının »Açık Denizlere Doğru« başlıklı strateji belgesi sızdırıldı. Belgede, »Kafkaslar-Ortadoğu-Balkanlar üçgeni, Kızıldeniz, İran Körfezi, Kuzey Afrika dahil Akdeniz ve Atlantik'in Cebelitarık yakınlaşma suları Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanıdır. (...) Bu ilgi alanı, vatan limanından çok uzaklarda her türlü lojistik desteğe sahip, güçlü ve etkin deniz kuvvetleri gerekli kılmaktadır« mealinde bir tespit yer alıyordu.

28 Kasım 1999, Frankfurt Marriott oteli: burada yapılan bir toplantıya katılan emekli general Çevik Bir, konuşmasını hayli iddialı bir tespitle bitirmişti: »21. Yüzyılın enerji rezervlerinin bulunduğu Avrasya ve Ortadoğu üzerine çeşitli senaryolar yazılmakta. (...) Ama hangi senaryo uygulanırsa uygulansın, Türkiye hep başrolü oynayacaktır«.

Antep'te patlayan bombanın arka planını anlamaya çalışmak için göz attığım notlarımda, o zamanlar hayli fantazili diye değerlendirdiğim bu alıntılar gözüme çarptı. Bu alıntıları ve onlarca siyaset belgesini, 1990lardan bu yana geliştirilen NATO stratejileri ile birlikte ele aldığımızda, Türkiye'nin 2012 dünyasında oynamak istediği rolün nasıl biçimlendiğini görmek olanaklı oluyor.

İlk bakışta bu yazdıklarımın, Antep'te sivillerin yaşamına mal olan terör saldırısı ile hiç bir bağlantısı yok gibi. Ancak Türkiye gibi bir ülkedeki olaylara salt Türkiye sınırları içerisinde vuku bulan gelişmeler olarak bakmak fazlasıyla aldatici olacaktır. Antep'i, Şam ve Tahran ile birlikte ele almak, Antep sonrasında start alan pogromları, Şemdiilli Savaşı bağlantısında görmek ve günümüzü »büyük resim« çerçevesi içerisinde değerlendirmek, Türkiye'deki karar vericilerin »yanlış« veya »hatalı« politikalar yapmadıklarını, aksine hem NATO güçlerinin, hem de kendi siyasi-stratejik ajandaları çerçevesinde bilinçli siyasi tercihlerde bulduklarını anlamamıza yardımcı olabilir.

Şüphesiz büyük acılar veren ölümler, dezenformasyon sisleri ve toplumsal ayrışmalar, soğukkanlı değerlendirme yapmayı elbette zorlaştırıyor. Ama özellikle böylesi gelişmelerin yaşandığı günlerde »neyin ne olduğunu« söylemeye ve egemenlerin çıkarlarından bağımsız değerlendirmelere her zamandan fazla ihtiyaç var.

Böylesi soğukkanlı bir değerlendirme yapmaya çalışırsak eğer, Türkiye'nin sadece kanlı bir iç savaşın eşiğine gelmekle kalmayıp, aynı zamanda şiddetlenen bölgesel savaşların girdabına düşme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu söylememiz gerekiyor. Görüldüğü kadarıyla Türkiye karar vericileri uzun vadeli stratejik planlarını gerçekleştirmek için, içte ve dışta bir nevi »Balkanlaştırma« politikası izlemektedirler. Ankara'nın içe ve dışa yönelik siyasî söylemlerine, alınan kararlara, örneğin Suriye'ye yönelik hayata geçirilen uygulamalara baktığımızda da, bu »Balkanlaştırma« politikasının yaratacağı krizleri yönetebileceklerine ikna olmuşlar.

AKP hükümetinin aldığı toplumsal destek, müttefiklerin kendilerini cesaretlendirmesi, yani ABD, AB, Suudî Arabistan ve Körfez İşbirliği ülkelerinin hükümete sunduğu olanaklar ve Türkiye sermayesinin verdiği güvence, bu iknanın temelini oluşturmaktadır.

Ancak ABD ve diğer merkezî NATO güçlerinin Suriye'ye müdahaleden çekiniyor olması, despot Esad Rejiminin Libya gibi kendini savunmaktan aciz olmadığını göstermesi, hâlen güç kaybetmemiş olan Şii Yayı'nın varlığı ve en önemlisi Türkiye sınırları içerisinde askerî olarak yenilemeyeceği kanıtlanmış bir silahlı hareketin dayandığı sınırlar ötesi toplumsal güç, krizlerin düşünüldüğü kadar kolay yönetilemeyeceğine işaret etmektedir; ki Rusya ve Çin faktörlerini saymaya gerek duymuyorum.

»Kibir, düşüştü önce gelir« der bir Alman deyişi. Türkiye karar vericilerinin kibri, ateşle oynadıklarını görmelerini engelliyor. Halbuki Suriye, Türkiye'nin geleceği için bir örnek: Körüklenen mezhep savaşı, ihtilaftan kim galip çıkarsa çıksın, sonuçta herkesin yenilen olmasıyla sonuçlanacaktır. Türkiye'nin alevlenmesine katkıda bulunduğu Suriye ateşi, hiç beklemedik bir anda Türkiye'yi yangına çevirebilir. Eğer Fırat'ın Batısında yaşayanlar bu gerçeği görmez ve savaşa karşı ayağa kalkmazlarsa, komşu evde çıkan yangına yardım etmeyen, ama yangın kendi evine sıçradığında çaresiz kalan ev sahibinin durumuna düşeceklerdir. Bugün savaşa hayır demeyenler, yarın kurbanı olacakları terörü yaratanlar olacaktır.

Antep, tüm çıplaklığı ile bu gerçeğin altını çizmiştir.

BASIN VE FİKİR ÖZGÜRLÜĞÜ

8 EYLÜL 2012

Burjuva demokratik hukuk devletinin varlığının en önemli, yani olmazsa olmaz göstergesi, basın ve fikir özgürlüğünün hiç bir gerekçe ile engellenmeksizin, baskı ve sansür altına sokulmadan kullanılabilmesidir. Bu özgürlüklerin kullanılmadığı bir ülke, serbest ve doğrudan seçimler yapılabilse bile, demokratik değildir.

Elbette bu özgürlükler gökten zembille inmedi, insanlığın uzun mücadeleleri sonucu elde edildiler. Örneğin basın özgürlüğü Amerika Devriminden sonra 1776'da Virginia Declaration of Rights metnine »devredilemez insan hakkı« olarak kazındı ve 1789'da genç ABD'nin »Bill of Rights«ına alındı. 26 Ağustos 1789'da da Fransa ABD'ni takip etti.

Fikir özgürlüğü, daha doğru bir ifadeyle fikrini açıklama özgürlüğü de örneğin Fransa'nın 1789 tarihli »İnsan ve Yurttaş Hakları Beyannamesi«nde »insanın en değerli haklarından« diye tarif edilmekteydi.

Yüzmilyonlarca insanın yaşamına mal olan savaşların, diktatörlüklerin, soykırımların ve esaretin deneyimiyle insanlık, çağdaş dünyanın temel hak ve özgürlükler üzerine kurulu olması gerektiğini öğrendi.

Bunun sadece burjuva demokratik devrimleri için değil, sosyalist devrimler için de geçerli olduğunu Rosa Luxemburg'dan duyduk. Rosa ünlü »Rus Devrimi Üzerine« adlı makalesinde hafızalara kazınan şu satırları kaleme almıştı: »Sadece hükümetin taraftarları, sadece – sayıları ne kadar çok olursa olsun – bir partinin üyeleri için tanınan özgürlük, özgürlük değildir. Özgürlük her zaman farklı düşünenin özgürlüğüdür. »Adalet« fanatizmi için değil, özgürlüğün tüm canlandırıcılığı, iyileştiriciliği ve temizleyiciliği bu esasa bağlı olduğu ve »özgürlük« imtiyaz hâline geldiğinde, etkisini yitirdiği için«.

Veya başka bir örnek verelim: nasyonaldemokratizm deneyimlerinden sonra Batı dünyasının en ilerici anayasa metinleri arasında sayılan Bonn Temel Yasası'nın 5. Maddesi 1. Bendi şöyle der: »Herkesin fikrini söz, yazı ve resim ile özgürce ifade etme ve yayma ve engelsiz bir biçimde ulaşılabilen kaynaklardan bilgilenme hakkı vardır. Basın özgürlüğü ile radyo ve film üzerinden haber yapma özgürlüğü güvence altındadır. Sansür yasaktır«. Bu satırların yazıldığı yıl 1949'dur.

Basın ve fikir özgürlüğünün insan hakkı olarak demokratik ülkelerin anayasalarına kazanılmasının temel nedeni, devlet gücüne karşı kullanılacak bir temel hakkin garanti edilmesi ve kamu görüşünün gelişmesini ve bununla bağlantılı olarak, hükümet etme ve yasama üzerine yürütülecek özgür tartışmanın engellenmesini veya yasaklanmasını önleme amacıdır.

Tüm bunlar basın özgürlüğünün yasa üstü olduğu anlamına gelmiyor. Yalan haber, endoktrinasyon, halklar arasında kin ve düşmanlığın körüklenmesi, kişi ve kurumlara yönelik hakaret basın özgürlüğü kapsamında değil. Bu nedenledir ki, özgür basın, basın etiği, haber ve yorum ayrılığı, haber konusu üzerine birden fazla kaynaktan bilgilenmek, haberi ekonomik, siyasî veya kişisel çıkarlar için kullanmamak, kamuoyunun eleştirel düşünce oluşturmaya katkıda bulunmak gibi sayısız ilkeler üzerine anlaşmıştır.

Bir ülkenin demokratik, o ülkedeki basının özgür ve objektif olup olmadığını görebilmek için bu temel hak ve özgürlükler ile basın ilkelerine bakmak yeterlidir. Avrupa'dan Türkiye'ye baktığımızda ise, Türkiye'nin 236 yıl geride kaldığını tespit edebiliriz. Yaklaşık 100 gazetecinin hâlen tutuklu olması, özgür basın üzerindeki baskıların artması, tekelleşme ve hükümetin basını tek dillileştirme uğraşısı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan »Türkiye demokratik, laik ve sosyal hukuk devletidir« iddiasını inandırıcılıktan uzaklaştırmaktadır.

Önümüzdeki hafta 3 ayrı davada gazeteciler Türkiye mahkemelerine çıkartılacak. KCK, OdaTV, Atılım davaları, Türkiye'deki basın ve fikir özgürlüğünün ne denli tehdit altında olduğunu, ne denli kısıtlandığını göstermektedir. Bu durumda herkesin sesini yükseltmesi gerekiyor, çünkü basının özgür olmadığı bir ülkede hiç kimse özgür olamayacaktır.

1776'dan beri geçerlidir: haksızlığa karşı çıkmak, direnmek, yurttaşlık görevidir. Bu görevin verdiği sorumlulukla bugün Taksim'de yapılacak olan yürüyüşe katılmak ve 10 Eylül'de başlayacak olan davayı izlemek için Almanya'dan bir heyet gelecek. Tutuklu gazetecilerin serbest bırakılması, basın ve fikir özgürlüğünün güvence altına alınması için ben de orada olacağım. Taksim ve Çağlayan'da görüşmek üzere.

UNUTMADIK, İZLEMeye DEVAM EDİYORUZ!

29 EYLÜL 2012

Türkiye'deki bazı liberal kalemler hâlâ AKP hükümetinin demokratikleşme yolunda olduğunu iddia etmeye devam ediyorlar. En güçlü kanıt olarak da, »Balyoz Davası« sonuçlarını gösteriyorlar.

Demokratik hukuk devletinin, ancak katillere, işkencecilere ve darbecilere dahi demokratik hukuk devleti esaslarını uygulayarak var olabileceğini, şaibeli her davanın hukuka olan güvensizliği artıracığını ve hukukun üstünlüğünün tesis edilmediği yerlerde demokrasiden bahsedilemeyeceğini defalarca yazmıştık. Bu yazılanlar, bugünlerde sürdürülen »Balyoz Davası« tartışmalarına bir gönderme olsun.

Bugün ise başka bir davaya değinmek istiyorum. Şimdiye kadar söylenmiş olanları, yazılanları tekrar etmek için değil, adı geçecek olanların yalnız olmadıklarını, davalarının Avrupa'dan takip edildiğini ve tutuklulara sahip çıktığını bir kez daha anımsatmak, bunun altını çizmek için...

Bilindiği gibi 4 Ekim 2012 tarihinde KESK kadın sekreteri Canan Çalağan, SES merkez kadın sekreteri Bediye Yorgun, Tüm Bel.Sen merkez kadın sekreteri Güler Elveren, SES Ankara şube kadın sekreteri Güldane Erdoğan, Eğitim Sen 1 Nolu şube üyeleri Hatice Beydilli ve Evrim Özdemir Oğraş ile SES Ankara şube üyeleri Hülya Medilligil ve Belkıs Yurtsever davalarının ilk duruşmasına çıkacaklar. Tutuklandıkları 13 Şubat 2012'den bu yana Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuluyorlar.

Bu davanın da, diğer davalar gibi hukuksal açıdan ele avuca alınacak tek bir yanı yok. Aslında davayı hukuk açısından bir değerlendirmeye dahi almamak gerekir, çünkü bu mahkemeye sunulan iddianameye hak ettiğinden fazla değer vermek anlamına gelecektir. Kadın sendikacıların sendikacı olarak kendi işlerini yapmış olmalarını, aynı gazetecilerin gazetecilik yapması gibi bir suç unsuruna dönüştüren iddia makamının, »Düşman Ceza Hukuku«nun yaratıcısı Prof. Günther Jacobs'u geride bırakan hukuk cambazlığının neresini eleştirelim?

Aslına bakılırsa bu davaların tümü, bilhassa »KCK Davaları«, Türkiye karar vericilerinin muhalefet güçlerine karşı kullandıkları bir »şartlı rehin«dir. Tutuklular, tutuklu değil, rehinedir. AKP'nin »ileri demokrasisi«, demokrasi postunda neo-liberal otoritarizmdir. Bugün AKP rejimini »demokratikleşme« olarak savunanlar,

aynı AKP'nin işine geldiğinde mızrağın ucunu kendilerine demokratik, demokratik çevireceğinde şaşırılmamalıdır.

Bir katilin bile demokratik hukuk devleti esaslarına uyulmadan yargılanmasına ses çıkartmayanlar, hukuksuzluğun şiddetinin kendilerine de yönelmesinin yolunu açtıklarını, hukuksuzluğun sorumluluğuna ortak olduklarını bilmelidirler.

Bilmeleri gereken başka bir gerçek ise, »kuzuların sessizliğinin« çıkardığı müthiş gürültünün Avrupa'dan da duyulduğudur. Avrupa'da bir çok kesim Türkiye'deki gelişmeleri, antidemokratik uygulamaları, kirli savaş yöntemlerini, körüklenen ırkçılığı ve linç kültürünü, hukukun ayaklar altına alınmasını ve buna ses çıkarmayanların zavallılığını kaygıyla izlemekte. Henüz üç hafta önce Çağlayan'daki muhteşem (!) adliye sarayındaki trajikomik hukuk tiyatrosunu izleyen Almanyalı heyet üyeleri, Türkiye'deki davaları izlemeye devam ediyor ve tarih sayfalarına not ediyorlar.

4 Ekim'de Ankara'da olamasak bile, mahkemeye çıkartılacak olan sendikacı kadın arkadaşlarımızın yanındayız. Emekçi, kadın ve Kürt olarak, egemen zihniyetin tüylerini diken diken eden bu arkadaşlarımızı sizler de yalnız bırakmayınız. KESK'in çağrısında »son söz olarak« şunlar deniyor:

»Hayat bize gösteriyor ki, hiçbir mahkeme mutlak değildir; hakimler, yasalar hatta hukuk sistemleri değişir; gün gelir kahramanlar seçluya, suçlular kahramana dönüşür. Ancak tarihin mahkemesinde suçlar sabit, haklılar bellidir. Tarihin mahkemesinde aklanmak için, 4 Ekim'de Ankara Adliyesinde buluşarak, sizi anın mahkemesinde suç ortağı olmaya davet ediyoruz!«

KESKli dostlarımıza: davetiniz, kabulümüzdür!

EHLİLEŞTİREBİLDİKLERİNDEN MİSİNİZ?

27 EKİM 2012

Böylesi günlerde uyuyabilmek na mümkün. Kardeşimin ve babamın peşpeşe, gözü-müzün önünde eriyip gittikleri günler aklıma geliyor. O çaresizliğim, telefonun her çalışmada kalbimin duracak gibi olması...

Kardeşim Uğur ve babam hastaydılar. Kendi iradeleri ile bedenlerini ölüme yatırmışlardı. Ama gene de onları kaybetmeden önceki günlerdeki ruh hâlimi anımsadığımda, bu yazı yayımlandığında 46. güne giren açlık grevcilerinin anne ve babalarının, eşlerinin, kardeşlerinin, dostlarının duygularını, yüreklerinde hissettikleri acıyı çok iyi anlayabiliyorum. Her an ölüm haberinin gelecek olmasını bilmek, tarifi zor bir duygudur.

Ne zaman süresiz ve dönüşümsüz açlık grevi başladığını duysam, içim sızlar. Bugün ise o sızı tahammülü zor bir acıya dönüştü. Açlık grevi ölüm olmadan bitirilebile, bedende kalıcı rahatsızlıkların oluşacağı eşik aşılmak üzere. Aynı önceleri olduğu gibi.

Böylesi günlerde kötü anılar canlanır. Televizyonda gördüğüm 1972 İrlandasının siyah-beyaz resimleri hayal meyal aklımdadır, ama 12 Eylül sonrası, bilhassa »hayata dönüş« adı verilen katliam dün gibi belleğimde. Ve gene, »neden bu duruma gelinmesini engelleyecek bir şeyler yapılmadı« sorusu kucuklar zihnimi.

»Peki, sen ne yaptın« der vicdanım.

Lânet olsun! Neden hep ölümün uğursuz nefesini hissettiğimizde vicdanımızın sesini duyarız da, öncesinde kulaklarımız sağır, dilimiz lâl, gözlerimiz kördür?

Çaresiz miyiz? Hayır, tam aksine. Yapabileceğimiz çok şey var. Sessiz kalanları vicdanlarına terk edelim. Hâlâ susanlar için söylenecek söz kalmadı artık.

Peki biz, sosyalistler, BDPliler, HDKlılar ne yapmalıyız, sokağa çıkmaktan başka? İlk önce PKKlı ve PJAKlı tutsakların bu eyleminin sadece egemenlere değil, bizlere de bir çağrı olduğunu görmeliyiz. Evet, bu bir serhıldan, bir isyan çağrısıdır. »Sen beni tanıyorsan, ben seni hiç tanıyorum« demenin zamanıdır.

İtirazların yükseldiğini duyar gibiyim. Yanlış anlaşılmasın, kimseyi silaha sarılmaya

davet etmiyorum. Aksine olabilecek en demokratik adımların atılması gerektiğine inanıyorum.

Örneğin TBMM'ndeki BDP grubunun artık »sine-î millete« dönme zamanının geldiği düşünceyim. Ve onlara soruyorum: iktidarın nefret suçu işlediği, düşman ceza hukukunu uyguladığı, işlerine geldiğinde sizlerle »lütfen« görüşüldüğü, ama başka zaman selamın bile çok görüldüğü, harıl harıl savaş hazırlığı yapıldığı, genç insanların iktidar hırsına bile ölüme gönderildiği, inkâr ve imhadan vazgeçilmediği – daha sayayım mı? – bir ortamda siz milletvekillerinin parlamentoda, hiç bir sonuç alınamayan komisyonlarda ne işiniz var? Oradaki varlığınızın bugünü meşrulaştırmaktan başka bir işe yaramadığı ortadayken, daha ne bekliyorsunuz?

BDPli milletvekillerinin başında demoklesin kılıcı misâli sallanan fezlekeler – işte Leyla Zana'ya 55 yıl hapis isteniyor – ehlileştirme çabası değil de, başka nedir? Bırakın kendileri çalıp, kendileri oynasınlar. Uzun zaman çalıp, oynayamayacaklarını onlar da bal gibi biliyorlar. Aynen başbakanın söylediğini yapın: Parti binalarınıza »mecburî istikamet İmralı'dır, Kandil'dir« yazıp, asın. Barış için, genç insanların ölmelerini engellemek için Öcalan ile, PKK ile görüşmekten başka bir yol kaldı mı ki?

Hapisse, hapis! Zaten fırsat bulsalar, milletvekilidir demeyip, çoğunuzu atacaklar içeri. Bırakın alabiliyorlarsa alsınlar hepimizi. Ülkeyi cezaevi yapsalar bile, halkı bitiremezler ki! Baldırı çıplaklara, kadınlara, bedenini ölüme yatırma iradesini gösterenlere dayanan bir halk hareketi olduğu müddetce, bizi hapisle, ölümlerle mi korkutabilecekler?

Dönün halkın içine ve bakın o müzakere yolları nasıl açılacak. Girin sizi bağrından çıkaran halkın içine ve görün o açlık grevindekiler nasıl ayağa kalkacak, yeni bir yaşama iradesiyle size nasıl sarılacaklar. Dönün sine-î millete, ki bu ülkede ege-menlerin ehlileştiremeyeceği halkın gerçek temsilcileri olarak demokratik, özgür ve barışçıl yarınlara giden yolu aydınlatan ışık olabilesiniz.

Harekete geçin ki ölümler olmasın, Tunus'tan, Tahrir'den gelen esinti, özgürlük gemisinin yelkenlerini şişiren rüzgâra dönüşsün.

ERDOLF VE »CÜNHAİKÂR« HALKI

3 KASIM 2012

Dün Erdoğan'ın Almanya ziyareti esnasında şansölye Merkel ile birlikte düzenlediği basın toplantısına katılan iki Alman meslekdaşım ile sohbet fırsatını buldum. Türkiye ve bölgeyi çok iyi tanıyan deneyimli iki gazetecinin söyledikleri tüylerimi diken diken etti.

»Açlık grevleriyle ilgili Türk başbakanın gözümüzün içine baka baka yalan söylediğini« hissettiğini söyleyen 68 yaşındaki Dietmar, »bizim kuşak Adolf'ü iyi tanır, ama Erdoğan'ın, hem de Berlin'de, nasıl Erdolf'laştığını görünce, ürperdim« dedi. Ben şaşkın gözlerle bakarken, dpa'ya çalışan Jan ise, »böylesine bir demagog halkını suçuna ortak eder. Yakın gelecekte Almanlar gibi cünhakâr halk olarak anılmamak, Türklerin elinde« diye araya girdi.

Elbette bazı söylemlere itiraz ettim. Hitler faşizmi ile AKP-Rejimi arasındaki farkları gösterdim, ama gene de tüylerimin diken diken olmasını engelleyemedim. Çünkü söylediklerinde öylesine haklı yanlar var ki...

Herhalde hiç bir halk, Alman halkı kadar varoluşunu ve ahlakî bilincini böylesine derinden yönlendiren bir etkiyi hissetmemektedir. Bunda faşizmin, Holocaust'un, savaşın olduğu kadar, Almanların çoğunluğunun nasyonaldemokratlerin yaptıklarına ses çıkarmamasının, hatta büyük ölçüde desteklemesinin ve savaş yenilgisinin payı var.

Tarihçiler Almanya'nın yakın tarihini incelerken, halk çoğunluğunun, Daniel Goldhagen'in dediği gibi »Hitler'in gönüllü infaz memurları« gibi davrandığını kanıtlayan bir çok olaya dikkat çekerler. Örneğin Dachau'da yaşayanlar, Dachau toplama kampının krematoryumunun bacasından çıkan insan küllerinin, yaz-kış demeden yıllarca kente kar gibi yağmasına rağmen, savaş sonrasında »biz, böyle şeyler olduğunu bilmiyorduk« diyorlardı – onu da Dachau'ya giren Amerikan askerlerinin silah zoruyla halkı toplama kampına götürüp, oradaki vahşeti göstermesinden sonra. Bu nedenle kimi tarihçi Almanları »cünhakâr halk« (Alm. Taetervolk), yani »suçlu halk« olarak nitelendirir.

Elbette bu tanımlama bütün bir halkı suçlamakta, faşizm analizini yüzeyselleştirmekte ve faşizme karşı canı pahasına direnenleri de zan altında bırakmaktadır.

Ama sembolik değeri yüksek bir tanımlamadır.

Ben bu çerçevede daha çok Lea Rosh'un »Holocaust Abidesi« tartışmalarında ortaya attığı »cünhakârlar halkı« (Alm. Volk der Taeter) tanımının daha uygun olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu tanımlama ile Alman halkının bir bütün olarak Holocaust'un suçlusu olmasını değil, bir bütün olarak Almanya'nın Holocaust'u, nasyonsosyalizmi ve bunların tarihsel nedenlerinin ne olduğunu unutmama, tarihle yüzleşme ve her zaman bilince çıkarma ile ilgili ahlaki bir yükümlülük öne çıkartılmaktadır. »Cünhakârlar halkı« hem ağır bir suçlama, hem de zorunlu olan tarihle yüzleşmenin olmazsa olmaz bir yükümlülüğüdür.

Alman meslekdaşlarımla böylesine ağır bir ithamı karşısında üzülmedim değil. Ancak 53. gününe giren açlık grevi karşısında Türkiye egemenlerinin takındığı tutumu düşününce, bu üzüntüm hiddete dönüştü. Açlık grevlerini, bir çok vicdanlı insan gibi, sadece insanî değerler çerçevesinde değerlendirmek doğru olsa da, bence yeterli değildir. Çünkü açlık grevlerinin arkasında duran devasa gerçeklik, Türkiye'nin gerçekliğidir. Türkiye'nin en temel sorununun nasıl çözülebileceğinin anahtarı, soykırımlarla dolu olan tarihle yüzleşip, Türkiye'nin geleceğinin nasıl şekillendirileceğinin göstergesidir.

Türkiye toplumunun yaklaşık yarısının desteğine sahip olan AKP hükümeti, tarihsel bir hata yapmak üzeredir. Ya açlık grevlerindeki haklı ve meşru siyasi taleplerine olumlu bir yanıt vererek, Kürdistan Barışına, yani ülkenin güvenli geleceğine giden yolu açacaktır, ya da geri dönülmesi mümkün olmayan meşum bir geleceğe adım atacaktır. Çoğunluğun desteğine sahip olunmasının getirdiği kibir, AKP hükümetinin bu gerçeği görmesini engeller mi, engellemez mi bilemiyorum, ama Erdoğan'ın kullandığı onur kırıcı, ötekileştirici ve demagojik söylem »Erdolf«laşmakta olduğunu düşünenlerin sayısını artırmaktadır.

Erdoğan'ın »Erdolf«laşmasını engelleyecek olan ise, AKP hükümetini destekleyen kesimlerin göstereceği basirettir. Bu basiret, Bursa'da olduğu gibi pogromlarla, yandaş basında çıkan yorumlarla veya »şehitler ölmez, vatan bölünmez« edebiyatı ile değil, açlık grevlerinde ölümlerin engellenmesiyle gösterilebilecektir. Çoğunluğu oluşturan sünni Türkler de tarihsel bir sorumluluk karşısındadırlar.

Evet, Alman gazeteci haklı: Tarihe cünhakârlar halkı olarak yazılıp, yazılmamak Türklerin elindedir ve karar vermek için pek fazla zaman kalmamıştır.

RADİKALLEŞME ZAMANIDIR

10 KASIM 2012

Yazı yazmanın zor olduğu günlerdeyiz. Hele hele Türkçe yazıyorsanız, Türkiye'ye ve açlık grevlerine değinmeyen konuları değerlendirmeye eliniz varmıyor. Dile kolay: 60. gün. Kalıcı rahatsızlıklar, hatta ölüm kapıda.

Aslında açlık grevi hakkında söylenecek söz kalmadı. Ama BDP, HDK, sosyalistler ve demokratlar olarak »iğneyi kendimize batırma« zamanı geldi: Bu eyleme verdiğimiz yanıt yeterli mi? Türkiye'de, Avrupa'da yaşayan bizler tutsakların taleplerinin önemini yeterince kavrayabildik mi? Şaka değil, can bu! Şimdiye kadar yaptıklarımızla yetinebilir miyiz? Ve bu saatten sonra, sadece hükümetin – o da lütfen – söyleyeceklerini mi bekleyeceğiz? Bence hayır! Neden böyle düşündüğümü açıklamaya çalışayım.

Önce bir tespitte bulunmak gerekiyor: AKP hükümeti temsil ettiği / desteğini aldığı sermaye fraksiyonlarının çıkarlarını kollayan, Türkiye burjuvazisinin birikimini ender görülen bir enerjiyle teşvik eden bir siyaset uyguluyor ve iktidarının güçlenerek devamını sağlayacağına inandığı söylemi kullanıyor.

Başbakanın demagojisi verimli topraklarda yeşeriyor ve dayandığı yüzde 50'lik oy potansiyelinden pay almaya yeltenecek (!) ciddi bir rakibinin olmamasının verdiği rahatlıkla, bitmeyen seçim kampanyasına yeni ivmeler katıyor.

Yağlı urganı sallandırması da boşuna değil. Erdoğan idam cezasını dillendirerek, hem Kürt hareketini terbiye etmeye çalışıyor, hem de çoğunluk toplumundaki militarizmin, ırkçılığın ve milliyetçiliğin ilkel duygularını şahlandırıyor. Seslendiği kitlenin, Sünnî ve Türk olmanın yaratılan zenginliklerden pay alma anahtarı olduğunu bildiğinden hareketle, AVMLerin, özelleştirilmiş hastahane koridorlarının ve mütedeyyin yaşama uygun, havuzlu, özel güvenli siteleri parlaklığı ile gözlerini kamaştırıyor ve uyguladığı neoliberal politikaların sonuçlarının görünürlüğünü engelliyor, yayılmacı militarizme destek buluyor.

Çalışabilir 25 milyonluk nüfusun yaklaşık 11 milyonunun enformel sektörde istihdam edildiği, vergi mükellefleri sayısının sadece 6,4 milyon (TUIK verilerine göre) olduğu, dolaysız vergilerin rekor seviyelere ulaştığı, işçi haklarının budandığı, bölgeler arası eşitsizliğin had safhaya vardığı, refah şövenizminin yaygınlaştığı, Kürt

nüfusun yüzde 53'ünün (KONDA) yoksulluk sınırında yaşadığı, emek hareketinin kendi haklarını dahi korumaktan aciz kaldığı ve toplumsal muhalefetin tekil çıkar savunusunun ağırlığı altında parçalandığı bir ülkede bu siyaset başarılı oluyor.

Erdoğan, iktidarının sarsılmayacağından emin. Ama gene de hiddetleniyor. Sadece milliyetçi oyları toplamak için değil. Kürt hareketini ehlileştirmediğinden hiddetleniyor.

Kanımcı AKP iktidarının yumuşak karnı, deyim yerindeyse »Aşıl Topuğu« bu noktadır. Ve bu noktada geliştirilecek olan radikalliğin, Türkiye'nin en temel sorununun çözümünün, barış, adalet, demokrasi ve özgürlüğe giden yolun önünü açacağına inanıyorum.

Radikallik, bakanların veya valilerin kapısını aşındırmakla, koster arızasının giderilmesini talep etmekle veya siyasî davalarda hukuksal savunma yapılmasıyla değil, sokağın sesini yükselterek, topyekün saldırıya, topyekün direniş göstererek sağlanabilecektir.

En önce tutsakların taleplerinin sulandırılması engellenmelidir: Anımsayalım, tutsaklar 12 Eylül'de ne demişlerdi: *»(...) Tecrit bir insanlık suçudur. Bu suçun işlenmesine sessiz kalmayacağız. Bu temelde Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan'ın sağlık, güvenlik ve özgürlük koşulları bir an önce yaratılmalı ve tecride son verilmelidir. İkincisi bir insanlık suçu olan Kürdistan halkının anadili üzerindeki inkar, imha ve asimilasyon politikasına son verilmelidir. Anadilde eğitim ve mahkemelerde savunma yapmanın önündeki her türlü yasak ve engel kaldırılmalıdır. Bu iki talebimiz yerine getirilinceye kadar (...) biz Kürt özgürlük tutsakları olarak öz irademizle 12 Eylül 2012 tarihinden itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlıyoruz. Tüm halkımızı, dostlarımızı, ailelerimizi ve demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya ve bu insanlık direnişimizi sahiplenmeye, desteklemeye ve seslerini sesimize katmaya davet ediyoruz«.*

Zaten bu davete geç icab ettik, bari sahiplenmenin hakkını verelim, oyalamalara kanmayalım. Radikalleşme zamanının geldiğini kavrayalım. Kavrayalım ki, sokaktan yükselen seslerin ölümleri durduracağını, egemenlere geri adım attırabileceğini anımsayalım.

Bunu anımsadığımızda ise, ivedi görevin parlamentoda veya işlemeyen hukuksal süreçlerde vakit kaybetmek değil, direnişi kiteselleştirmek, süreklileştirmek olduğunu anlayabileceğiz.

YANILIYORSUNUZ BEYLER!

17 KASIM 2012

Okuduğunuz bu yazı gazetede yayımlandığı gün, 12 Eylül 2012 tarihinde açlık grevine başlayanlar, 67. güne girmiş olacaklar. Rahatımızı bozup, ancak haftalar sonra durumun vehametini kavrayarak harekete geçenler olarak, olası bir ölüme bizlerin de sorumluluk payımız olacağını hiç bir zaman unutmamalıyız. Şahsen, zamanında harekete geçmediğim için büyük bir vicdan azabı çekmekteyim. Ve muhtemelen bugünkü süreci ömrüm boyunca yüzüm kızararak anımsayacağım...

Yüzü kızarmadan konuşan, vicdanı körelmiş akıl vericilere, iktidara ve yalakalarına söyleyecek ne kaldı ki? Gene de bazılarına bir çift lafım olacak: Yanılıyorsunuz beyler!

Kendi iradesi ile bedenini ölüme yatıranlara acılamakla, »şov, bölf yaptıklarını« söylemekle, meseleyi basit bir şeymiş gibi görmekle yanılıyorsunuz. Asıl acınacak olan sizlersiniz. Açlık grevcileri çoktan özgürleştiler. Artık hiç bir güç onların iradelerini kıramaz. Belki ölecek, büyük bir olasılıkla sakat kalacaklar, ama o halleriyle hiç bir silahlı gücün yapamayacağı şekilde otoriterliğinizi, devletinizi, vicdansızlığınızı ve yüzsüzlüğünüzü tarihe mahkûm ettirdiler. Onlar onurlarıyla yoksul Kürt halkının hafızasına kazanırken, onursuzluk abidesi olmak size kaldı.

Anadilde savunma diye sunduğunuz şark kurnazı yasakçılığınızla göz boyayabileceğinizi, Öcalan'ı lütfen izin vereceğiniz avukat(lar)la görüştürerek, uyguladığımız düşman hukukunun kanıtı olan tecritin üstünü örtebileceğinizi zannediyorsanız, yanılıyorsunuz. Dünya çapında benzersiz bir boyuta ulaşan açlık grevlerini göstermelik adımlarla geri püskürtebileceğinizi, yaşlı-genç kadın ve erkekleri tutuklayarak halkın haklı direnişini kırabileceğinizi, Kürt hareketini, Türkiye sosyalistlerini ehli-leştireceğinizi sanıyorsanız, fena yanılıyorsunuz.

Tecritin, bırakın altına imza attığınız uluslararası hukuku, kendi yasalarınıza bile aykırı olduğunu bal gibi biliyorsunuz. Demagojinize kendiniz bile inanmıyor, krizleri kontrol edebileceğinizi zannediyor ve BM veto güçlerine dahi güya kafa tutacak derecede kendinizi dev aynasında görüyorsunuz. Ağzınıza »Yaradanın« adını almaktan çekinmiyor, kullarınıza rızık, ödül dağıtmayı müslümanlık sayıp, çalışmadan başkasının emeğini sömürenleri ihya ediyor, »ailenin hakkı« diyerek ilkel kısas

hukukunu öne sürerek, Roboski Katliamı'nı, günahlarınızı unutturmaya çalışıyorsunuz. Ama nafile. Dininizin, imanınızın para olduğunu biliyoruz. Mankurlara dönüşmüşsünüz, ülkeyi de Mankurtistan'a çevirmişsiniz.

Ey dindarlar, müteyeddinler: ölüme yatanlara gözünüzü kapayıp, vicdanınız sızlamadan başınızı secdeye koyuyor, böylece »dinî vecibeleri« yerine getirdiğinizi zannediyorsanız, yanılıyorsunuz. Suskun kaldıkça günah işliyor, zalimin günahına ortak oluyorsunuz.

AKP'ne bel bağlayan, vesayet rejimini yıktığını düşünen, »yetmez ama...« diyerek destek vermeye devam eden tuzu kuru demokratlar, liberal solcular: Erdoğan'ın demokrasiyi getireceğini, suskun kalınca savaşın size kadar gelmeyeceğini, Burkeyla rınızın, Miroğullarınızın, Parmaksız Şemsilerinizin alternatif olabileceklerini, AKP otoritarizminin size dokunmayacağını düşünüyorsanız, yanılıyorsunuz.

Elindeki yağlı urganıyla tek adamlığı, küfre ramak kalan söylemi, ateşe benzin dökken politikaları, ne kadar demokrat olabileceğini kanıtlamıyor mu? Köşeye sıkıştırılan bir kedinin neler yapabileceğini biliyorsunuz da, şimdiye kadar olduğu gibi yaşamak istemediklerini, kırıntıyla yetinmeyeceklerini, ölüme sessiz kalmayacaklarını gösteren baldırı çıplakların topyekün savaşa nasıl yanıt verebileceklerini düşünemiyor musunuz?

Fena yanılıyorsunuz beyler, fena! Oğlu, kızı tutsak ve açlık grevinde olan annelerin, kadınların gözlerine baktınız mı hiç? Kötü haber gelecek diye yürekleri pır pır eden o kadınların kararlılığını görmüyor musunuz? Gaz bombalarına, su sıkın polis araçlarına aldırmadan, o vahşete rağmen sivil Cuma namazını kılmaya devam eden o iki Kürt kadını da mı görmediniz?

Bakın Kürdistan sokaklarına. Bakın ki, özgür halk iradesinin nelere kadir olabileceğini görün. Gözlerinizi ayırmadan bakın oralara ki, refahınızın, rahat yaşamınızın, özgürlüğünüzün ancak ve ancak Kürdistan Barışı'ndan geçtiğini görebilesiniz. Bakın o insanlara, o dağda ceset parçaları toplayan köylülere ki, Pozantılarla, gözaltılarla, bombalarla büyüyen bir neslin sizin de kurtuluşunuz olacağını görebilesiniz.

Başka ne diyelim size? Ülkenin gerçeklerine gözlerinizi kapatarak rahat yaşamaya devam edebileceğinizi sanıyorsanız, yanılıyorsunuz demekten başka.

»YURTSEVER« Mİ, SAVAŞSEVER Mİ?

24 KASIM 2012

Açlık grevleri nihayet bitirildi. Ama bu, Kürt hareketinin, Türkiye sosyalistlerinin ve demokratların görevinin bittiği anlamına gelmiyor. Hükümetin bundan sonraki süreci nasıl yöneteceğini nasılsa göreceğiz. Görmemiz gereken asıl nokta ise, açlık grevleri süresinde tutsakların yanında saf tutanların süreci nasıl değerlendirecektir. Özeleştirme mekanizması çalıştırılmadan olağan gündeme dönmeyen büyük bir hata olacağını anımsatmak gerekiyor.

»İğneyi« kendime de batıracağımı belirtip, güncel bir konuya, Türkiye'nin NATO'dan istediği »Patriot-Sistemleri«ne değinmek istiyorum. Dışişleri bakanı Davutoğlu bunun »savunma amaçlı bir tedbir« olduğunu, aynı zamanda NATO sınırı olan Türkiye-Suriye sınırına konuşlandırılacak »NATO Responce Force« birlikleri sayesinde, »ülkemizin ve vatandaşlarımızın güvenliğini teminat altına almak« istediklerini söylüyor.

Patriot-Sistemlerinin, daha önce olduğu gibi tesadüfen veya kasıtlı olarak Türkiye topraklarına düşen top veya tüfek mermilerine karşı hiç bir etkisi olmadığı ve sadece roketler ile savaş uçaklarına karşı kullanıldığı düşünülürse, gerçek amacın Suriye üzerinde »uçuşa yasak hava sahası« oluşturmak istendiği sonucuna varılabilir. Bu ise, Türkiye'nin Batı Kürdistan'daki gelişmelerle bağlantılı olarak önceden beri istediği »Tampon Bölge«nin ilk adımıdır.

Görüldüğü kadarıyla Türkiye kamuoyu, hükümetin »Suriye tehdit oluşturuyor« söylemini inandırıcı buluyor. Çünkü aksi olsaydı, kapıda duran savaşa karşı kitlelerin sokaklara dökülmesi gerekirdi. Peki, hükümet sahiden haklı mı? Suriye'deki despot Esad rejimi Türkiye'nin güvenliğini mi tehdit ediyor? Yoksa hükümet, hazır elinde tezkere varken, savaşa davet mi çıkartıyor?

Bu soruların yanıtlarını bulmak için TSK'nin bölgede nasıl konuşlandırıldığına bakmak yararlı olacak: Suriye sınırındaki birlikler, orgeneral Galip Mendi komutasında Malatya'daki 2. Ordu'ya bağlı. 2. Ordu'nun 100 bini bulan personeli şimdi 150 bine çıkartılmış durumda. 2. Ordu'ya üç kolordu ve özel birlikler bağlı. Adana'daki 6. Kolordu, 5. Zırhlı Tugayı, 39. Mekanize Tugayı ve 106. Topçu Tugayı ile sınıra yerleştirilmiş durumda.

Bunların arkasında 3. Piyade Tümeni, 16., 20, ve 172. Mekanize Tugayları ve 107. Topçu Alayı ile Diyarbakır'daki 7. Kolordu duruyor. Kayseri'deki 1. Komando Tugayı, Siirt'teki 3. Komando Tugayı ve Hakkari'deki Dağ Komando Tugayı da 2. Ordu'ya bağlı. Tüm bunlara ayrıca Diyarbakır'daki 2. Taktik Hava Filosu Komutanlığı'nı da eklemek gerekiyor. Bu komutanlığa F-16C/D Fighting Falcon, F-4E Phantom II («Pars» ve «Atmaca» filoları) savaş uçakları, AS-532 Cougar helikopter birlikleri ve Anka, Heron, Harpy, I-Gnat ER gibi çeşitli insansız hava araçları (İHA) bağlı. ABD'nin İncirlik üssü ise işin cabası.

TSK, 2012 Haziran'ından sonra birliklerini daha hızlı bir şekilde sınır bölgesine konuşlandırdı. M-60T Patton tankları ve obüs topları Diyarbakır'dan getirildi. 24 Temmuz'da TSK'nin tek ABC-Silahları Savunma Kıtası sınıra konuşlandırıldı, ki bu Suriye'nin kimyasal silah tehditinin (!) altını çizmek için gerekliydi. 1 Ağustos'da Antep'teki 5. Tank Tugayı sınır köyleri olan Demirişik ve Akçabalar'a, Eylül sonundan itibaren de 20. Tank Tugayının tankları, obüs topları ve uçaksavar topları Urfa, Mardin ve Hatay'a konuşlandırıldı. T-155 Fırtına tipi obüs toplarının vuruş mesafesi 40 km. Böylelikle TSK şimdiye kadar toplam 250 tankı sınıra yerleştirmiş durumda.

Türkiye-Suriye sınırı 55 savaş uçağı, İHA'lar ve Kürecik'teki beş NATO radarı ile sürekli gözlem altında. Ayrıca Türk savaş gemileri de Gölçük'ten Doğu Akdeniz'e gönderildi. Bu birliklerin yanısıra özel harekât ve komando bölüklerine sahip olan 2. Jandarma Kıtası da sınır bölgesinde.

Şimdi mantıklı düşünersek: BM Şartı'nı çiğneyerek, bağımsız bir ülkenin iç savaşında taraf olan, silahlı islamist grupları destekleyen, komşu ülkede rejim değişikliği için devletin bütün olanaklarını seferber eden, savaş kışkırtıcılığı yapan, «güvenlik» kisvesi altında savunma değil, müdahale için eğitilmiş birliklerini sınıra konuşlandıran, mezhep çatışmalarını körükleyen, militarizmi ve milliyetçiliği propaganda eden AKP hükümeti mi, yoksa, antidemokratikliğinden ve despot yapısından kuşku olmayan, ama kendi sınırları içerisindeki iç savaşla başa çıkmakta zorlanan, Batı dünyası tarafından izole edilen, ambargolara maruz kalan ve siyaseten geleceği olmayan Esad rejimi mi NATO'nun ikinci büyük ordusu ile savaşmayı göze alıp, Türkiye'nin güvenliğini tehdit ediyor?

Elimizi vicdanımıza koyarsak eğer, «asıl düşman kendi ülkemizde» diyen Karl Liebknecht'e hak vermemiz gerekmez mi?

YENİ UMUTLARLA YENİ YILA...

29 ARALIK 2012

2012'nin bu son günlerinde, Roboski Katliamı'nın yıldönümünde, iki yazarın yazdıkları gözüme çarptı. Birisi, gazetemizin yazarlarından Delil Karakoçan'ın »Yersiz kaygılar« başlıklı yazısı. Diğeri ise Cengiz Çandar'ın 25 ve 26 Aralık'ta kaleme aldıkları.

Karakoçan, Kürtlerin bir kesiminde »son noktaya gelindiğine (...) giderek daha küçük şeyler için daha büyük bedeller ödendiğine (...) umutlu olunamayacağına« dair bir eğilim olduğunu belirtiyor ve tüm yetmezliklere rağmen bu inancı doğrulayacak şartların oluşmadığını, kaygıların yersiz olduğunu vurguluyor.

Karakoçan haklı. Roboskili ailelere, demokratik Kürt hareketine, HDK içerisinde yer alan Türkiye sosyalistlerinin kararlılığına, ODTÜ'lü öğrencilere ve en önemlisi »baldırı çıplak« Kürt halkına bakınca, umutlu olmak için onlarca nedenin var olduğu görülebilir.

Gene de beni düşündüren bir nokta var: o da Kürtlerin bir kesiminin »çıtayı düşürmekten« ne anladıklarıdır.

Çandar'ın »bağımsız Kürt devleti kavramı önümüzdeki 2013 yılında, bugüne dek olduğundan çok daha fazla telaffuz edilecek« tespitinin, Karakoçan'ın muhtemelen kastettiği »kesimlerin« duygularına tercüman olduğunu düşünüyorum.

Bu duygu »Bağımsız Kürdistan« arzusu olarak da ifade edilebilir. Güney Kürdistan'daki gelişmeler ise bu duyguyu körükleyen ana nedenlerdir.

Yüzyılı aşkın bir süredir ezilen, aşağılanan, hor görülen, inkâr ve imha ile kendi topraklarında bile barınmasına izin verilmeyen Kürtler için anlaşılabilir bir duygudur bu. Ama aldatıcıdır, zayıflatıcıdır aynı zamanda...

Aldatıcılığı nereden baktığınıza bağlıdır. Yoksulların, »baldırı çıplakların« perspektifinden, örneğin Güney Kürdistan'a baktığımızda ne gördüğünüzdür bence önemli olan. Elimizi vicdanımıza koyarak soralım: Irak'ın dünyanın en büyük petrol satıcısı ülkelerinden birisi olarak devlet kasalarına giren yaklaşık 300 milyar Dolar'dan; Irak petrol kaynaklarının yüzde 13'üne sahip olan Güney Kürdistan yönetiminin gelirlerinden, Exxon gibi dünya devleriyle yapılan antlaşmalardan; Süleymaniye'de,

Erbil’de veya başka yerlerde mantar gibi yükselen AVM’lerden, yaratılan zenginliklerden yoksul Kürtlere düşen pay nedir?

Hadi payı bir yana bırakalım; Kürtler, kimilerinin iddia ettiği gibi »sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış« bir toplum mudur? Toprakların yüzde kaç, toplumun yüzde kaçının mülkündedir? Topraksız köylülerin, yoksulların Güney Kürdistan yönetiminin siyasî karar alma mekanizmalarına katılım oranı, sosyal adaletin düzeyi nedir?

Çandar’ın 25 Aralık’taki yazısında, Peter Galbraith’dan yaptığı »Bir bağımsız Kürdistan’ın Türkiye’ye karşılığında sunabileceği cazip imkânların başında Türkiye’nin çok ihtiyaç duyduğu zengin ve güvenilir petrol arzı ve hasmane bir Irak ile İran karşısında bir tampon oluşturacak, istikrar içinde bir müttefik olması ve dahası PKK’yı sınırlayacak bir işbirlikçi olması geliyor« alıntısını ve bir gün sonraki yazısında yaptığı »Bölgede bağımsız Kürdistan, (...) Türkiye’nin onayı, ABD desteğiyle mümkün olacaktır. Gidiş o yöndedir« tespitini ciddiye alırsak eğer, »kim, kimin kaderini tayin edecek« diye sormamız gerekmez mi?

Türkiye’nin onayladığı bir »bağımsız Kürdistan« dolayısıyla bir »ulus devlet« olacağına göre, Kürt yoksullarının, emekçilerinin ve Kürt olmayanların kendi kaderlerini belirleme hakkı kimin elinde olacak? Bu açıdan bakınca, »baldırı çıplakların« lehine olan nedir: Milyonlarca Kürdün »siyasî irademi temsil ediyor« dediği Abdullah Öcalan’ın »Demokratik Konfederalizm-Demokratik Özerklik Konsepti«, örneğin Rojava’daki Kürtlerin elde ettiği özerk yapılar mı, yoksa »bağımsız Kürdistan« mı?

Şahsen Rojava’ya, demokratik Kürt hareketine ve bu hareketin taşıyıcısı olan Kürt yoksulları ile Kürt kadınlarına baktığımda, hiç ama hiç umudumu kaybetmiyorum, dik duranların Karakoçan’ın bahsettiği »eğilime« teslim olmayacaklarına inanıyorum. Bu umudumla tüm emekçilerin ve ezilenlerin yeni mücadele yılını kutluyor, »vatanımız yeryüzü, milletimiz insanlık« şiarının gerçekleşeceği geleceğimize umutla bakıyorum.

Gelecek, bu anlamda »Kürdistanların« olacaktır!

ORTADOĞU / ARAP DÜNYASI

İRAN-TÜRKİYE REKABETİ KIZIŞIYOR

28 OCAK 2012

Batı ve İran arasındaki ihtilaf, Kürtler söz konusu olduğunda ortak askerî operasyonlardan dahi geri durmayan İran ve Türkiye arasındaki rekabeti daha da kızıştırıyor. ABD, Çekirdek Avrupa ve bilhassa Körfez ülkelerinin desteğini alan – daha doğrusu taşeronluğunu üstlenen – Türkiye ve Molla Rejimi arasındaki kavganın asıl sahnesi ise Irak ve Suriye.

Özellikle Irak, ABD'nin askerlerini geri çektikten sonra bu rekabetin uygulama alanı hâline geldi. Irak toplumunun mezhepsel bölünmüşlüğü ve Güney Kürdistan, İran-Türkiye rekabetinin küçümsenemeyecek bir tehlike potansiyeli taşımasına neden oluyor.

Türkiye, Irak'taki sünnî kesimlere destek çıkar ve ekonomik yatırımlarla etki alanını geliştirirken, İran şii çoğunluk üzerindeki etkisini silah yardımlarıyla artırmaya çalışıyor. İran'ın bu konudaki en önemli adamı, »Ebu Mehdi el Muhandi« takma adını kullanan savaş lordu Cemal İbrahimî. İbrahimî, radikal şii grupları »Asaib el hakk«, »El yaum el mauud tugayı« ve »Hizbullah kıtası« üzerinde etkin. İran'ın »Kuds Tugayları« bu gruplara silah sağlıyor, elemanlarını eğitiyor ve finanse ediyor. Bu gruplar, Irak'ın güneyinde, çoğunlukla şiiilerin yaşadığı bölgelerdeki cinayetlerin ve saldırıların sorumluları.

Gerçi İran da Irak ile ekonomik işbirliği içerisinde, ama ticaret hacmi 6 milyar Dolar ile Türkiye'nin ticaret hacminin yarısına ulaşıyor. Türkiye ve Irak hükümetleri arasında şimdiye kadar imzalanan 48 antlaşma, iki ülke arasındaki ticaret hacmini 20 milyar Dolar'a çıkartmayı öngörüyor. Güney Kürdistan'da yaklaşık 500 şirketi aktifken, Irak petrolü de Türkiye üzerinden, Ceyhan Limanı'ndan Avrupa'ya gönderiliyor. Ayrıca Nabucco Boru Hattı tamamlandığında, Irak'ın doğalgazı da Türkiye üzerinden Avrupa'ya nakledilecek.

Ancak, Irak'ın »istikrarsızlığı« ve İran-Türkiye rekabeti tüm planları altüst edebilir. Türkiye'nin Irak sünnîlerine gösterdiği destek ve bu çerçevede şii başbakan Maliki'ye bizzat Erdoğan'ın suçlamalarda bulunması, iki hükümet arasındaki ilişkileri limonileştirmeye yetiyor. Ayrıca Türkiye'nin GAP-barajları ile Fırat'ın, Irak'a saniyede 700 kubikmetre akan suyunu 400 kubikmetreye düşürmesi, ilişkileri daha da kötüleştirmiş durumda.

Alman basını, Ocak başında Erdoğan ve Maliki'nin telefonda birbirlerine bağırdıklarını bildirerek, ardından karşılıklı olarak büyükelçilere protesto notası verilmesini, »pek iyiye alamet değil« diye yorumluyor. 19 Ocak 2012'de Bağdat'taki Türkiye Büyükelçiliği'ne topçu mermisi atılması da bunu teyid eden bir gelişme.

Irak'ta durum böyleyken, Suriye'deki gelişmeler daha kaygı verici boyutlara ulaşıyor. Türkiye, Suriye »muhaliflerinin« Batı'ya yakın olan kesimlerini destekliyor. Özellikle ABD politikalarının sözcüsü durumuna gelen Burhan Galiun'un öncülüğünü yaptığı »Suriye Ulusal Konseyi« her alanda Türkiye hükümetinin desteğine sahip.

Türkiye, Batı'nın öngördüğü gibi Suriye'de bir darbenin gerçekleştirilmesi için elinden geleni yapıyor. »Esad Rejimi ile Suriye devleti arasındaki farkı görüyoruz. Libya'da olduğu gibi bir kaos doğmayacak. Hâlâ güçlü olan askerî kurumları ele geçireceğiz« diyen Galiun, ABD ve AB'nin istediği gibi asıl hedeflerinin, demokratik bir rejim değişikliği değil, iktidarı ele geçirmek olduğunu itiraf ediyor.

Görüldüğü kadarıyla İran-Türkiye rekabetinde avantaj, Batı'dan aldığı destekle Türkiye'nin elinde. Ancak bu son derece kırılabilir bir avantaj, çünkü bu oyunun Ortadoğu'yu yeni bir savaşın eşiğine getirmesi kuvvetle olası. Nelere yol açabileceği belli olmayan böylesi bir savaşın kazananlarının ise ne Türkiye, ne de İran olacağı çok açık.

Gerek İran, gerekse de Türkiye kararvericilerinin rekabetinde hesaba katılmayan tek taraf, bölge halkları. Bölgedeki etkinliklerini artırmak için tepinen »fillerin« ayakları altında kalacak olanlar onlar. Çünkü bu rekabetin bir diğer yanı da, kanlı bir savaş tehlikesinin yanısıra, rekabeti sürdürmek için her iki ülkede de otoriter rejimlerin devamlılığını sağlayacak adımların atılmasıdır.

Öyle ya da böyle, Ortadoğu'nun yeniden yapılanması başta Arap, Fars, Kürt ve Türk halkları olmak üzere, bütün bölge halklarının geleceğini ipotek altına alıyor.

SAVAŞ TAMTAMLARININ GÜRÜLTÜSÜ ALTINDA...

11 ŞUBAT 2012

Hafta sıcak başladı, karakışa rağmen sıcak devam ediyor. BM Güvenlik Konseyi kararını veto eden Rusya ve Çin savaş tamtamlarının gürültüsü altına topa tutuluyor, kılıçlar bileniyor.

ABD, Şam büyükelçiliğini kapattı. Britanya, Fransa, İtalya ve Körfez Kooperasyon ülkeleri büyükelçilerini geri çağırdılar. Derken Almanya Perşembe günü 4 Suriyeli diplomatı »casusluk« gerekçesi ile sınır dışı etti. Körfez Kooperasyon ülkeleri bugün, Arap Ligi de yarın »Suriye Ulusal Konseyi«ni tek ve meşru Suriye yönetimi olarak tanıma kararını tartışacaklar. Bir adım ötesi, savaş ilânı – ama, yerse!

Çıkarılan gürültü hayli kafa karıştırıcı. Dezenformasyonun bini bir para. Suriye'den gelen haberlerin hangisi doğru, hangisi propaganda, ayırt etmek son derece güç. Böylesi bir hengame karşısında bir an duraksayıp, evrensel ilkelerin sarsılmaz tutarlılığına sarılıp, resmin bütününe bakmak yararlı olacak.

Soldan bakınca ilk görülen kuşkusuz Esad Rejimi'nin despotik bir diktatörlük ve rejime karşı yükseltelen demokrasi ve sosyal adalet isteklerinin son derece meşru ve haklı talepler olduğudur. Aynı şekilde dünyanın sicili bozuk hegemon güçleri ile onlarla işbirliği içindeki Arap gericiliğinin iki yüzlü ve manipülatif politikaları da berrak bir biçimde görülmekte.

ABD ve Türkiye başta olmak üzere NATO ülkeleri ve Arap gericiliği ta başından beri sorunun diplomasi ile değil, dış müdahale ile rejim değişikliğini sağlayarak çözülmesinden yana uğraş veriyorlar. BM de bu politikalara alet ediliyor: Örneğin Yemen'e farklı, Suriye'ye farklı davranarak, çifte standart uluslararası »hukuk« düzeyine yükseltiyorlar. Batılı güçler, bölgedeki dengeleri kendi lehlerine değiştirmek için BM Şartı'nı ayaklar altına alıyorlar.

Diğer yandan doğrudan para ve silahla destekledikleri muhalefet güçleri – bilhassa Türkiye'de konuşlanan ve Suudî Arabistan ile Katar Emirliği'nin himayesi altındaki »Suriye Ulusal Konseyi« – sadece silahlı ayaklanmayı öncellediklerinden, Suriye'nin bütünlüğünü koruyacak demokratik dönüşüm olanaklarının da önünü tıkıyorlar.

BM Örgütü'nün yapması gerekeni, yani Suriyelilerin herhangi bir dış müdahale

olmadan, özgür bir biçimde kendi geleceklarını kendilerinin tayin edebilmeleri için gerekli olan diplomatik girişimi ise Rusya ve Çin başlatıyorlar. Hangi gerekçe ile olursa olsun, Suriye'nin demokratik dönüşümü için BM Şartı'na uygun olarak atılacak her diplomatik adım, bu koşullar altında atılması gerekli olan en doğru adımdır.

Rusya'nın jeopolitik nedenlerle böylesi bir adım attığı da doğru. Ne de olsa Tartus Limanı'ndaki Rus Deniz Kuvvetleri Üssü ve yaklaşık 20 milyar Dolarlık yatırımlar, Rusya için küçümsenecek nedenler değil. Ama buna rağmen: Rusya'nın girişimi, Erdoğan Hükümeti'nin Sünnî grupları maddî ve askerî yardımla destekleyerek Suriye'nin mezhep çatışmasına girmesini teşvik eden politikalarından daha onurludur.

Unutulmamalıdır ki, İran'a karşı olası bir savaşı daha rahat yapabilmek ve bölgedeki dengeleri Batı lehine çevirmek için Suriye içi ihtilafları kaşıyanlar, ateşle oynamakta ve insanlığa karşı suç işlemektedirler. Suriye'nin iç ihtilaflarının yabancı güçlerce bölgedeki iktidar çıkarları için kullanılması, ne Suriye halklarının, ne de bölge halklarının yararına değildir. Yabancı lejyonerlerle, İncirlik NATO üssünden sağlanan silahlarla ve Batı ile Körfez ülkelerinin paralarıyla gerçekleştirilecek olan bir »değişim«, Suriye'de belki Esad Rejimi'ni alaşağı edebilecektir, ama Suriyelilerin özlemini çektiği demokrasi ve sosyal adaleti sağlayan gerçek bir dönüşüme yol açmayacaktır.

Savaş tamtamlarının gürültüsü, Suriye'nin Libya olmadığı gerçeğini unutturmuş olabilir. Ama unutulmaması gereken, hiç bir şeyin görüldüğü gibi olmadığıdır.

Peki, bu durumda biz ne yapmalıyız? Önce neyin ne olduğunu söylemeli, sonra da Foti Benlisoy'un bianet.org'da yazdığı gibi, »otoritarizmi ve emperyal müdahaleciliği aynı anda reddedip«, Suriyelilerin demokrasi ve sosyal adalet mücadelesini gerçek alternatif olarak desteklemeliyiz.

Türkiye soluna ve Kürt hareketine akıl verme ukalalığına girişecek değilim, ama öyle zannediyorum ki, Türkiye solu ve Kürt hareketinin herkesten önce ve herkesden çok yapması gereken tam olarak budur.

SAVAŞ NARALARI

10 MART 2012

İsrail başbakanı Netanyahu'nun ABD ziyaretiyle birlikte savaş naraları yükselmeye başladı. ABD'ndeki Başkanlık Seçimleri çerçevesinde yürütülen kampanyalar, Netanyahu-Liebermann Hükümeti'nin İran'a saldırılmasını sağlamak için iyi bir zemin sunuyor. Buna rağmen, ABD ve İsrail hükümetleri arasındaki çelişkilerin de derinleştiği görülüyor.

Obama Yönetimi'nin Netanyahu-Liebermann Hükümeti'nden rahatsız olduğu ve aşırı sağcı siyonistlerin ABD'nin Ortadoğu stratejileri için »sorun yaratıcı« olarak algılandığı uzun zamandan beri dile getiriliyordu. Tabii ki bu, ABD'nin genel olarak İsrail'in varlığı ile ilgili bir sorunu olduğu anlamına gelmiyor.

Tam tersine; İsrail devleti, aynı Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar gibi, ABD'nin bölgede vazgeçemeyeceği bir stratejik partner. Obama açısından sorun, Netanyahu-Liebermann Hükümeti'nin radikal yerleşim politikaları ve aynı zamanda politik karşıtları olan Cumhuriyetçiler'le aynı yorgan altında yatması. Basında yer alan haberlerde de görüldüğü gibi, Obama-Netanyahu görüşmesinde aralarındaki soğukluk göze batsa da, ABD'nin iç dinamikleri, güçlü silah ve yahudi lobisi AIPAC'ın oluşturduğu yoğun İsrail yanlısı kamuoyu baskısı ve şu an içinde bulunulan seçim süreci Obama'nın elini kolunu bağlıyor.

Obama Yönetimi her ne kadar belirli bir süre Erdoğan Hükümeti'nin sert İsrail retoriğini teşvik ettiyse de, Netanyahu-Liebermann Hükümeti'ni zayıflatamadı. Aksine, Netanyahu'nun ABD'nde bir popstar gibi karşılanması ve yaptığı »gerekirse kimseye sormadan İran'a saldırabiliriz« açıklamasıyla, birbirleriyle savaş çıkırtkanlığı yarışına giren Cumhuriyetçi başkan adaylarının yelkenlerine rüzgâr olması, Washington'un taktiğinin boşa çıktığına işaret ediyor. Cumhuriyetçiler, İran'a karşı askerî tedbirler alınmasını tekrarladıkça, Obama da seçim kaygısıyla »güçlü devlet« söylemine sarılıyor ve dolayısıyla »diplomatik diyalog yoluyla çözüm« söylemini zayıflatıyor.

Bu gelişme de Netanyahu'nun özgüveninin artmasına ve dolayısıyla savaş retoriğini sertleştirmesine olanak sağlıyor. İran'daki Molla Rejimi'nin süttten çıkan ak kaşık olmaması, bilhassa İran başkanı Ahmedinejat'ın açık antisemitizmi, Netanyahu'nun

savaş retoriğinin en önemli dayanağı. Ancak, gene de İsrail'in tek başına İran'a saldırmayı göze alabileceği son derece şüpheli.

Çünkü gerek Rus, Çin ve ABD ordusu, gerekse de İsrail'deki gizli servisler ve önde gelen emekli subaylar, İran'a yönelik saldırının sadece bölge için değil, başından itibaren kontrol edilemeyecek bir şekilde dünya çapında bir felakete yol açabileceği konusunda hemfikirler.

Ayrıca unutulmaması gereken bir gerçek daha var: o da İsrail'in nükleer silah cephanesini kullansa dahi, yoğun bir şekilde karşılık verecek olan İran'a karşı uzun süre savaş yürütmesinin olanaklı olmadığı. İsrail'in olası hava saldırısı belki İran'ın nükleer programını bir kaç yıllığına geciktirebilecektir, ama mutlaka şimdiye kadar almadıkları bir kararı, yani nükleer programın atom silahları yapılması için kullanılması kararını almalarını provoke edecektir. Bununla birlikte İsrail'e şu anki destekçileri Suudî Arabistan ve Katar yardım etse de, İran'ın Lübnan, Suriye, Filistin ve Irak'taki yakın güçlerinin bu savaşa katılmalarının ve İsrail'e saldırılarının önu pek alınamayacaktır.

Bu açıdan 2010'a kadar MOSSAD'ın başkanlığını yapan Meir Dagan'ın »İran'ın yanısıra, hemen yanımızda Hizbullah, Hamas ve şimdi de Mısır sınırında Müslüman Kardeşler var. Her yanımızdan haftada bir kaç tane roket atılması, ülkeyi bir anda hareket edemez hâle getirir« açıklaması ve yapılan son araştırmalarda İsraililerin yüzde 80'inin İran'la savaşa girilmesine karşı olması, Netanyahu-Liebermann Hükümeti tarafından dikkate alındığı muhtemel güçlü uyarılar olarak görülmelidir.

Peki durum böyleyken, Netanyahu'nun savaş naraları atmasının nedeni ne olabilir? Ortadoğu'yu çok iyi tanıyan gazeteci Knut Mellenthin, İsrail'in bu taktiğinin ve olası bir hava saldırısının tek gerçekçi amacının, İran'ın aşırı reaksiyon göstermesini ve ABD'nin İsrail'in yanında savaşa girmesine neden olabilecek hatalar yapmasını sağlamak olduğunu belirtiyor. Bence de doğru bir değerlendirme. Ama bir o kadar da ürkütücü, çünkü ABD savaşa katılsa da, katılmasa da olası bir İsrail-İran savaşı, Türkiye dahil, bütün bölgeyi cehennem ateşine döndürecek potansiyel taşıyor.

Netanyahu'nun savaş naraları yükseldikçe, felaket günleri yaklaşıyor...

ŞİMDİ SURİYELİ OLMA ZAMANIDIR!

17 MART 2012

15 Mart 2011'de Daraa'da çocuk ve gençlerin çaktığı kıvılcım, sadece Suriye'yi altüst etmekle kalmadı, aynı zamanda bölgenin bütününe yangın yerine çevirebilecek bir potansiyeli ortaya çıkardı – her ne kadar protestoların yıldönümünde sürecin nasıl bir yol alacağı belirsiz olsa da.

Kanımcı açık olan tek nokta, Esad Rejimi'nin ülkeyi eskisi gibi yönetemeyeceği ve ayakta kalmakta hayli zorlanacağıdır. Asıl önemli olan soru ise, Esad sonrasında neler olacağıdır. Bu nedenle Suriye konusunda demokratik kamuoyunun ve bilhassa Avrupa solunun kafası hayli karışık. Bugüne kadar rejime destek çıkan Rusya'nın da son günlerde eleştirilerini sertleştirmesi, diplomatik çözümün daha da uzaklara kaldığına işaret ediyor.

Suriye'den gelen haberlerin ne kadarının doğru, ne kadarının uydurma veya propaganda olduğu bilinmiyor. Gerek Esad Rejimi'nin, gerekse de BM gibi uluslararası kurumların ve Batılı hükümetlerin söyledikleriyle gerçeğe yakın bir durum değerlendirmesi yapmak olanaksız gibi. NATO'nun, ABD ve AB'nin sicili belli. BM Örgütü de yakın geçmişte iyi bir sınav veremedi. Ezeli düşmanlar (!) El Kaide ve ABD'nin Esad Rejimi'ne karşı aynı cephede yer aldıkları bir durumda, neyi neye göre değerlendirebiliriz ki?

Karmaşık bir durum. Kanımcı tekil çıkarları savunmanın aldaticılığına kapılmadan ve rejimin veya emperyalizmin tuzağına düşmeden Suriye'deki gelişmeleri değerlendirmenin en akılcı yolu, solun evrensel değerlerine ve ilkeselliğe sıkıca sarılıp, en zayıfın, yani baldırı çiplakların perspektifinden bakmak olacak.

Ama önce »neyin ne olduğu«, yani Esad Rejimi'nin baskıcı bir diktatörlük olduğu söylenmeli. Diğer Arap ülkelerine kıyasla sosyal hakların daha fazla tanınıyor olması, ülkenin seküler yapısı ve dinî azınlıkların izafen güvence altında olmaları, ne bu gerçeği, ne de Esad ailesinin özel sermaye birikimi ile halkı sömürdüğü gerçeğini değiştirmiyor. Rejim, ta başından protestolara gösterdiği kıyıcı reaksiyonla inandırıcılığını yitirdi. Suudî Arabistan ve Katar'ın NATO ülkeleriyle birlikte silahlandığı grupların şiddet eylemleri, rejimi haklı çıkartmıyor. Şiddetin asıl sorumlusu Esad Rejimi'dir. Anayasa değişikliği ve planlanan seçimler de bu gerçeği değiştiremeye-

cektir, çünkü en az bir yıl geç kalınmıştır. Bu tespitleri yaparken, ordunun ve halkın küçümsenemeyecek bir kesiminin Esad'ı desteklediğini göz ardı etmiyorum. Ama bu desteğin de son derece kırılğan olduğu, rüzgârın her an yön değiştirebileceği de unutulmamalıdır. Ki, Qamışlı'da Kürt göstericiler ile polis arasındaki çatışmalar iyiyi işaret değildir.

Diğer yandan yapılması gereken, Suriye'ye yönelik her türlü askerî müdahaleye karşı çıkmaktır. Çünkü böylesi bir müdahaleyi gerçekleştirmek isteyen Suudî Arabistan, Katar ve NATO ülkelerinin derdi, Suriye halklarının özgürlüğü, insan hakları veya demokrasinin tesis edilmesi değil, bölge üzerindeki emperyalist etkinliği artırmaya yarayacak bir iktidar değişikliğini gerçekleştirmektir. İster Libya benzeri bombardımanlar, ister işgal girişimi, isterse de »tampon bölge« denemesi olsun, olan suçsuz halka olacak, uğursuz bir yola girilecektir. Kaldı ki olası bir savaşın salt Suriye ile sınırlı kalmaması tehlikesi söz konusudur. Zaten Batı'nın çekingen davranmasının ve taşeronları devreye sokmak istemesinin nedeni de bu.

Peki, bu açmazdan çıkış yolu ne olabilir? Müzakere ve mücadele! Bir kere demokratik dünya kamuoyuna düşen birincil görev, BM Şartı'nın yeniden yerkürenin bütünü için geçerli olmasını sağlamaktır. Özellikle NATO ülkelerindeki toplumsal muhalefet, hükümetlerinin savaş planlarına, Suriye'ye silah sokmalarına ve »yangına körükle gitmelerine« karşı mücadele etmelidir. Ve Suriyelilerin kendi geleceklerini kendilerinin tayin etme hakkına sahip çıkılmalıdır. Yaşam hakkı sonuna kadar savunulmalı, çatışmaların durdurulması, ayırimsız ve önkoşulsuz bütün iktidar ve muhalefet gruplarının bir araya gelerek, müzakerelere başlamaları ve barışçıl, demokratik, eşit, özgür bir ortamda, halkın ülkenin geleceği ile ilgili karar vereceği koşulların yaratılması talep edilmelidir.

Esad Rejimi'ne karşı çıkmak ve aynı zamanda askerî müdahaleye karşı çıkmak, bir çelişki değil. Tam tersine, barış, demokrasi, özgürlükler ve sosyal adalet talepleri kimin ak, kimin kara olduğunu, kimin halkların, kimin de egemenlerin çıkarlarını savunduğunu gün gibi ortaya çıkartacaktır.

Şimdi »Suriyeli« olma, baldırı çıplakların tarafında yer alma zamanıdır!

BATI'NIN SURİYE İKİLEMİ

2 HAZİRAN 2012

Yunanistan Krizi, Fransa Başkanlık Seçimleri, G 8 ve NATO Zirveleri gibi konuların bir süreliğine arka plana ittiği »Suriye haberleri«, Hula Katliamı'yla yeniden Batı basınının manşetlerine yerleşti. Sivillere yönelik katliam, savaşın iğrenç yüzünü göstermekle birlikte, Batı'nın ikilemini de tekrar gün yüzüne çıkardı.

BM Güvenlik Konseyi katliam nedeniyle Suriye Rejimi'ni sert bir dille kınadı. Kordineli bir aksiyonla Batılı ülkeler ile Japonya ve Türkiye, Suriye büyükelçilerinin akreditasyonlarını iptal ettiler. Fransa başkanı sosyalist (!) François Hollande »Suriye'ye askerî müdahale olabilir« mealinde bir açıklama yaptı. Akla ilk gelen: bundan sonrası savaş – mı?

Her ne kadar savaş tamtamlarının uğultusu artsa ve sözde »Hür Suriye Ordusu« Batılı destekçilerine »artık müdahale edin« çağrılarını yapsa da, şu an için Batı'nın Suriye'ye askerî müdahalede bulunması pek olanaklı gözüküyor. Güvenlik Konseyi'nden böylesi bir müdahaleyi »meşrulaştıracak« ve »her türlü şiddet aracının kullanılmasına izin verecek« olan bir karar, Çin ve Rusya'nın muhalefeti nedeniyle henüz çıkartılamadı. Gerçi ABD ve NATO işlerine geldiğinde Güvenlik Konseyi kararlarını beklemeden ve BM Şartı'nı ayaklar altına alarak her türlü saldırıyı ve işgali gerçekleştiriyorlar, ama Suriye'de durum farklı.

Batılı güçler uzun bir süre Suriye Rejimi'nin »içten« yıkılması için angaje oldu. Bu angajmanları, hâlâ ve artarak devam ediyor, ancak Suriye muhalefetinin »hadi saldırın« taleplerine hiç bir başkent olumlu yanıt veremiyor.

Bu muğlaklığın ardında tabii ki askerî ve siyasî nedenler yatıyor. Avrupa yaygın medyasında yayımlanan »uzman görüşlerine« bakılırsa, Batı'daki karar vericiler Suriye'de Libya usulü bir çözümün, yani salt hava saldırılarıyla rejimi çöktürmenin olanaksız olduğuna ikna olmuşlar. Kanımca asıl sorun bu değil. Asıl korku, olası bir askerî müdahalenin yol açacağı sonuçlar.

Hava saldırılarının »yeterli« olmayacağı ve kara ve deniz kuvvetlerinin operasyona katılmalarının zorunlu olduğu düşünülürse, Batı ordularının, siyasî, dinî ve etnik ihtilaf çizgileri içerisinde sürekli karmaşıklaşan iç savaşın hakim olduğu bir ülkede, içinden kolay çıkılamayacak bir bataklığa saplanacakları hesapları yapılmakta. Bu-

nun yanısıra Batı kendisini, kendi kamuoyuna açıklayamayacak bir biçimde istemediği »müttefiklerle« (örneğin El-Kaide) işbirliği içerisinde bulacak. Kaldı ki, böylesi bir müdahalenin Suriye Rejimi'ni alaşağı edebileceği de son derece şüpheli. Bunlar işin askerî yanı.

Durumu karmaşıklaştıran temel neden Suriye'deki iç ihtilaflar değil, bölgedeki jeopolitik dengelerdir. Bölgeye kuş bakışı bakıldığında, bir tarafta İran öncülüğünde Irak'tan Lübnan'a ve Suriye'den Gazze'ye kadar güçlü bir Şii ittifakının, diğer tarafta da Suudi Arabistan ve Körfez İşbirliği Ülkeleri'nin oluşturduğu ve Türkiye'nin desteklediği bir Sünnî ittifakının uzlaşmaz bir biçimde karşı karşıya durdukları görülür. İran, Irak, Suriye ve Türkiye'deki Kürt nüfusun içinde bulunduğu durum da işin cabasıdır. Rusya'nın, Suriye'de donanmasına Akdeniz'i açan limanından vazgeçmeyeceği gerçeği ile olası bir bölgesel Şii-Sünnî çatışmasının Filistin Sorunu'nu nasıl etkileyebileceği de göz önünde tutulursa, Batı'nın Suriye'de nasıl bir ikilem içerisinde olduğu görülebilir.

BM Suriye Özel Temsilcisi Kofi Annan'ın hazırladığı ve Suriye'nin kabul ettiği plan, barışçıl bir çözümün olanaklı olduğu göstermişti. Annan Planı'nı sabote edenler, başta Batılı ülkeler oldular. Şimdi ise, başta BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon olmak üzere, Batı'nın önde gelen siyasetçileri Suriye'ye »Annan Planı'na uyun« çağrılarını yapıyor. Ancak bu çağrılarının inandırıcılığı kalmadı. Çünkü gerek Körfez ülkeleri, gerekse de NATO ülkeleri Suriye'deki şiddetin artması için ellerinden geleni yapmaya devam ediyorlar. Türkiye'nin bu çerçevede oynadığı rol ise, son derece tehlikeli.

»Suriye Ulusal Konseyi« sözcüsü Burhan Galiun muhalefete »Güvenlik Konseyi askerî müdahale kararı alana kadar saldırılara devam« emrini verirken, Rusya'nın Suriye büyükelçi yardımcısı Alexander Pankin, Hula Katliamı'nın arkasında »yabancı gizli servislerin« olabileceği tahmininde bulundu. Katliamın her türlü barışçıl sorunu dinamitlediği düşünülürse, pek yabana atılacak bir tahmin değil.

Öyle ya da böyle, olan Suriye halklarına oluyor. O açıdan Suriye'deki Kürtlerin en önemli partisi olan Demokratik Birlik Partisi PYD'nin, »yabancı müdahale istemiyoruz. Demokratik ve özgür bir Suriye, ancak Suriye halklarının eseri olabilir« duruşu, barışın nasıl tesis edileceğine yönelik en anlamlı pozisyon olarak tarihe yazılıyor.

ESAD'IN AKLINDAN ZORU MU VAR?

9 HAZİRAN 2012

İktidarlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalan despotların genellikle irrasyonel kararlar aldıkları bilinir, ki tarihte bunun onlarca örneği var. Suriye'de bu hafta yeni bir katliam daha yaşandı – hem de Kofi Annan'ın BM Genel Kurulu'na sunacağı raporun arifesinde. Batı ve »Suriye Ulusal Konseyi« (SUK) hemen katliamı Esad Rejimi'nin gerçekleştirdiğini açıkladılar.

Mantıklı olarak bir düşünelim: BM'de Suriye konulu önemli bir toplantı yapılacak. Dünya kamuoyu zaten 25 Mayıs Hula Katliamı nedeniyle rejime kuşku ile bakıyor. Ve tam bu sırada Hama yakınlarındaki Kubayr Köyü'nde, aralarında kadın ve çocukların bulunduğu 55 sivil (bazı haberlere göre 86) katlediliyor. Öldürülenlerin çoğu tek bir aileden. Şimdi bunun sorumlusu Esad ise, bu bir irrasyonelite, bir ahmaklık değil de nedir? Esad böylelikle, »hadi, ülkeme saldırın« demiş olmuyor mu?

Beşşar el-Esad'ı günahım kadar sevmem, ama aklından zoru olduğuna da inanmıyorum. Bir kere olay son derece pis bir provokasyona benziyor. İkincisi, Esad'ın hâlen halk arasında bulduğu destek, pek irrasyonel davranmasına izin verecek gibi değil, ki bizzat Batı bunu söylüyor. Peki, o zaman bu katliamı nasıl değerlendireceğiz? Hula Katliamı'na bakarak.

25 Mayıs'ta Hula'da 108 sivil katledilmişti. Bölgedeki muhalif gruplar geçenlerde katliamın nasıl cereyan ettiğini, görgü tanıklarının ifadelerine dayanarak, inandırıcı bir biçimde ortaya çıkardılar. Anlatılanların, Almanya'nın önde gelen gazetelerinden FAZ tarafından yayınlanarak teyid edilmesi ve Alman dışişleri bakanlığının anlatımlara itiraz etmemesi, bu inandırıcılığın altını çiziyor.

SUK ve sözde »Özgür Suriye Ordusu«nun Hula Katliamı'nı »rejime bağlı Şabbaha milisleri yaptı« iddialarının yalan olduğunu ortaya çıkaran araştırmaya göre, Hula'daki olaylar şöyle gelişiyor: 25 Mayıs'ta Alevi yerleşî bölgelerinin güvenliği için devriye gezen Suriyeli askerler bir pusuya düşürülünce, 1,5 km uzaklıktaki taburdan yardım isterler. Çatışmalar yaklaşık 90 dakika devam eder ve çok sayıda asker ile ayaklanmacı yaşamını yitirir.

Görgü tanıkları katliamın tam bu çatışma esnasında, Cuma namazından sonra gerçekleştiğini anlatıyorlar. Hula'da öldürülenler, yüzde 90'ı Sünnî olan kentte yaşayan

Alevî azınlığın mensupları. Yaklaşık otuz kişi, önce Sünnî olan, daha sonra Şiîliği kabul eden bir aileden. Geri kalanlar ise ya Alevî Shomaliya ailesinin mensupları, ya da Esad'a yakın duran bir Sünnî milletvekilinin akrabaları. Kurbanlar yakından vurularak veya bıçaklanarak öldürülmüşler – aynı Kubayr Köyü'ndekiler gibi. İnternette dolaşan »Hula Katliamı videosu«nu da caniler kendileri çekmiş.

Suriye'den gelen haberlerin doğruluğu konusunda kuşku duymak pek yanlış olmaz. Propaganda sislerinin arkasındaki gerçek resmi görebilmek için hem farklı kaynaklara başvurmak, hem de her defasında »cui bono«, yani kime yarıyor sorusunu sormak gerekiyor.

Böylesi farklı kaynaklardan birisi de Vatikan'a bağlı Fides Ajansı. Dikkat edilirse Vatikan rejim ve muhalefet ayrışmasında taraf olmamaya özen gösteriyor. Fides de SUK ve silahlı ayaklanmacıların doğruları söylemediklerini, ülkedeki hıristiyanların bilhassa silahlı ayaklanmacılar tarafından tehdit altında olduklarını, hıristiyanlara yönelik şiddet eylemlerinin arttığını (öldürülenlerin arasında bir piskopos da var) ve »fanatik aşırıların« sivillere yönelik katliamlar gerçekleştirdiklerini bildiriyor.

Bunların yanısıra, »Suriye'de şiddetin artması kimin işine yarıyor?« sorusunu sorduğumuza, otomatikmen jeostratejik çıkarları için savaşlar ve işgaller gerçekleştiren NATO güçleri ve bölgedeki etkinliğini arttırmaya çalışan Arap gericiliğinin böylesi bir şiddetten çıkar umduğu sonucuna varırız. Evet, bu bir varsayım, ama yabana atılacak cinsten değil.

Suriye'deki gelişmeleri sorguladığımızı, bir tarafta iktidarını sürdürmek isteyen despot bir rejim, diğer tarafta da çok yönlü stratejik çıkarlar peşinde olan NATO güçlerini ve Arap gericiliği görmekteyiz. Barış ve demokrasi güçleri bu durumda, ne Esad'ın, ne de karşıtlarının tarafına düşme yanlısını yapmadan Suriye halklarının yanında olma görevi ile karşı karşıyadırlar. Suriye'deki gelişmelere sessiz kalmak, daha fazla kan dökülmesine ortak olmak anlamına gelecektir.

Gün, Suriye halkları ile dayanışma, savaşa ve şiddete karşı çıkma günüdür. Bilhassa komşu Türkiye'nin demokrasi güçleri ve Kürt hareketi, olası bir Sünnî-Şiî çatışmasının bölgede yol açacağı felakete karşı harekete geçmelidirler. Hiç vakit geçirmeden!

ESNEK ORTAKLIKLAR SİSTEMİ

11 TEMMUZ 2012

Türkiye kamuoyu şu sıralar, Temel ile İdris'in fıkrada »güvercinin kanadı suya deydiydi, değmediydi« türünden tartıştığı gibi, Türk jeti »düşürüldü mü, düştü mü«, »füze miydi, uçaksavar mı« soruları ile meşgulken, arka planda neler olduğundan haberdar mı acaba diye düşünüp duruyorum.

Uçak vakası ile ilgili olarak Türkiye mi NATO'yu savaşa çekmek istiyor, yoksa NATO mu Türkiye'yi sorusu incelemeye değer bir soru olsa da, kanımca asıl ilginç olan önce Libya, şimdi de Suriye örneğinde NATO'nun nasıl bir stratejik gelişme içerisinde olduğudur. Çünkü bu gelişme Türkiye'nin yakın geleceğini doğrudan belirleyecek niteliktedir.

Ama önce şu uçak meselesine değinmeden edemeyeceğim. BM Şartı'nı temel alırsak, elde edilen bulgular Türkiye'nin Suriye'deki iç savaşa uluslararası hukuku çiğneyerek müdahalede bulunduğunu gösteriyor. Avrupa'daki askerî uzmanlar Türk jetinin muhtemelen Rus hava savunması tarafından vurulduğunu iddia ediyorlar. İşte bu nedenle Türkiye hükümetinin ve askerî yetkililerin ne söylediklerine değil, ne söylemediklerine bakmak gerekir. O zaman da NATO'nun yeni stratejik gelişiminin ne denli riskler taşıdığını görmek olanaklıdır.

Aslına bakılırsa artık »tek« bir NATO'dan bahsetmek yavaş yavaş zorlaşıyor, çünkü ittifak stratejik belirsizliği ile giderek salt bir askerî alt yapı hâline dönüşmekte. Gerçi bu alt yapı, üye ülkelerce tek başına aktive edilecek durumda değil, ama üye ülkelere tek başına hareket etme olanağını giderek daha çok tanıyor.

Örneğin Chicago'da yapılan son NATO Zirvesi, Libya'ya yönelik müdahaleyi, bütün kuralsızlıklarına ve olumsuz sonuçlarına rağmen, bir »başarı« olarak nitelendirdi ve bu başarıyı »esnek ortaklıklar sisteminin« genişletilme zorunluluğu için örnek gösterdi. Zirve özellikle, Suriye'deki çatışmaların şiddetlenmesinde ve dolayısıyla Suriye'nin destabile olmasında en büyük katkısı olan Körfez İşbirliği ülkeleri ile esnek ortaklığın genişletilmesine vurgu yaptı.

Görüldüğü kadarıyla »esneklik« NATO'nun merkezî bir terimi hâline getiriliyor. Bunun arkasında da 2011 Nisan'ında Berlin'de kararlaştırılan »Etkin ve Esnek Ortaklık Politikası« yatıyor. İttifak, bir tarafta Makedonya, Montenegro, Bosna-Hersek

ve Gürcistan'ı (en önemli stratejik adım) NATO üyesi yapmaya hazırlanırken, diğer tarafta Akdeniz Diyalogu (MD) ile Kuzey Afrika ülkelerini, Ürdün'ü, İsrail'i ve İstanbul İşbirliği Girişimi (ICI) ile Körfez İşbirliği ülkelerini esnek ortak yapıyor. İttifak bu esnek ortaklık mekanizmaları ile kendi kurallarına uymadan ve NATO üyesi ülkelerin veto haklarını fiilen kaldırarak, dünya çapında müdahalelerde bulunma olanağına kavuşuyor. Anlayacağınız, tam anlamıyla bir taşeronluk sistemi kurulmuş durumda. Başbakan Erdoğan bu açığa çıktığı için böylesine hiddetleniyor.

Peki NATO ve NATO'nun çekirdek güçleri neden böylesi bir süreci önceliyorlar? Bunun için ABD'ne bakmak gerekir: Afganistan'da askeri açıdan kazanılamayan ve Irak'ta siyasi olarak başarıyla sonuçlandırılmayan savaşlar ABD'ni savaş politikalarını değiştirmeye zorladı. Artık savaşlar asker kaybı verilmeyen insansız hava araçları ile yürütülmekte. İktisat ve malî krizler, savunma (!) giderlerinin azaltılmasını zorladı. Dünya ekonomisindeki tektonik kaymalar ve BRICS devletleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) ile Şanghay İşbirliği Örgütü'nün, ABD'nin tek kutuplu dünyasına, çok kutuplu dünya konseptini alternatif olarak çıkarttı. Latin Amerika'da da, Küba'nın da üye olarak kabul edildiği CELAC bir karşıt model olarak ortaya çıktı. Arap dünyasındaki gelişmeler ise, henüz tam sonuçlanmasa da, halkların alışıl gelmiş egemenlik ilişkilerini yıkabileceklerini gösterdi.

Ortadoğu'daki »Şer ülkelerinden« sadece İran ve Suriye ayakta. Sıra bu ikisinde, ama ABD açısından üstesinden gelinmesi zor sorunlar var. Bir tarafta »Sünnî Yayını« oluşturmaya çalışan Suudî Arabistan ile Türkiye işe karışıyorlar, diğer tarafta ise Akdeniz'deki tek deniz üssü Suriye'de olan ve küresel stratejiler takip eden Rusya sorun yaratıyor. ABD her ne kadar Tahran'a giden yolu Şam üzerinden açma planından vazgeçmemiş olsa da, tüm bu sorunlar planların uygulanmasını çetrefilleştiriyor.

İşte tam bu noktada esnek ortaklık sistemi ile bölgesel güçlerin müdahalesinin önemi ortaya çıkıyor. Alman barış hareketi NATO esnek ortaklık sistemini değerlendirirken, ABD müteahhit, esnek ortaklar taşeron örneklemesini yapıyor. Kanımca doğru bir benzetme ve taşeronun risklerini anlatmak için iyi bir açıklama: İnşaat sektöründekiler iyi bilir – müteahhit ödeme zorluğu çekerse, taşeron iflas eder. Tarihinde bir çok taşeronunu konkordatoya sürükleyen ABD gibi bir müteahhitin yaptıkları, yapacaklarının teminatıdır. Bu da taşer... pardon, esnek ortakların kulağına küpe olmalıdır.

İKİ, ÜÇ, DAHA FAZLA KÜRDİSTAN!

28 TEMMUZ 2012

Tarih öğreticidir. Herkesin tarih sayfalarında anılma, gelecek kuşaklara öğreti bırakma şansı vardır. Ama olumlu, ama olumsuz. Tarihin sayfalarına nasıl girileceği ise, kişinin duruşu ile bağlantılıdır, yani lânetle mi yoksa saygı ile mi anılacağını yaptıkları ile belirleyebilir insan. Tarihin kanla yazıldığı günümüzde de bunu gözlemleyebilmekteyiz.

Suriye'deki gelişmelerden bahsettiğimi fark etmişsinizdir. Bu bağlamda iki insandan, iki Kürt'ten alıntı yapmak istiyorum. Birisi Demokratik Birlik Partisi PYD'nin eşbaşkanı Salih Müslüm. Ne diyor Müslüm: »Bizim Türk halkıyla herhangi bir sorunumuz yok. Aldığımız tedbirler halkımızı korumak içindir. (...) Biz demokratik çerçeve içerisinde, yani Suriye'nin bütünlüğü içerisinde Kürt halkının anayasal olarak tanınmasını ve ulusal haklarının verilmesini istiyoruz«. Müslüm, Batı Kürdistan'da Demokratik Özerkliği yaşama geçirmek için mücadele verenlerden. Ve Suriye'deki olayların patlak vermesinden bu yana temsil ettiği partisiyle her zaman dış müdahaleye karşı çıkan, Suriye'deki sorunların ancak Suriyeliler tarafından çözülebileceğini söyleyen bir muhalif. Barışçıl, demokratik çözüm çizgisinden hiç sapmayan bir siyasetçi.

Alıntı yapacağım diğer kişi ise Orhan Miroğlu. Miroğlu Perşembe günkü Taraf gazetesinde yayımlanan köşe yazısında, »PKK'nin önünde iki tercih« olduğunu vurgulayarak, şunları yazıyor: »Kendisi ile beraber hareket etmeyen Suriye Kürtlerini ve Güney Kürdistan'ı, SUK'u ve Batı'yı karşısına alma pahasına özerk bölge – buna tampon bölge de diyebilirsiniz – peşinde koşmak, - ki bu siyasi intihardan farksızdır -, ya da Suriye devriminin bir parçası olmayı kabul etmek«. Miroğlu, Kürtleri emperyalizmin saflarına çağırıyor. Batı'nın lejyonerleri, islamist terör grupları ve »Sünnî Yayın«nın oluşturucuları ile aynı safa yani. Yazısını sindirerek okumanızı salık veririm. Görülen o ki, Miroğlu çoktan egemenlerin yazdıkları tarihin sayfalarına geçme kararını vermiş.

Ama bir konuda Miroğlu haklı. Evet Suriye'de bir »devrim« yaşanıyor. Ama bu »devrim« Miroğlu'nun arzuladığı »rejim değişikliği« değil, Batı Kürdistan'da halkın kendisinin başlattığı bir devrim süreci. Halk meclisleri, halk savunma güçleri ve kurulan ulusal ittifak ile Paris Komünü 'nü andıran radikal bir süreç ile karşı

karşıyayız. Bu sürecin radikalliği, kimi Kürt milliyetçisinin özlemine çektiği »Büyük Kürdistan« ulus devletini değil, her kökenden Suriyelilerin eşit olacağı bir halk iktidarını gerçekleştirme kararlılığından kaynaklanmaktadır.

Sürecin radikalliği, başta Türkiye ve Sünnî despot Arap yönetimleri olmak üzere, egemenlerin Batı Kürdistan'daki Demokratik Özerkliğe düşman olmalarının temel nedenidir. Batı Kürdistan'ın Barzani'nin öncülüğünde biçimlendirilmesine ne Türkiye, ne Suudî Arabistan, ne de Batı karşı çıkmaktadır. Tam aksine, bu durumda kurulacak bir Kürdistan ulus devletine bile onay verilebilir. Mesele, egemenliğin kimin elinde olacağıdır: Kürt burjuvazisinin mi, yoksa baldırı çıplakların mı. Esad Rejiminin yıkılmasının arifesinde tüm planları karmaşıklaştıran temel soru budur.

Bu nedenle Batı Kürdistan'da halk meclisleri üzerinden kurulan otoriteye karşı saldırgan girişimlerin gecikmeyeceğinden hareket etmek ve kimi Kürt aydınlarında gördüğüm hayalci yaklaşımlardan vazgeçmek gerekmektedir. Salt Kürtlere değil, bölgede yaşayan tüm halklara düşen asıl görev, elde edilen kazanımların savunulmasıdır. Ve bu savunu radikallikten vazgeçmeyerek, halkın ve emekçi kitlelerin iktidarını pekiştirecek daha ileri adımlarla gerçekleştirilebilecektir.

Rosa Luxemburg »Rus Devrimi üzerine« adlı makalesinde şöyle yazar: »Hiç bir devrimde »altın orta yol« ayakta tutunamaz, devrimin doğa kanunu hızlı karar verilmesini gerektirir: Lokomotif ya tüm gücüyle tarihsel yükselişin en üst noktasına getirilecektir, ya da kendi ağırlığı ile başladığı noktaya geri kayacak ve zayıf güçlerle onu durdurmaya çalışanları uçuruma atacaktır«.

Rosa haklı. Türkiye'nin savaş istemeyen kitleleri, demokrasi güçleri ve sol-sosyalist hareketi Batı Kürdistan'daki Demokratik Özerkliğin gönüllü savunucuları olmak ve yaşadıkları topraklarda kendi Demokratik Özerkliklerini gerçekleştirmek için seferber olmak zorundadırlar. Çünkü güvenli geleceklerine giden yol Kürdistan barışından geçmektedir.

Kürdistan barışı ve bölgenin bütün ülkelerine yayılacak Demokratik Özerklik fikri tüm emperyalist planları altüst edebilir. Che'den alıntıyla: İki, üç, daha fazla Kürdistan dünya üzerinde yeşerdikçe, gelecek günlerin parıltılı ve yakın olduğunu göreceğiz.

ÖLÜM: MADE İN GERMANY

4 AĞUSTOS 2012

»Silah satışı sadece kalifiye işyerlerini güvence altına almaz, aynı zamanda askerî ve jeostratejik çıkarların korunmasına yardımcı olur. Rekabet yetisine sahip olan bir silahlanma sanayii, Federal Ordu'nun dünya çapında gücünü garanti altına alır. Kuzey Kore ve İran gibi dünya barışını tehdit eden ülkelere silah satışının yasak olmaya devam etmesi gerekmektedir. Suudî Arabistan ve Katar ne demokrasi ne de çağdaş hukuk devletleridir, ancak fiilen Batı'nın müttefikleridirler. Tahran ile olan ihtilafta bu devletleri desteklemek, yanlış bir şey değildir«.

Bu satırlar Almanya'da yayımlanan ve günlük tirajı 70 binin üzerinde olan Neue Osnabrücker Zeitung'un sayfalarında yer alan bir yorum. Ve bence Almanya Federal Cumhuriyeti'nin devlet aklına tercüman oluyor. Aynı zamanda da Alman egemenlerinin ikiyüzlülüğüne...

Pazartesi günü Financial Times'ın Almanca sayısı Katar Emirliği'ne 200 Leopard 2 tanklarının satılacağını haber vermiş ve Federal Hükümet yayınlanan haberlerin doğruluğunu onaylamıştı. Yapılan resmî açıklamalar, bu yeni tank satışının doğrudan NATO'nun Körfez ülkelerine yönelik yeni stratejisinin bir parçası olduğunu doğruluyor. Yani NATO'nun »Esnek Ortaklık Sistemi« tam gaz uygulamada.

Federal yasalar demokratik olmayan (!) ülkelere silah satışını yasaklamakta. Ancak söz konusu NATO'nun stratejik çıkarları olunca, Federal Parlamento'nun koyduğu bütün sınırlar ortadan kalkıyor. Merkel Hükümeti yaptığı bir açıklamada, »altı Körfez Kooperasyon ülkesine, NATO üyesi olmasalar da, stratejik nedenlerden dolayı silah satılabilir« kararını aldığını belirtti. Financial Times'a verilen bir demeçte, bu silah satışının »Katar gibi önemli NATO ortaklarını Libya benzeri operasyonlara daha güçlü katabilmek ve İran'ın bölgedeki karşıtlarına cesaret vermek için böylesi silah satışlarının gerekli olduğu« vurgulanıyor.

Katar Emirliği'ne satılacak olan 200 tank, Suudî Arabistan'a daha önce satılan 270 tankla birlikte hesaplandığında, ki bu tanklar özellikle »ayaklanmalara karşı başarı« diye tanıtılıyor, Körfez monarşilerinin NATO ülkelerinin Ortadoğu'nun yeni düzenlenme projesinin en önemli ortakları hâline geldiklerini kanıtıyor.

Anımsanacağı gibi Bahreyn'deki halk ayaklanması, Almanya'dan satın aldıkları

tanklarla Suudî ordusu tarafından geri püskürtülmüştü. Katar ise gene Almanya'dan satın aldığı silahlarla Libya'daki operasyonlara katılmıştı. Şimdi ise her iki ülkenin Suriye'deki silahlı terör örgütlerine verdikleri destekler, hiç yüzleri kızarmadan »demokrasinin geliştirilmesi için gerekli olan yardımlar« olarak lanse ediliyor. Suudî Arabistan ve Katar Emirliği, dünya kamuoyu ile adeta alay edercesine BM Genel Kuruluna, »Suriye'de demokratik bir toplumun kurulması için« karar tasarısı sunabiliyorlar.

İnsanın aklına ister istemez bir deyiş geliyor: »Dinime küfreden bari Müslüman olsa«. Sanki Körfez Kooperasyon ülkeleri demokrasinin beşiğiymiş de, kimsenin haberi olmamış! Federal Hükümet bu ülkelerin demokratik ve çağdaş hukuk devleti olmadıklarını vurgulamakla birlikte, silah satışının »Suriye'ye demokrasi getirecek adımları destekleyeceğini« açıklayabiliyor. Tam bir »bozacının şahidi şıracı« vakası!

Şansölye Merkel Mayıs ayında Chicago'da yapılan NATO Zirvesinde stratejik nedenlerden dolayı silah satışının yapılabileceği üçüncü ülkeler listesinin hazırlanmasını istemiş, ama başarılı olamamıştı. Bunun üzerine Dış Ticaret Hukuku'nda değişiklik planları geliştirilmiş ve böylelikle, şimdilik seçim telaşında olan ABD'nin olası vetosundan bağımsız hareket etme olanağına sahip olmaya çalışılmıştı. Henüz Alman Parlamentosu bu değişikliği onaylamadı. Ancak SPD ve Yeşillerin de desteği ile bu değişikliğin kabul edilebileceği beklenmekte.

Kısacası Almanya silah tekellerinin dünya çapında bir numara olabilmeleri için elinden geleni yapıyor ve »ölüm, Almanyalı bir usta« olmaya devam ediyor.

Peki, NATO'nun »Esnek Ortaklık Sistemi« uluslararası silah tekellerinin kârlarını garanti altına alırken Türkiye ne yapıyor? Taşeronlukla kedi masasındaki yerini garanti edebileceğini zannediyor. Ama giderek kendi toprak bütünlüğünü tehlikeye attığını göremiyor.

PERS HAMLESİ

11 AĞUSTOS 2012

İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salihî'nin Türkiye ziyareti ve bu çerçevede yapılan açıklamalar, İran-Türkiye ilişkilerinin ne denli çetrefil bir süreçten geçtiğini bir kez daha göz önüne serdi. Ama ziyareti bölgedeki gelişmeler bağlamında ele alırsak eğer, resmin sadece İran-Türkiye ilişkilerinden ibaret olmadığını görebiliriz.

Öncelikle Salihî ziyaretinin iki temel amacı olduğunu söylenebilir: Birincisi, İran geçen haftasonu Suriye'de ayaklanmacılar tarafından kaçırılan 48 İran vatandaşının selameti için Türkiye'nin devreye girmesini istiyor. Sadece bu bile, Türkiye'nin Suriye'deki silahlı gruplar üzerinde söz sahibi olduğunu gösteriyor, ki bunun uluslararası hukuktaki adı da »içişlerine müdahale«dir. Yani, BM Şartı'nın çiğnenmesidir.

İkincisi, İran Türkiye'nin yumuşak karnına, yani Kürt Sorunundaki hassasiyetine dokunuyor ve »kaderdaş« olarak Türkiye'yi yanına çekmeye çalışıyor. Her ne kadar iki ülke arasındaki diplomasi limonleşmiş gibi görünse de, Davutoğlu-Salihî görüşmesinden yansıyanlar, diplomasının tatlı-sert bir rotada yürüdüğüne işaret ediyor. Başbakan Erdoğan'ın tamamen iç politikaya yönelik sert söylemine rağmen, ipler henüz kopmuş değil.

İran-Türkiye sahnesinde bunlar olurken, İran kendi etki alanını güvence altına almaya uğraşiyor. İran'ın ulusal güvenlik konseyi sekreteri ve dinî lider Ali Hameynî'nin kişisel temsilcisi olan Said Calili önce Beyrut'ta Hizbullah'a yakın siyasetçilerle görüştüktan sonra, Salı günü Esad ile buluştu ve İran'ın tüm gücüyle Suriye'nin yanında olduğunu söyledi.

Ancak İran'dan sızan bilgiler, İran kararvericilerinin Suriye konusunda uzun zamandır ciddi tartışmalar yaşadıklarına işaret ediyor. Ulusal güvenlik konseyinde iki farklı strateji tartışılıyor: Bir tarafta, gizli servis ve Devrim Muhafızları yönetimi »Kudüs Tugaylarının« Suriye ordusuna destek çıkmaları gerektiğini savunurlarken – ki İran'ın dört yıldızlı generallerinden birisi Mayıs sonunda yarı resmî İsna Haber Ajansı'na verdiği bir demeçte, »Kudüs Tugaylarının« Suriye'de destek operasyonlarında bulduklarını teyid etmişti –, diğer tarafta Calili'nin başını çektiği bir ekip İran'ın »şimdiden Esad sonrasına hazırlık yapılması« ve »İran'a düşman olmayan

unsurlarla ilişkiler geliştirmesi« gerektiğini savunuyor. Alman FAZ gazetesinde yer alan ve İran Dışişlerinin Paris'te Suriye muhalefetinden bir kesim ile görüştüğünü bildiren bir haber, İran'ın her iki yönde de adım attığını gösteriyor.

Suriye, İran için vazgeçilemez bir mevzii.Oluşturulan İran-Suriye-Hizbullah akisi ve Irak'ta Maliki yönetiminin desteği, hem stratejik bir ittifak, hem de ABD ile müttefikleri Körfez İşbirliği ülkelerine karşı bölgedeki en güçlü cephe. İran, »Tahran'a giden yolun Şam'dan geçtiğini« biliyor ve bu nedenle, Esad ile veya Esad sonrasında Suriye'deki etkinliğini kaybetmek istemiyor.

Aslına bakılırsa Suriye başka savaşların yan muharebe alanı. Suriye'de olası bir rejim değişikliği, nükleer programı ile bölgesel güç kalmayı hedefleyen İran'ın bütün planlarını altüst edebilir. »Şii Yayının« taşıyıcı sütunlarından olan Suriye'yi kaybetmesi durumunda, sürdürülen ambargolar ve yaptırımların da etkisiyle nükleer programından vazgeçmeye zorlanabilir. Bu durumda Rusya da yardımına koşamaz. O yüzden İran durumun ciddiyetinin farkında.

Diğer savaş ise ticarî. İran'a yönelik olan ambargo ve yaptırımlar, aynı zamanda Batı'nın kısmen Rusya'ya, ama özellikle Çin ve Hindistan'a yönelik bir ticaret savaşına anlamına gelmekte. Bilhassa Çin ve Hindistan'ın İran ile enerji, bankalar ve tüketim sektörlerinde olan işbirlikleri, ambargolardan olumsuz bir şekilde etkilenmekte. Zaten bu nedenle Çin geçenlerde ABD'nin »İran'a yönelik yaptırımları artıracakı« açıklamasına sert bir şekilde yanıt vermiş ve ABD yönetimini bu politikadan vazgeçmeye çağırmişti.

Tahran, Suriye'deki ihtilafın bu arka planını çok iyi okuyor ve »Ortadoğu Santraçında« yaptığı Pars hamlesi ile sıkıştırıldığı köşeden kurtulmaya çalışıyor.

Peki, bölgede hamleler hamleleri takip ederken, AKP hükümeti ne yapıyor? Kaymaya başladıkları zirveye tutunmak için kükrüyor, hata üzerine hata yapıyor ve her taşeronun karşı karşıya kaldığı müteahhit baskısı altına yalpalıyor. Ve kendi sınırları içerisindeki savaşı bitirmekten aciz bir hükümet olarak, büyük oyunun figüranı olmaya devam ediyor...

DEMOKRATİK KAMUFLAJ

18 AĞUSTOS 2012

Mısır'ın islamist başkanı Mursi'nin aldığı son kararlar, Batı basınında »cesur adım«, »Mısır sivilleşiyor« türünden övgülere neden oldu. Seksenine merdiven dayamış general Tantavi ve mesai arkadaşlarının emekli edilmesi Mısırlılarca da sevinçle karşılandı. Aslında bu sevinç anlaşılabilir, çünkü daha bir kaç gün öncesine kadar kimseyi apoletli despotların geri çekileceğine inandıramazdınız.

Ama sahiden demokrasi tesis ediliyor mu? Dün Müslüman Kardeşleri »islamist aşırılar« diye reddeden Batı, bugün Mursi ve biraderlerini neden göklere çıkartıyor? Ordu kararları neden kabul etti ve bu iktidar ilişkilerinde ne değiştirecek? Kamımcı sorulması gerekenler bunlar.

Öncelikle altı çizilmesi gereken gerçek, generallerin emekli edilmesinin, aynı Türkiye'deki gibi üniformalı kapitalistler olan ordu yönetiminin siyasî ve ekonomik imtiyazlarında hiç ama hiç bir şeyi değiştirmeyeceğidir. Yüksek Askerî Şura, ABD'nin dolaylı kontrolü altında dış ve savunma politikalarında asıl karar verici kalmaya devam edecek. Sadece yönetimi gençleşmiş olacak. İhtiyar generaller bunu kabul etmek zorundaydılar, çünkü ABD'nin çıkarları, onların iktidar heveslerinden ağır basmaktaydı.

Diğer tarafta bu adımın hedefi Müslüman Kardeşlerin iktidarını sağlamlaştırmaktır. Bir kere Mursi, bu »beklenmedik« denilen adımla Tantavi'ye dış bileyen liberal kesimler ile orta katmanların desteğini aldı. Aynı zamanda da devrimci kesimleri, kararların demokratik kamuflajıyla kontrpiyede bıraktı.O açıdan ustaca bir adım denilebilir.

Böylesine hesaplı ve usta adımlar ise ne »beklenmedik«tirler, ne de hazırlıksızdırlar. Mursi'nin ilk dış ziyaretini Suudî Arabistan'a yapması, Katar emiriyle görüşmesi, ABD ve Almanya dışişleri bakanlarının Kahire'ye gelip, »istikrar« mesajları vermeleri, bu hazırlıkların nasıl başladığını göstermektedir.

Batı'nın islamistlere destek çıkmasının nedeni çok açık: Bir kere ülkenin stratejik konumu bunu gerektiriyor. Mısır – Türkiye'nin aksine – Arap dünyası için en önemli aktör, İsrail-Filistin Sorunu'nun belirleyici çıban başlarından birisi ve Batı'ya giden enerji ve hammadde nakliyatlarının vazgeçilmezi olan Süveyş Kanalı'nın sahibi.

Neoliberal dönme olan islamistlerin dış politikalarını Batı'nın çıkarlarına paralel yürütme kararları da bu desteğin diğer bir nedeni. 1990'dan bu yana baş siyaset stratejistliğini Mursi'nin yaptığı Müslüman Kardeşlerin emek ve sendika düşmanlığını, Mahalla'daki grevci tekstil işçileri veya İskenderiyeli Pirelli işçileri çok iyi anlatabilirler.

Batı siyasi destek çıkarken, operasyonun finansmanını Mısır'da 30 milyar Dolarlık yatırıma sahip olan Suudî despotlarıyla, Katar emiri üstlenmiş durumda. Basında çıkan haberlere göre, Körfez'den milyarları bulacak Petro-Dolarlar akmaya başladı bile. Elbette bunu boşa yapmıyorlar. Böylece hem Müslüman Kardeşler-Iran ilişkisini koparıyor, hem de Mursi'yi güçlendirerek, kendilerine bağımlı hâle getiriyorlar. O açıdan Mısır'ın, bir tarafta NATO'nun »esnek ortaklıklar sisteminin« nasıl uygulandığını, diğer tarafta da »Sünnî Yayı«na nasıl yeni taşıyıcılar katıldığını gösteren bir laboratuvar hâline geldiği söylemek mümkün.

Ama: halk buna onay verecek mi, o pek açık değil. 84 milyonluk nüfusun yarısı açlık sınırında, yani günde 2 Dolar ile yaşamak zorunda. Ülke, dünyanın en büyük gıda maddesi ithalatçısı olarak yabancı sermayeye göbeğinden bağımlı. Kitleli işsizliğin, yoksulluğun, devasa bütçe açığının, dinî azınlıklara ve demokrasi hareketine yönelik artan baskıların ve yasama-yürütme-yargının tek elde toplanmasının temelini hazırladığı sosyal ihtilaflar, tüm planları altüst edebilir.

Tunus'tan Suriye'ye – Arap Sokağı, gitmez denilenlerin mücadeleye alaşağı edilebileceklerinin tadını henüz unutmadı. Emperyalizm ne kadar uğraşırsa uğraşsın, demokratik kamufraj işte bu gerçeğin üstünü asla örtemeyecektir.

Peki, Mursi'nin Türkiyeli »biraderleri« ne yapıyorlar? Suriye halkından bahsetmek yerine, »Sünnî kardeşlerimiz« diyor ve barış için uğraşacaklarına, sınırda askerî manevra kisvesi altına, savaş suçu işleyen silahlı gruplara, silah ve teçhizat verip, bölge gücü safsatasıyla, taşer... pardon, esnek ortaklığa devam ediyorlar.

KIRMIZI ÇİZGİLER VE SAVAŞ PLANLARI

15 EYLÜL 2012

Bingazi’de ABD büyükelçisinin linç edilmesi dinî fanatizmin Libya’da da aldığı korkunç boyutları – artık kaçınıcı defa – gözler önüne serdi. Aslında büyükelçi ve üç memurunun linç edilmesi, tam anlamıyla bir »çağırıldığı hayaletleri, başımdan def edemiyorum« vakası. Çünkü islamist terör ve linç olaylarının dünya çapında artması ile, bilhassa ABD’nin savaş politikaları arasında kopmaz bir bağlantı var.

Bu üzücü olay bir kez daha hukukun herkese lazım olduğunu gösterdi. Akli başında olan herkes yıllardan beri, »uluslararası hukuka aykırı olan saldırı savaşları ve işgaller karşıt terör yaratır« diye uyarmasına rağmen, başta ABD olmak üzere, NATO güçleri savaş politikalarını değiştirmiyor, aksine daha da rafine hâle getiriyorlar. Bu açıdan, linç güruhunu hiç bir şekilde haklı çıkarmadığımı vurgulayarak, büyükelçinin öldürülmesinin ve şiddet olaylarının yaygınlaşmasının asıl sorumlusunun ABD ve NATO güçleri olduğu söylenmelidir. Çünkü hukuku ayaklar altına alan, stratejik ve ekonomik çıkarları için islamist terörü desteklemeye devam eden ve Libya’da terör gruplarını silahlandırıp, Gaddafi’nin dünya kamuoyunun gözü önünde linç edilmesini olanaklı hâle getirenler, kullandıkları »silahın« kendilerine de zarar vereceğini görmeleri gerekiyordu.

Peki, hiç hak etmediği hâlde Nobel Barış Ödülü’ne layık görülen bir başkanın yönettiği ABD ve NATO güçleri Libya’daki son olaydan ders çıkartacaklar mı? Hiç zannetmiyorum. Suriye bunun aksini kanıtıyor.

Libya’da bunlar olur, Suriye mezhep savaşının içine sürüklenirken, İran Körfezi’nde de sular ısınıyor. İsrail’in şahin başbakanı ABD’ni savaşa zorluyor. »Bibi« Netanyahu haftalardan beri İran’ın önüne »kırmızı çizgiler« çekilmesini ve İran üzerindeki baskının artırılmasını talep ediyor. Görüldüğü kadarıyla Netanyahu, Obama’nın yeniden başkan seçileceği varsayımı ile şimdiden Obama’yı kendi çizgisine çekmek istiyor.

Aslında Netanyahu’nun, gerek İsrail’de, gerekse de müttefikleri arasında İran’a saldırı planları için yeterli destek bulamaması nedeniyle bir çıkış aradığını söyleyebiliriz. Çünkü İran’a, »sonuçları kabullenilebilir bir saldırı« planlarına hem İsrail’in generallerinden, hem de koalisyon ortağı Ehud Barak’tan itiraz yükselmişti. Hatta

Barak, »ABD ile olan güçlü ortaklığımıza zarar verecek adımlardan kaçınmalıyız« uyarısında bulunmuştu.

Başkanlık seçimleri arifesindeki Obama, seçildiğinden bu yana yıldızları hiç barışmayan Netanyahu'ya iç politik çıkışında destek vermeyeceği sinyali verdi. Eylül sonundaki BM Genel Kurulu'na gidecek olan Netanyahu, Obama ile görüşmek için randevu istemiş ve randevu »zaman olmadığı« gerekçesiyle reddedilmişti. Beyaz Saray'ın red yanıtının verildiği gün Britanya başbakanı Cameron ve Alman Şansölyesi Merkel'in »İsrail planlarına sıcak bakmadıkları« haberleri basına düştü. Yani kısacası ABD başkanlık seçimleri öncesinde pek yeni bir gelişme olmayacak gibi görünüyor – tabii Netanyahu aptalca bir karar almazsa.

Ancak bunlar, İran'a yönelik savaş planlarının askıya alındığı anlamına gelmiyor. Aksine, ABD hazırlıklarını yoğunlaştırıyor. ABD bir kaç gün önce üçüncü uçak gemisini Körfez'e gönderdi. Önümüzdeki günlerde de 25 ülkenin katılacağı bir askerî manevra gerçekleştirilecek. Manevrada NATO deniz güçleri, Körfez'in mayınlardan temizlenmesi ve petrol nakliyat yollarının güvence altına alınması oyununu oynayarak, İran'ın »Körfezi mayınla kapatırım« tehditine karşı nasıl bir yanıt verebileceklerini gösterecekler.

Çarşamba günü New York Times'da çıkan bir haber de hazırlıkların son hızla devam ettiğine işaret ediyor. Gazeteye göre, İsrail ve Türkiye'den sonra Katar'a da yerleştirilen NATO roket şemsiyesi radarı faaliyete geçmiş. Alman FAZ gazetesi de Pentagon'un İran'a karşı siber atakları yeniden hızlandıracağını bildiriyor. Bilindiği gibi daha önceleri de kaynağı belirsiz siber atakları ile İran'daki bilgisayar sistemleri çökmüştü.

Haritaya bakıldığında, İran'ın neredeyse dört tarafından ABD üsleri ve deniz kuvvetleri ile sarıldığı görülebilir. Böylesi bir durumda bulunan, ambargo ve yaptırımlarla ekonomisi zora sokulan Molla Rejimi'nin pes edeceği söylenebilir mi? Elbette bunu zaman gösterecektir. Ama pes ettirilerek Batı'nın rotasına sokulmak istenilen İran, ya daha hızlı bir şekilde nükleer programını tamamlayıp, nükleer silahla kendini savunma yolunu seçerse?

İşte o zaman cehennem kapısı sonuna kadar açılmış olacaktır.

AKÇAKALE KOMPLOSU

6 EKİM 2012

1985’de kurulan İsrail lobi örgütü »Washington Ortadoğu Politikaları Enstitüsü« WINEP’in 24 Eylül 2012 günü düzenlediği bir toplantıda konuşan WINEP başkan yardımcısı Patrick Clawson, savaş gerekçesi sayılacak bir krizin yaratılmasının »çok zor bir görev« olduğunu vurguladıktan sonra, şunu söylemişti: »... Şunu da eklemek gerekiyor: bay Lincoln, Sumter Kalesi’ne saldırılmadığı müddetce federal orduyu göreve çağıramayacağını söylerken, tam olarak Sumter Kalesi komutanına, Güney Carolina’lıların kaleye saldırmasına yol açacak tavırları gösterme emrini veriyordu«.

Kriz yaratma uzmanı Clawson, »Amerika’nın savaşa girmesinin geleneksel yolunun Pearl Harbor, Lusitania, Tomkin Körfezi Olayı...« gibi komplolar üzerinden açıldığını, sadece ABD’nin değil, İsrail’in de bolca böylesi komplolara başvurduğunu çok iyi bilenlerden.

Aslında 20. Yüzyıl tarihini biraz okumuş olanlar, savaşlara neden gösterilen gerekçelerin genellikle komplolardan oluştuğunu, örneğin Adolf Hitler’in, ilk kurşunu Wehrmacht’a attırıp, Polonyalılar saldırdı diyerek »saat 5:45’den beri ateşle karşılık verilmektedir« anonsuyla II. Dünya Savaşı’nın başladığını, İsrail’in 1948 »Bağımsızlık Savaşı«nın, 1967 Altı-Gün-Savaşı’nın, Kosova, Irak ve Afganistan savaşlarının veya 2006 ve 2008’de Lübnan ve Gazze saldırılarının, en son Libya saldırısının hangi komplolarla gerekçelendirildiklerini bilirler.

Savaş çıkarma metodlarını az çok okumuşsanız, egemenlerin propagandalarına kuşku ile bakıyorsanız ve dün yaptıklarının bugün ve yarın yapacaklarının teminatı olduğuna inanmıyorsanız, Akçakale’de olanları sorgulayarak irdelemek zorundasınız. Aksi takdirde, Türkiye’deki ana akım medyanın savaş kışkırtıcılığının yarattığı dezenformasyon dumanının arkasında duran gerçeği görmek zorlanırsınız.

Akçakale’ye düşen bombanın kimin tarafından atıldığı tartışmasına takılı kalmak, esas olanı arka plana itecektir. Bu nedenle ilk yapılması gereken Akçakale’ye düşen bombanın öncesine bakmaktır: Türkiye hükümeti Ramazan başlangıcıyla Türkiye topraklarından koordine edilen »Şam’da volkan, Suriye’de deprem« taarruzunu desteklemişti. Suriyeli olmayan islamist lejyonerlerin saldırısı başarısızlıkla sonuçlandı. Ardından, Halep’in ele geçirilmesi planı bozguna uğradı. Eylül’de ise Akça-

kale yakınlarında konuşlanan silahlı gruplar, Tel Abyad'daki sınır karakoluna saldırdılar ve Suriyeli sınır görevlilerini öldürdüler. Türk televizyonlarında yayınlanan görüntüler, Tel Abyad'daki Suriye sınır karakolunun duvarlarındaki top ve kurşun izlerinin Türkiye tarafından atıldığını ve islamist lejyonerlerin Türk güvenlik güçlerince selamlandığını açıkça gösteriyordu.

Diğer yandan AKPlı Şamil Tayyar'ın »Gaziantep bombası, Şam'da patlayan bomba-ya verilen yanıtıdır« diyerek, Türkiye'nin Şam'daki bombalı saldırıda parmağı olduğunu teyid etmesi ve en son 30 Eylül 2012'de Kamışlı'da 5 kişinin ölümüne ve 81 kişinin yaralanmasına yol açan bombalı saldırıya Türkiye gizli servislerinin destek verdiği dedikodusu, Türkiye'nin BM Şartı'nı çiğneyerek bağımsız bir devlete karşı saldırgan bir tavır izlediği suçlamasına ciddi bir temel oluşturmaktadır.

Son günlerde Suriye'den gelen haberler silahlı islamist grupların ve »Özgür Suriye Ordusu«nun geri püskürtüldüğünü ve Suriye ordusunun bu grupları Tel Abyad yakınlarına kadar geriletliğini gösteriyor. Böylesi bir durumda, Suriye ordusu ile silahlı gruplar arasındaki çatışmaların, silahlı grupların konuşlandığı Suriye sınırındaki Akçakale'yi de etkilemesi beklenen bir gelişmeydi, ki AKP hükümeti günlerden beri Akçakale'lilerin evlerinden çıkmaması için çağrı yapıyor ve Akçakale'lilerin protestolarına kulaklarını tıkıyordu.

Tüm bu nedenlerle Akçakale'ye düşen bombanın ve 5 sivilin yaşamını kaybetmesinin asıl sorumlusunun AKP hükümeti olduğunu tespit etmek gerekmektedir. Zira AKP, Akçakale halkını komplosuna »yem« olarak kullanmıştır.

Peki, Suriye'nin itidal çağrısına rağmen TBMM neden böylesi bir savaş tezkeresine onay verdi? Despotik Esad Rejimi'nin, bilinen nedenlerden dolayı Türkiye'ye karşı bir savaşa girmesi beklenemez. Türkiye'nin isteğiyle üçüncü kez Washington Sözleşmesi'nin 4. Maddesi çerçevesinde toplanan NATO da, tüm destek açıklamalarına rağmen, Suriye'yle savaşa girmeyi göze alamadığına göre, neden böylesi bir tezkere, hem de Türkiye'de yaşayanların çoğunlukla savaşa karşı çıkmalarına rağmen onaylandı?

Kanımca asıl yanıtlanması gereken bu sorudur.

SURİYE PLANLARI

13 EKİM 2012

Ankara'nın bir Suriye yolcu uçağını inişe zorlaması, gerilimlerin daha da artacağına işaret ediyor. Basında yer alan haberler de, bu eylemin NATO ülkeleri arasındaki gizli servisler koordinasyonu ile gerçekleştiğini gösteriyor. Görüldüğü kadarıyla »Suriye planları« tam gaz uygulamada.

Despotik Esad Rejimi'nin devrilmesi için planlar yapıldığı ve Suriye halkının başlattığı meşru direnişin bu planların gerçekleştirilmesi için kullanıldığı, bir komplo teorisi değil. Yayınlanmış raporlar, bunları belgeliyor.

Ama bu raporlara değinmeden önce bir konunun altını çizmek doğru olacak: Foti Benlisoy'un vurguladığı gibi, »ABD Türkiye'yi savaşa itiyor« argümanı tek başına Ankara'nın politikalarını açıklamaya yetmiyor. Gerek bu noktada, gerekse de »Türk kapitalist devletin emperyal zincir içerisinde konumlanma arayışı içinde olduğu« tespitinde Benlisoy'a katılıyorum – bir noktayı ekleyerek: Türkiye'nin hareket olanakları, uyguladığı siyaset ABD'nin stratejik hedeflerinin dışına taşıdığına, son derece sınırlıdır.

Despotik Esad Rejimi'nin devrilmesi, şu an için hem ABD'nin, hem de Türkiye'nin stratejik hedefleriyle örtüşmektedir. Bu nedenle bugüne kadar atılan adımlar koordinasyonludur. Ancak Washington'un Ankara'nın ısrarla istediği, NATO ittifak durumunun (5. Madde) ilân edilmesi gibi bazı adımları atmaması, ABD ve Türkiye arasındaki değerlendirme farklarına dayanmaktadır.

ABD şu an için despotik Esad Rejimi'nin, doğrudan askerî müdahale rizikosuna girilmeden, »içeriden« yıkılmasını favorize etmektedir. Yüzmilyarlarca cıroları olan tekeller tarafından finanse edilen ABDli düşünce kuruluşu Brookings Institution'un 15 Mart 2012 tarihli »Assessing Options for Regime Change« (Rejim değişikliği opsiyonlarının değerlendirilmesi) başlıklı raporu, bu konuda önemli ipuçları vermektedir.

Raporun 4. sayfasında, Esad iktidardayken gerçekleştirilebilecek »diplomatik bas-kılardan« bahsedilmekte ve şöyle denmektedir: »(...) Bu, sınırlı askeri güçlerle korunacak »güvenli limanların« ve »insancıl koridorların« oluşmasını sağlayabilir. Bu gelişme elbette ABD'nin Suriye'deki amaçlarının gerisinde kalması ve Esad'ın, şim-

dilik, iktidarda kalması anlamına gelir. Ama bu çıkış noktasından uygun uluslararası görevle donatılmış daha geniş bir koalisyonun kurulması ve başka değişimlerin zorlanması olanaklı olur».

6. sayfada ise, aynı zamanda kuzeyde Türkiye'nin, güneyde de İsrail'in sınıra askerî birliklerini konuşlandırmalarıyla rejim değişikliğinin hızlandırılabileceği vurgulanmakta: »(...) İsrail, Golan Tepelerindeki silahlı güçlerini artırabilir ve Esad'ın birliklerini buraya bağlayarak, muhalefeti sindirmek için kullanılmalarını engelleyebilir. Hele ki Türkiye kendi sınırında aynı tedbirleri alır, Suriye muhaliflerini eğitmeye devam eder ve onlara sürekli olarak silah tedarik ederse. Bu koordineli eylemle Suriye ordu yönetiminin, kendi yaşamlarını güvence altına almak için, belki Esad'ı devirmesi sağlanabilir«. Brookings Institution ayrıca Türkiye'nin »Halep'teki büyük etkisini«, bu kentin ayaklanmacıların eline geçerek, rejimin demoralize edilmesi için kullanmasını da önermektedir.

Bugün geriye dönüp baktığımızda, 15 Mart 2012'de önerilenlerin bir çoğunun hayata geçtiğini görebiliriz: Tampon bölge talebi, sınıra asker yığılması, silahlı grupların desteklenmesi, provokatif uygulamalar, rejimi destabilize etmek için gizli servislerin Halep'te, Şam'da, Afrin'de ve başka kentlerde bombalı saldırılara karışmaları ve nicesi...

Rapor, ayrıca bu adımların başarısız olması durumunda – ki, başarısız oldular, çünkü Halep düşmedi, sözde »Özgür Suriye Ordusu« ve islamist silahlı gruplar geriye püskürtüldü, Esad hâlâ iktidarda – başka opsiyonların düşünülmesi gerektiğini belirtiyor. Son opsiyon olarak da, ya »ABD öncülüğünde Suriye'nin işgal edilerek, rejimin doğrudan alaşağı edilmesi«, ya da »NATO öncülüğünde çok taraflı tedbirlerle Esad'ın uzaklaştırılıp, Suriye'nin yeniden kurulması« öneriliyor.

Türkiye ve NATO »güvenli limanlar ve insancıl koridorlar« oluşturabilmenin gerekçesini yaratmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Çünkü, tampon bölge anlamına gelen böylesi bir alanın yaratılması, BM Güvenlik Konseyi kararlarını veto eden Rusya ve Çin'i ekarte etmenin tek yolu.

Öyle ya da böyle; çok opsiyonlu »Suriye Planları« uygulamada. »İmparatorluğun« çerperinde kendi özlemleri peşinde koşan AKP-Hükümeti de, Türk sermayesinin çıkarları için bu planlara katılıyor. Ve emperyal heveslerin çok çabuk kursağında kalabileceğini unutuyor...

ERDOĞAN, »BİBİ« VE MACBETH

20 EKİM 2012

Shakespeare'in trajik figürü Macbeth'i bilmeyen yoktur herhalde. Hikâyede üç cadının kehanetine inanan Macbeth, vizyonunu gerçekleştirmek isterken hata üzerine hata yapar. Her yeni hata, bir öncekinin üstünü örtmek için yapılır. Macbeth cinayet işler, işletir, yalan söyler ve paranoyik bir durumda etrafının düşmanlarla çevrili olduğuna inanır. Durumu çaresizleştikçe, daha fazla hata yapar ve sonunda »yürüyen« Birman Ormanı'nından çıkan Macduff tarafından öldürülür.

Shakespeare'in bu eserini yorumlayanlar, yazarın iktidar hırsı ve egemenlerin karakterizliğine yönelik eleştirisini ön plana çıkartıyorlar. Gerçekten de Shakespeare, Macbeth'i kendisine büyük gelen kıyafetler içerisinde sokarak, kibrini ve iktidar hırsını ince bir alayla eleştirir.

»Ortadoğu'da Adil Bir Barış İçin Yahudi Sesi« adlı örgütün üyesi Edith Lutz geçenlerde kaleme aldığı »Macbeth ile çöküş« başlıklı makalesinde, İsrail'in de aynı Macbeth gibi kendi kendisini felakete sürüklediğini vurguluyor.

Makaleyi okuyunca bu mecazın aynen Türkiye için de uyduğunu düşündüm. Zaten bölgenin »ikiz devletleri« olan İsrail ve Türkiye'nin »hikâyeleri« de birbirine benziyor – özellikle militarizmleri, Batı'ya bağımlılıkları ve apartheid uygulamaları ile...

»Bibi« Netanyahu da, ABD ile olan tüm ortaklığına rağmen Obama yönetimine kafa tutmakta, ABD'ni İran ile savaşa zorlamakta ve ABD'nin bölgedeki stratejik hedeflerinin ötesinde siyasî adımlar atmakta. Yani İsrail, ABD'nin salt taşeronu olmadığını, İsrail sermayesinin çıkarlarını korumak için kendi siyasetini geliştirdiği göstermektedir.

Bu açıdan bakıldığında başbakan Erdoğan ile İsraili meslekdaşı arasındaki büyük benzerlikler görülebilir. ABD ve NATO'yu Suriye ile savaşa zorlayan Erdoğan da ülkesinin sadece taşeron olmadığını, Türk sermayesinin çıkarlarının »bölge gücü« olup, emperyal düzenin çerperinde konumlanarak korunacağını, iç ve dış siyasetinin bu çıkarların korunması çerçevesinde biçimlendiğini kanıtıyor. Aynı zamanda o Türk liberalleri tarafından çok övülen demokratiğinin, milliyetçi-militarist-sağ popülist sınırlar içerisinde kaldığını da...

Ancak aralarında büyük farkların olduğunu da vurgulamak gerekiyor. Bir kere gerek ABD’nde, gerekse de Avrupa’da çok güçlü bir İsrail lobisi var. İster Demokrat, ister Cumhuriyetçi olsun – hiç bir ABD başkanı bu lobiye rağmen Ortadoğu siyaseti geliştiremez. En fazla, aynen Obama Yönetimi’nin yaptığı gibi, İsrail’e verilen siyasi desteği azaltabilir. Ki, o azalma da, İsraili yerleşimciler konusu gibi dar alanlarda olabilir. Almanya gibi Avrupa ülkelerinde »İsrailin korunmasının« değişmez devlet aklı olduğunu saymıyorum bile.

Türkiye’nin Batı’da böylesine güçlü bir destekten mahrum kaldığı herkece malum. Peki, AKP Hükümetinin sırtını son zamanlarda daha güçlü bir biçimde Suudî Arabistan ve Katar’ın Petro-Dolarlarına dayaması, İsrail’in Batı’dan gördüğü destek kadar güçlü bir destek sayılabilir mi? Hiç sanmıyorum.

Suudiler ve Katar Emiri örneğinin Suriye konusunda Erdoğan’a sonuna kadar destek çıksalar bile, olası bir savaş durumunda Türkiye’yi içine düşebileceği kanlı girdaptan koruyabilecekler mi? Suudî Arabistan ve Katar çatışma bölgesinin uzağında, etnik ve mezhep savaşından muaf kalacaklar. Ama ya Türkiye? Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in rakamlarına göre bu yıl 33,5 Milyar Lira’yı bulacak olan bütçe açığına, ilk 9 aydaki savunma (!) giderlerinin 13 Milyar Lira’ya ulaşmasına ve Ortadoğu’ya yönelik ihracattaki devasa gerileyişe bakılınca, yürütülen Suriye siyasetinin Türkiye’ye daha nelere mal olacağını öngörmek çok kolay olacak.

Peki, Erdoğan bunu göremiyor mu? Elbette görüyor, ama yaptığı hataları bertaraf etmek için hata üzerine hatalar yapmaya, hırçınlaşarak AB’ne ve BM Güvenlik Konseyi’ne dahi kafa tutmaya devam ediyor. Bu durumda mecaza başvurursak eğer: Suudiler ve Körfez ülkeleri kehanette bulunan cadılara, Erdoğan da Macbeth’e benzemiyor mu?

Ne demişler: Kibir düşüşten önce gelir ve kötü arkadaş adamı kör eder. Türkiye egemenlerinin gözlerinin açılmasını, ülkenin güvenli geleceğinin Kürdistan barışından geçtiğini görmelerini dilemek, bölgedeki tüm halkların hayrına olacak.

Türkiye hapishanelerindeki açık grevleri Türkiye kamuoyunun vicdanına sesleniyor. Liberaller, demokratlar ses çıkarınız. Sustukca, olası her ölümden sorumluluğunuz olacaktır!

BÜYÜK RESME BAKINCA

8 ARALIK 2012

Beklenildiği gibi 28 NATO ülkesinin dışişleri bakanları Türkiye'nin isteğini yerine getirip, Patriot hava savunma sisteminin Türkiye-Suriye sınırında konuşlandırılmasını onayladılar. Merkel hükümeti de onayını verdi. Alman parlamentosu da muhtemelen, Sol Parti haricinde bütün Alman partileri ile bu adıma evet diyecek.

»Patriotlar savunma amaçlı« yalanına hükümete yakın gazeteler bile inanmıyor. Peki, o zaman asıl amaç ne? Yanıtı farklı açılardan, büyük resme bakarak aramak gerekiyor.

Almanya açısından baktığımızda, Almanya'nın jeostratejik çıkarlarını korumak için hızla savaşı siyasetin aracı yapma yolunda ilerlediğini görebiliriz. Silah üretimi, iç ve dış politikanın militaristleştirilmesi, egemen politika-medya-akademi ilişkisi ve yürürlükteki »Savunma Politikaları Yönergesi« bağlamında Almanya'nın »dünya piyasalarına ve hammadde/enerji kaynaklarına engelsiz ulaşımı« askerî araçlarla güvence altına alma ısrarı, Patriot kararı ile bir kez daha belirginleşmiştir.

Zaten Türkiye, Alman ordusu için son derece önemli bir mevzii hâlinededir. Örneğin 2014'den itibaren biçim değiştirecek Afganistan İşgali kapsamında Alman askerleri, silahları ve teçhizatının Afganistan'dan Almanya'ya nakliyatı için Trabzon'da bir askerî lojistik merkezi kurulacak. 300 askerın yerleştirileceği merkez için parlamento onayına gerek yok. AKP hükümeti çoktan onayını verdi bile.

Türkiye açısından bakarken, salt Suriye bağlamına odaklanmak yetersiz olacaktır. Patriot hava savunma sisteminin Kürecik'teki NATO radarını, İncirlik Üssü'nü ve TSK'nin bölgede konuşlandırdığı 150 bin askerlik personel ile tank ve topçu birliklerini, uçak ve helikopter filolarını da koruyacağı göz önünde tutulursa, NATO'nun aldığı kararın – bilhassa olası bir İran savaşındaki – stratejik önemi görülebilir.

Ancak bu noktada Türkiye egemenlerini sadece »taşeronlukla« suçlamak da yeterli değil. Çünkü, NATO güçleri ile olan tüm ortaklığa rağmen, Türkiye egemenlerinin spesifik stratejik yönelimlerini ve bölgesel emperyalizm hırslarını da unutmamak gerekiyor. Türkiye sermayesinin Ortadoğu ve Afrika'daki yatırımları, Koç Holding gibi büyük sermaye grupları ile bütünleşen askerî-sanayi kompleksi ve »Yeni Ortadoğu Pastası«ndan alınması umulan pay, bu politikaların askerî araçlarla güvence

altına alınmasını gerekli kılmaktadır.

Diğer yanda Türk devletinin Kürt Sorunu'nu topyekün imha yöntemiyle »ebedî çözüme« ulaştırmak istemesi ve Batı Kürdistan'daki özerklik girişimlerini »ana rahminde boğma« arzusu da Patriotların konuşlandırılması ile doğrudan bağlantılı olarak ele alınmalıdır.

Patriotların Türkiye'ye yerleştirilmesi kararını bölge ve küresel stratejiler açısından değerlendirdiğimizde ise, emperyalist güçlerin »Tahran'a giden yolu« Şam üzerinden açmaya çalıştıkları ve Rusya-Hindistan-Çin üçlüsünün küresel konumlanışını zayıflatmak, yakın gelecekte beklenen içme suyu, enerji taşıyıcıları ve hammadde-ler üzerindeki egemenlik savaşlarında Batı'nın egemen konumunu korumak için »Tahran'ın düşmesini« amaçladıkları tespitinde bulunabilir; İran'ın etrafını saran ABD üslerinin, Hint Okyanus'u ve Pasifik'deki ABD filolarının, devriye gezen uçak gemilerinin, Türkiye dahil diğer NATO ülkelerinin deniz kuvvetlerinin dünya denizlerindeki varlığının, Afganistan-Pakistan-Kafkaslar ve Orta Asya'ya yönelik NATO politikalarının bu çerçevede uzun vadeli bütünsel bir stratejinin puzzle parçaları olduklarını görebiliriz.

Aynı şekilde, karar merkezini Suriye'den Katar'a taşıyan Hamas ile İsrail'in, ABD'nin hamiliğinde Gazze'de bu kadar çabuk ateşkes imzalamalarını, bu ateşkes çerçevesinde Erdoğan'ın ekarte edilerek Mısır'daki islamistlerin öne çıkartılmasını ve Kuzey Afrika'daki islamist grupların bir zamanlar »Şeytan« ile eşdeğer gördükleri Batı'yla girdikleri işbirliğini bu büyük resmin içerisinde ele almak anlamlı olacaktır.

Büyük resme bakınca görülen bu meşum jeopolitik-jeostratejik oyunun gerek Türkiye, gerekse bölge halkları açısından ne denli tehlikeler taşıdığı ortaya çıkıyor. AKP hükümeti ve Türkiye egemenleri ülkeyi bölgede gelişmesi muhtemel askerî ihtilaf-larda bir numaralı hedef hâline getiriyor ve ülkenin geleceğini ağır bir ipotek altına sokuyorlar.

Kanımcı Türkiye'de barış, demokrasi, sosyal adalet, özgürlük kaygısı taşıyan tüm güçlerin en ivedi görevi, bu tehdite ve büyük resme bakarak »şapkalarını önlerine koymak« ve temsilî demokrasinin karikatürünü meşrulaştırmak yerine, barışın ve gerçek demokrasinin tesis edilmesi için harekete geçmektir. Temel meydan okuma, bu tarihsel sorumluluktur.

FİLİSTİN: DEVLET Mİ, ÇÖZÜM MÜ?

15 ARALIK 2012

Filistin Otoritesi başkanı Mahmud Abbas'ın Türkiye ziyareti, ne zamandır değinmek istediğim bir konuya odaklanmama neden oldu. Konuya özellikle Filistin'in BM genel kurulunda »gözlemci devlet« statüsünü kazanmasından sonra değinecektim, ama fırsat bugüneymiş.

Önce BM kararına bakalım: Filistinliler bundan itibaren BM Güvenlik Konseyi'ni belirli ihtilaflar çerçevesinde göreve çağırabilecek ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne başvurabilecekler. Aslında Filistinliler 1974'den bu yana »BM üyesi« ve »gözlemci« statüsü arasında bir konuma sahiptiler ve 1998'den bu yana BM genel kuruluna Ortadoğu konusunda karar tasarısı sunma, BM oturumlarında, başka konular da dahil olmak üzere, konuşma yapma hakları var.

Peki, durum böyleyken Filistin Otoritesi'nin elde ettiği bu tanınma neyi değiştiriyor? Bu, anlaşılır bir »moral kazanmanın« ötesinde bir başarı olarak değerlendirilebilir mi? Sonucunda, Filistin halkının güncel yaşamında bir iyileşme olacak mı?

Elbette Uluslararası Ceza Mahkemesi bu karardan sonra Filistin'i Roma Sözleşmeleri çerçevesinde bir »devlet« olarak değerlendirebilir ve Filistinlilerin İsrail hakkında şimdiye talep ettikleri hukuksal koşuşturma adımlarına resen başlayabilir. Ancak mahkemenin kararları her zaman kişilerle ilgili olduğundan ve devletleri ilgilendirmediklerinden, ne gibi sonuçlara yol açacağı, veto gücü ABD'nin mahkeme üzerindeki etkisi de düşünülünce, şimdiden belli.

Bu işin bir yanı. Filistinlileri rahatsız eden, BM kararının alınması çerçevesinde Abbas'ın »Filistinlilerin geri dönüşü hakkında« feragat etmesidir. Gerçi İnsan Hakları Beyannamesi'nin 13. Maddesi tarafından korunan bu hakla ilgili Abbas'ın veya bir devletin tasarrufta bulunma şansı yok, ama »Filistin« diye bir devlet kurulduğunda ve bu devlet dünyadaki bütün Filistinlileri »vatandaş« ilân ettiğinde, durum değişebilir. »Filistin« devletin bir kez sınırları belli olunca, İsrail'in işgali altındaki topraklara geri dönüşün yolu tamamıyla kesilebilir. Kaldı ki olası bir Filistin devletinin 1947 mi, 1967 mi yoksa şimdiki sınırlar içerisinde mi kabul göreceği bile henüz belli değildir.

Karara bu açıdan bakıldığında, »gözlemci devlet« statüsünün tarihsel Filistin so-

rununda küçümsenemeyecek bir geri adım olduğu tespitine varılabilir. Görüldüğü kadarıyla aktörler, yani bir tarafta Filistin mücadelesini bir kaç diplomatik kısıntıya kurban ederek, iktidarını güvence altına almaya çalışan El Fetih yönetimi, diğer tarafta da ABD'nin yeni gözdesi Mursi yönetimindeki Mısır'ın çıkarlarını kollayarak, Katar despotunun himayesine geçen Hamas yönetimi, »devlet« derdine Filistinlilerin aslı sorunlarını bir yana bırakmaktalar.

Halkın güncel yaşamına gelince: Karar, işgal rejiminde hiç bir değişikliğe yol açmıyor. Aksine, aşırı sağcı Netanyahu hükümeti yeni yerleşim bölgelerine izin vererek işgali genişleteceği sinyali verdi. Bütçesi İsrail tarafından ödenen Filistin Otoritesi'nin bu adıma vereceği yanıt, cılız bir sestten öteye gidemeyecek.

Diğer yandan Gazze'de başarı (!) elde eden Hamas da, ABD ile ters düşmek istemeyen Mısır'ı desteklediğinden, pek ses çıkartamayacak. Zaten Hamas, Müslüman Kardeşlerin yanında yer alarak fiili olarak hem İsrail'in varlığını kabullenmiş, ki böylece »tarihsel Filistin hedefinden« vazgeçmiş, hem de 1967 sınırlarına onay vermiş oluyor.

Ama asıl sorun, gerek Yahudilerin, gerek Filistinlilerin, gerekse de diğer etnik ve dinsel unsurların içerisinde eşit bir şekilde yaşayabilecekleri ortak ve demokratik bir cumhuriyet, yani »tek devlet« çözümünden vazgeçilmiş olmasıdır.

Görüldüğü kadarıyla 20. Yüzyıl'da soğumuş olan »erime potası ulus devlet« 21. Yüzyıl'da da baldırı çıplakların cehennemi olmaya devam edecek. Filistin'in gözlemci veya (pek ihtimal olmasa da) günün birinde bağımsız devlet olması, bu gerçeği değiştirmiyor. Ve bu gerçek de, Kürt emekçi ve ezilenlerinin »Demokratik Cumhuriyet« mi, »Büyük Kürdistan« mı sorusuna nasıl yanıt verebileceklerinin yolunu gösteriyor.

»DEVİRİMİN« HAMİLİĞİNE SOYUNANLAR

22 ARALIK 2012

Özgür basın geleneğinde yer almanın verdiği onurla, Türkiye'deki fiili »Düşman Ceza Hukuku«nun rehineleri olan gazeteci meslekdaşlarıma kucak dolusu selamla...

Almanya barış hareketi bugünlerde Suriye konusunda yayınlanan bir çağrıyla tartışılıyor. »Özgürlüğün yardımı ihtiyacı var« başlıklı çağrıyla, üyesi olduğum DIE LINKE eşbaşkanı Katja Kipping, silah tekellerine karşı verdiği mücadele ile tanınan milletvekilimiz Jan van Aken, Kürt yazar Haydar Işık ve çeşitli partilerden, kurumlardan şahsiyetler imzalamış.

Çağrı, Avrupa toplumsal ve siyasî solunda bir çok insanın Suriye konusunda kafalarının ne denli karışık olduğunu gösteriyor. »Devrimi« evlatlık edinmek isteyen ve her yanından vıcık vıcık beyaz Avrupa merkeziliği akan »Adopt a revolution« adlı örgütün yanısıra, siyasî reputasyonu zedelenmemiş olan »medico international« da çağrının girişimcisi olunca, bize de bir kaç laf söylemek düşüyor.

Yapılan çağrının, yüzeysel bir bakışla olumlu ifadeler içerdiği söylemek mümkün. Ama her zaman olduğu gibi, »şeytan detayda gizli«. Bir kere çağrı Suriye'de »alternatifsiz tek çözümün« rejim değişikliği olduğunu telkin ederek, her türlü diyalog yolunu kapatıyor ve »silahsız muhalefetin« nasıl destekleneceği konusunda fazlasıyla muğlak kalıyor.

Diğer yandan, ikincisi, NATO güçlerinin Körfez Kooperasyon Ülkelerinin despot yönetimleri ile koordineli bir biçimde hazırlığını yaptığı dışarıdan askerî müdahale ve savaş propagandaları konusunda tek kelime, tek eleştiri çağrıda yer almıyor.

Üçüncüsü, Rusya gibi ülkelerin – beğenilsin, beğenilmesin – yaptığı ve muhtemelen Esad Rejiminin kabul edebileceği, »şiddetin sonlandırılarak BM kontrolünde geçiş hükümeti kurulması« önerisi hasır altı ediliyor. Böylesi bir adımdan en başta Suriye'deki silahsız muhalefetin yararlanacağı düşünülürse, çağrının »silahsız muhalefeti destekleme« amacı tümünden inandırıcılığını yitiriyor.

Dördüncüsü, Batı medyasının uzun süredir kamuoyunu savaşa hazırlama amacıyla yürüttüğü defalarca kanıtlanan psikolojik manipülasyon harekâtı suskunlukla ge-

çiftiriliyor. Bununla birlikte, ne söz konusu olan iç savaşın nasıl sonlandırılabileceği, ne de Suriye'nin demokratik ve çoğulcu bir rejime nasıl geçebileceği konusunda tek bir öneri bulunmuyor.

Beşincisi ise, ne bölge ülkelerinin, ne de NATO güçlerinin BM Şartı'nı açıkça çiğneyerek, Suriye'deki iç savaşta neden taraf olduklarına hiç değinilmiyor. ABD, Almanya, İngiltere, İran, Rusya ve Türkiye'nin tarafları silahlandırmalarının eleştirilmesi, bu nedenle içi boş bir söylem olmaktan ileri gidemiyor. Sadece Almanya medyası ve kamuoyuna »Suriye'deki gelişmelere objektif bakın« tavsiyesinde bulunularak, deyim yerindeyse, »suya, sabuna« dokunulmuyor.

Çağrıyı imzalayanların bir çoğunu kişisel olarak tanırım, aralarında çokca dostum da var. Tanıdıklarımın ve dostlarıımın iyi niyetlerinden zerre kadar şüphe duymuyorum. Ancak bu çağrının bu biçimiyle hiç bir şekilde Suriye'de gerekli olan ivedi barışa ve demokratik çözüme, bir nebze dahi olsa, katkıda bulunmadığına inanıyorum. Hatta bu çağrının, yakın gelecekte NATO'nun olası bir askerî müdahalesini meşrulaştırmak için kullanılacak bir belge olacağını düşünüyorum.

Çağrıyı imzalayanlar, »devrimin« hamiliğine soyunmak yerine, Hans von Sponeck gibi eski diplomatların girişimiyle Suriye'deki iç savaşın sonlandırılmasına katkı sağlamak için kurulan »Demokrasiye evet, askerî müdahaleye hayır« başlıklı uluslararası girişimi destekleseler ve BM öncülüğünde bütün Suriyelilerin diyalog yöntemiyle despot Esad Rejimini tarihin derinliklerine gömüp, kendi geleceklerini kendilerinin kurmalarına katkıda bulunsaydılar, çok daha anlamlı bir iş yapmış, kısmen içerisinde yer aldıkları Almanya barış hareketinin ruhuna ve hedeflerine uygun adım atmış olurlardı.

Ne yazıkki »cehenneme giden yollar, iyi niyet taşlarıyla döşelidir« sözünü doğrulamaktan fazlasını yapamadılar.

ALMANYA / AVRUPA BİRLİĞİ

MACARİSTAN, AB'NİN YENİ ROTASINI GÖSTERİYOR

21 OCAK 2012

Avrupa yaygın medyası Çarşamba günü Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'ın Strassburg'da Avrupa Parlamentosu'nda sergilediği oyunu konuşuyor. Ve AB yönetiminin nasıl »aslanlar gibi demokrasi için savaştığını« anlatıyor.

Komisyon Başkanı Manuel Barroso konuşmasında »Avrupa'nın demokratik değerleri Macaristan için de geçerli« diyerek, Macaristan hükümetini güya topa tuttu. Orbán da, »bazı yasalar yeniden düzenlenebilir« diyerek, kısmî »iyileştirmeler« yapabilecekleri sinyalini verdi ve demokrasi şovunu tamamladı.

Aslına bakılırsa Macaristan AB'nin nasıl bir rotaya girdiğini gösteren iyi bir örnek. Komisyonun, »Macar hükümeti Merkez Bankası'nın bağımsızlığını kaldırıyor« derken, aslında Macaristan'ın Avrupa Merkez Bankası'na olan bağımlılığının tehlikeye düştüğünü söylüyor. AB, sermaye çıkarları söz konusu olunca yaptırım lafını ağzına alıyor, »demokrasiyi korumak« işin kılıfı.

Orbán'ın başında bulunduğu Fidesz-Hükümeti'nin uygulamalarına bakıldığında, demokrasiyi ortadan kaldıran, basın ve ifade özgürlüğünü yok eden, ırkçı, milliyetçi ve Yahudi düşmanı yasalara Komisyon'dan ve Çekirdek Avrupa hükümetlerinden tek bir eleştiri gelmediği görülür. Aksine, bilhassa muhafazakârlar ve liberaller aşırı sağcı Fidesz-Hükümeti'nin neoliberal iktisat politikalarını, »demokratik hukuk devleti esaslarının uygulanması ve stalinist devleti ortadan kaldıran demokratik adımlar« diyerek ayakta alkışlıyorlar.

Son derece ırkçı, milliyetçi ve Yahudi düşmanı seçim kampanyası sonrasında parlamentoda mutlak çoğunluğu elde eden Fidesz-Hükümeti, yürürlükteki anayasayı kaldırarak, »tanrı, anavatan, hıristiyanlık, aile, sadakat, iman ve millî gurur« gibi tanımları anayasal değerler hâline getirdi. Basın ve yargı tek tipleştirilerek, hükümetin doğrudan kontrolü altına sokuldu. Çocuk aldırma ve homoseksüalite suç unsuru hâline getirildi. Parlametonun hakları kısıtlandı.

Diğer taraftan özelleştirmeler, esnekleştirmeler ve düzensizleştirmeler ile iktisatın neoliberal dönüşümü gerçekleştirildi ve halk yoksullaştırıldı. Zaten zayıf olan sendikalar yasal düzenlemelerle hareket edemez hâle getirildi, işçi hakları önemli ölçüde kısıtlandı. Sermayenin lehine olan vergi yasalarıyla tüm yük halkın sırtına yüklendi.

Neoliberal dönüşümün toplumsal dirençle karşılaşmaması için ırkçı politikalar uygulandı ve Romanlara karşı pogromlar gerçekleştirildi. Neofaşist örgütlenmeler, güvenlik güçlerinin de yardımıyla Romanlara, yahudilere, homoseksüellere ve solculara karşı saldırılarını artırdılar. Örneğin kuzey Macaristan'ın Gyöngyöspata kentinde paramiliter neofaşist çeteler 2011 ilkbaharında haftalarca saldırılar düzenlediler, ama sadece saldırıya uğrayan Romanlar mahkemelerce cezalandırıldı.

Sadece bu örnekler bile Macaristan'da demokrasinin rafa kaldırdığını göstermeye yetiyor. Peki AB ne yapıyor? Neoliberal politikaların uygulanmasındaki aksaklıkları eleştirmekten başka hiç bir şey. Macaristan, Çekirdek Avrupa'nın diğer AB üyesi ülkeler için öngördüğü rotada ilerliyor. Macaristan, Doğu Avrupa'daki AB üyesi ülkelerdeki burjuva demokrasilerinin metaformoza uğrayarak, ırkçı ve milliyetçi rejimlere dönüştüğünü gösteriyor. Bu dönüşüm, doğrudan Çekirdek Avrupa'nın desteği olmadan olanaklı değil.

AB hızla kendi koyduğu ilkelerini terk ediyor. Bunu yaparken de kullandığı en önemli gerekçe »demokrasinin korunması«. Ancak Macaristan ile birlikte, herhangi bir demokratik meşruiyeti olmayan teknokrat hükümetlerin işbaşına getirildiği İtalya ve Yunanistan gibi ülkeler, ki benzer uygulamalar Avro Krizi'nden etkilenen diğer borçlu ülkeler için de söz konusu olabilir, Avrupa demokrasilerinin nasıl biçimleneceğini gösteren örneklerdir.

Şövenizmin iktidara gelmesinin ve ırkçı, aşırı milliyetçi rejimlerin Avrupa'nın göbeğinde oluşmasına yol açan temel etken, AB'nin neoliberal ve militarist dönüşümüdür. Avrupalılar bu gerçeği görmediği sürece, o çok övündükleri demokrasinin ortadan kaldırılmasını engelleyemeyeceklerdir.

JANDARMA PAZARI'NDA TİMSAH GÖZYAŞLARI

25 ŞUBAT 2012

Alman devleti, başta hükümet, parlamentolar ve Anayasa Mahkemesi olmak üzere tüm kurumlarının katılımıyla Perşembe günü Berlin'de Gendarmenmarkt (Jandarma Pazarı) meydanındaki konser salonunda, »Alman Nasyonaldosyalist Konspirasyonu« (NSU) adlı neonazi çetesinin katlettiği 10 kişi için bir anma töreni düzenledi. Törenin yapılmasına istifa eden Cumhurbaşkanı Wulff karar vermişti.

Öldürülenlerin, güvenlik güçlerince katiller tesadüfen ortaya çıkıncaya kadar »zanlı« muamelesine tabi tutulan yakınlarından »bu yanlış için« özür dileyen Şansölye Angela Merkel, neonazi cinayetlerinin »ülkemiz için utanç verici« olduğunu söyledi.

Almanya yaygın medyasının matem ciddîyetinde verdiği tören haberlerine bakanlar, sanacak ki Alman devleti neonazizme savaş açtı. Öyle ya, ne de olsa devlet bütün kurumlarıyla törende hazır ve nazırdı.

Sahiden öyle mi? Almanya neonazizme savaş mı açtı, hem de bu kurumlarıyla mı? Neonazi grup ve partilerinin faaliyetlerine göz yuman, sadece ajan sokmakla kalmayıp, ajanları üzerinden neonazi eylemlerini yönlendiren ve NSU adlı neonazi cinayet şebekesinin on yıl boyunca serbestçe adam öldürmesine ve banka soymasına olanak/lojistik sağlayan kurumlar, uzaydan mı geldiler? Bugün bile cinayetlerle ilgili bilgileri saklamaya, hatta basının bildirdiğine göre yok etmeye çalışan gizli servisler Alman devletinin değil de, bir muz devletinin gizli servisleri mi? Hem, madem bir devlet gösterisi olacaktı da, neden parlamentoda değil de, bir konser salonunda bu tören yapıldı ki?

Alman devlet erkanının yaptığı, timsah gözyaşı dökmektir. Manipülasyondur. Çünkü neonazilerin ve ırkçıların bugüne kadar işledikleri cinayetlerin, saldırıların ve kundaklamaların asıl sorumlusu iktidara gelmiş geçmiş bütün Alman hükümetleridir.

Bu hükümetler sadece neonazilerin örgütlenmelerine olanak sağlamakla kalmamış, aynı zamanda kurumsallaştırılan ırkçı politikalar, uygulamalar ve hedefli manipülasyonlarla çoğunluk toplumu içerisinde yabancı düşmanlığının, ırkçılığın ve refah şövenizminin kökleşmesini teşvik etmişlerdir.

Aslına bakılırsa anma töreni, devletin »temize çıkma« çabasıdır, gene manipülasyondur, çünkü neonazilere yönelik politikalarda bir değişiklik söz konusu değildir. Ne gizli servisler, Anayasa Mahkemesi'nin talep ettiği gibi ajanlarını geri çekmektedirler, ne de neonazi grup ve partilerin yasaklanmasına yönelik ciddi adımlar atılmaktadır.

Diğer yandan 1955'den bu yana devam eden göç sürecinde Almanya'ya yerleşen göçmen nüfusun özel yasalarla temel haklardan mahrum bırakılmalarında da bir değişiklik söz konusu değildir. Tam tersine, neonazi propagandası ve sağ popülistlerin sosyal ırkçı tezleri, »Yabancılar Politikası«nın daha da sertleştirilmesi için malzeme hâline getirilmektedir. Alman devleti, nüfusun yüzde onunu teşkil eden göçmen nüfusu istediği gibi manevra edebileceği bir kitle olarak tutmakta, toplumsal, siyasî ve ekonomik sorunların gerçek nedenlerinin üzerine örtmek amacıyla »günah keçisi« olarak kullanmaktadır.

Göçmen nüfusunun »günah keçisi« olarak kullanılması, Almanya'nın neoliberal dönüşümü ve militaristleştirilmesi için vazgeçilmez bir enstrümandır. Bu enstrümanla aynı zamanda hem toplumsal parçalanma körüklenmekte, hem de neoliberal soygun ekonomisine karşı olası toplumsal direnç mekanizmalarının ortaya çıkması engellenmektedir.

Bu gelişme sonucunda neonazi grup ve partiler ile, Sarrazin türü sosyal ırkçıların ekmeğine yağ sürmekte, ırkçı yaklaşımlar ve refah şövenizmi sayesinde de sosyal kırım politikaları sertleştirilmekte, burjuva demokrasinin içi boşaltılmaktadır.

Nitekim CDU/CSU, FDP, SPD ve Yeşiller'den oluşan neoliberal blok, tüm bu politikaları temsil edebilecek, Sarrazinlerin sosyal ırkçılığını akıllı, ama kriz yönetimlerine karşı direniş gösterenleri »aptalca« bulan, azılı antikomünist ve neoliberal bir Cumhurbaşkanı üzerine anlaştılar.

Wulff sembolik bir jestte bulundu. Yeni Cumbaba Gauck ise, timsah gözyaşı bile dökmeyecek. Holocaust'u izafileştiren, yoksulları »tembel« bulan, Sarrazin'i öven ve savaş taraftarı olduğunu gösteren Gauck, yarın neonazi saldırılarından göçmenleri sorumlu tutarsa, hiç şaşmam doğrusu...

BOLLUK İÇİNDE YOKLUK

3 MART 2012

Güncel malî ve iktisat krizlerinin asıl galibinin Almanya sermayesi olduğu malum. Ülkenin iktisadî gücüne, ihracata dayalı ekonomisine ve reel gelir ile mülkiyet oranlarına bakıldığında, yerkürenin en imtiyazlı ve en zengin coğrafyalarından birisi olduğu iddia edilebilir.

Almanya, Afrika'nın köylerinden veya Mumbai gibi Asya metropollerinin varoşlarından bakıldığında, Hollandalı ünlü ressam Pieter Bruegel'in 16. Yüzyıl'da resmettiği »Schlaraffenland« (bolluk ülkesi) tablosu gibi gözükabilir. Günde 1 Avro'dan az bir parayla geçinmek zorunda kalanlar Almanya'yı »yeryüzünde cennet« e benzetebilirler.

Ne yazık ki Almanya realitesi hiç te bu tablo ile uyuşmuyor. Doğru, refah, zenginlik, tokluk ve bolluk olabildiğince var, ama sadece zenginler için. Toplumun, sayıları mütemediyen artan bir kesimi ise, zenginlikler ülkesinin bolluğu içinde yoklukla, yoksullukla boğuşuyor.

İki gün önce yayınlanan bir araştırma Almanya'da yoksulluğun nasıl yayıldığını ve ne denli derinleştiğini kanıtlıyor. Bağımsız sosyal yardımlaşma birliği DPWV tarafından yaptırılan araştırmaya göre Almanya'da yaşayan her 7 çocuktan bir tanesi yoksulluk sınırında yaşıyor ve sosyal yardıma muhtaç. Bu oran, Doğu eyaletlerinde 4'e 1.

Yoksulluk araştırması yapan uzmanlar, uzun zamandan beri »yoksulluk tehditinin« arttığını, yoksul doğanların yoksul öldüklerini veya öleceklerini ve emekli olunduklarında yoksulluktan kurtulamayacakların sayısının giderek artacağına dikkat çekiyorlar. Tam gün çalışmasına rağmen sosyal yardım almak zorunda kalanların sayısı 1 milyona yaklaştı bile.

Yaygın medya ve neoliberal elitler ise, Almanya'nın »krizde kâr ediyoruz« ve »işsizlik oranı 21 yıldan beri ilk kez bu kadar düştü« şamatasıyla birbirlerini pohpohluyorlar. Almanya'nın ihracat devi olarak Avro Bölgesi'nde hegemonyasını kurması, banka kurtarma operasyonlarının yanısıra, konjonktür programları ve yatırımlar gibi devlet müdahalelerinin gerçekleştirilmesi ve istatistiklerin »temizlenmesi« sonucunda, resmî (!) işsizlik oranının düştüğü bir gerçek. Ama bu gerçek, aynı kişi

başına düşen »millî gelir«in yüksek olması gerçeği gibi, zenginler daha zenginleşirken yoksulların daha da yoksullaştığı gerçeğini değiştirmiyor.

Araştırmayı yaptıran DPWV temsilcileri, Hartz IV adı verilen yardımlara muhtaç olanların oranlarının bazı yerlerde son derece arttığına, örneğin bir zamanların istihdam motoru olan Ruhr Havzası'nda bu oranın yüzde 25,6'ya çıktığına dikkat çekiyorlar. Gelsenkirchen gibi bir metropolde yaşayanların yüzde 34,3'ünün sosyal yardım almaya muhtaç bırakıldıkları düşünülürse, bolluk içinde yokluğun ne anlama geldiği tahmin edilebilir.

DPWV temsilcileri, bu gelişmenin ülke geleceği açısından üstesinden gelinemeyecek sosyal ihtilaflara yol açacağını söyleyerek, hükümetin acilen istihdam politikalarının değiştirilmesi ve çocuk paralarının artırılması yönünde adım atmasını talep ediyorlar.

Talepler haklı ve yerinde, ancak adres yanlış. Adres yanlış, çünkü hükümetin talep edilen yönde adım atmasını sağlayacak baskıyı oluşturması gerekenler, yani sendikalar ve toplumsal hareketler sessiz. Toplumsal baskı oluşmadığı, sokak sesini yükseltmediği sürece hükümetlerin kendiliğinden adım attığı nerede görülmüş ki, Almanya'da görülsün.

Muhafazakârları, liberalleri, sosyaldemokratları ve yeşilleri ile birlikte tek bir cephe oluşturan neoliberal blok, yoksulluğun ücretli emek üzerinde her gün daha da ağırlaşan bir egemenlik aracı olması için elinden geleni gösteriyor. Sırf kendi üyelerinin var olan haklarını savunmaya yoğunlaşan sendikalar, tekil talepler ileri sürmekten öte gidemeyen sosyal hareketler ve salt kendisi ile uğraşan Almanya solu ise, kriz dönemlerinde zenginliğine zenginlikler katan sermayenin halka dağıttığı kırıntılar karşısında toplumu harekete geçirmekten aciz. Avrupa'nın her yerinde protestolar yükselirken, Almanya'da yaprak kımıldamıyor.

Velhasılı, egemenler otoriter neoliberalizmi inşa etmeye devam eder, çoğunluk toplumunu refah şövenizmi, sağ popülist söylem, göçmen düşmanlığı ve »islamist terör« korkusuyla esir alır ve olası »ayaklanmalara« karşı polis teşkilatını hazırlarken, tuzu kuru sendikacılarımızda tık yok. Hâlâ egemen iktidar ve mülkiyet ikişkilerini sorgulamadan, sisteme koopte edilerek bir şeylerin değişeceğine inanıyorlarsa, yay hâlimize!

FRANSA SEÇİMLERİNİN GÖSTERDİĞİ

28 NİSAN 2012

Kapitalizmin organik krizinin yarattığı kasırga kâh şiddetlenerek, kâf hafifleyerek »yaşlı kıtaya« vurmaya devam ediyor. Troika'nın diktası altındaki Yunanistan'da olduğu gibi, müflis ülkelerdeki kriz yönetimi, »hastalığın kendisinden beter ilaca« benziyor.

Gerek Yunanistan ve İtalya'da, gerekse de Portekiz, İspanya ve İrlanda'da krizin faturasını halk kesimlerine çıkartan tedbirler, yatırımların sıfırlanması, sosyal kıyım paketlerinin sertleştirilmesi ve ücretlerdeki negatif gelişmelerle iç konjonktürü derdest ederek krizi derinleştiriyor. Uluslararası malî sermaye piyasaları aktörlerini kurtarmaya yarayan 1 trilyon Avro'luk malî stabilizasyon fonu hem daha henüz açıklandığında yetersiz görülüyor, hem de Avro Bölgesi ülkelerini cendere altına alarak, borç krizini kalıcılaştırıyor. Her kriz dalgasına yeni »kurtarma« paketleriyle yanıt veren hükümetler, ayakta kalmakta zorlanıyorlar. Bunun en son örneğini Hollanda'da gördük.

Çekirdek Avrupa'nın, bilhassa Almanya'nın krizin »kazananları« olduğu söylenebilir. Ancak Almanya'nın kârı, diğer AB üyesi ülkelerin zararı anlamına geldiğinden, AB içi ihracata dayanan Almanya ekonomisi açısından son derece kırılğan. Sadece ne zaman geleceği belirsiz olan, ama öncüllerinden daha şiddetli olacağına kesin gözüyle bakılan yeni kriz dalgası Almanya ve Fransa'yı da girdabın içine sokabilir.

Çekirdek Avrupa egemenleri, çalışanlara tanıdıkları, aslında ekonomik açıdan kırıntı bile olmayan, kısmî tavizler ile şimdiye kadarki krizlere yanıt verebilmişlerdi. Avrupa'nın her yanında protestocular sokakları doldururken, örneğin Almanya'da »yaprak bile kimildamaması« başka türlü izah edilemez. Ama bu strateji ne kadar başarılı olacak o belli değil.

Almanya egemenleri de bu sorunun çok iyi farkındalar ve şimdiden tedbirlerini alıyorlar. Alman polis teşkilatının son dönemlerde daha sık bir biçimde »ayaklanma senaryoları« çerçevesinde eğitim görüyor olması bu açıdan son derece manidar.

Görüldüğü kadarıyla kriz tedbirlerine karşı oluşabilecek toplumsal direnişe sadece iç güvenlik tedbirleriyle karşılık verilmeyecek. Daha önceleri de olduğu gibi, yeneden sağ popülist ve ırkçı politikalara başvurularak, toplumsal bölünmenin gücüne

yönelinmesi büyük bir olasılık. Burada en çok güvenilen faktörün, Batı Avrupa toplumlarının refah şövenizmi ve ırkçı önyargıları olduğunu ayrıca vurgulamaya gerek yok sanırım.

Çekirdek Avrupa borçlu ülkelerdeki parlamento çoğunluklarını boyunduruk altına almakta pek zorlanmıyor. IMF, AB ve Avrupa Merkez Bankası bunun için yeterli. Ancak Çekirdek Avrupa ülkelerindeki parlamento çoğunluklarını elde tutabilmek için idministratif tedbirler yeterli olamayacak. Belki Almanya’da CDU/CSU, FDP, SPD ve Yeşiller’den oluşan fiili koalisyon bunu kısmen başarabilir, ama Fransa’da seçmen çoğunluğunu neoliberal »ilaçlara« ikna edebilmek için daha farklı araçlara gereksinim var.

Fransa’daki Başkanlık Seçimi sonuçları, özellikle neofaşist Marine Le Pen’in elde ettiği başarı, bu aracın sağ popülizm olacağını gösteriyor. Sarkozy, hem Front National seçmenlerinin, hem de merkezci Bayrou’nun desteğini alabilmek için şimdiden söylemini sertleştirmeye başladı. 1 Mayıs’ta sendikaların etkinliğine alternatif bir mitinge çağıran Sarkozy, »Önce Fransa için gerçek emek« sloganıyla, hem sendikalara, hem de Front National’in »Fransız 1 Mayısı’na« milliyetçi bir meydan okumayla karşılık verecek.

Gerçi gözlemciler Marine Le Pen’in aynı babası gibi Sarkozy’e destek çıkmayacağını ve Front National seçmenlerinin önemli bir kesiminin oy vermeye gitmeyeceğini öngörüyorlar. Ancak İslam ve göçmen düşmanı bir söylemle seçim kampanyasını devam ettiren Sarkozy’in seçmen çoğunluğunu »sağcılaştırma« gücü de küçümsememeli.

Bu durum ve Sarkozy döneminde işsizlik oranının yüzde 7,8’den 10,5’e çıkması, gençlerin yüzde 23’ünün işsiz olması ve 8 milyon Fransız’ın »yoksul kategorisine« düşmesi sol açısından bir fırsat anlamına geliyor. Mélenchon’un Front de Gauche’u komünistleri, solsosyalistleri, küreselleşme karşıtları ve radikal solu birleştirerek 4 milyon oy aldı, ama sosyaldemokrat PS ile birlikte »sağcılaşan« seçmene Hollande’a oy verdirmesi güç gözüküyor.

Kısacası Fransa seçimleri güç dengelerinin sağ lehine kayacağına ve sağ popülizm ile ırkçılığın belirleyici siyasî kategoriler olacağına işaret ediyor. Bunun, beklenen yeni krizler ile birlikte emperyalist savaşlar ve yoksul dünya için ne anlama geleceğini varın siz düşünün artık...

KORSANLAR FAKTÖRÜ

12 MAYIS 2012

Yarın Almanya'nın en büyük eyaleti olan Kuzeyren-Vesfalya'da Eyalet Parlamentosu seçimleri yapılacak. Gözlemciler, bu seçimlerde de »Korsanlar«ın parlamentoya girmesine kesin gözüyle bakıyorlar. Araştırmalar Korsanlar'ın yüzde 9 oy potansiyeline sahip olduğunu gösteriyor.

»Özgür internet«, »telif haklarının kaldırılması« ve »herkese önkoşulsuz temel gelir« talepleri dışında hiçbir siyasi konuda »parti görüşü« olmayan Korsanlar'ın başarısı incelemeye değer. Ama asıl ilginç olan, burjuva demokrasinin içini boşaltan neoliberal politikaların destekçisi yaygın medyanın neden Korsanlar'ın yelkenlerine »rüzgâr« olduğudur.

Öncelikle şunu vurgulamakta yarar var: bugüne kadar siyasetten, seçimlerden uzak duran kesimlerin siyasi angajman göstermesi ve örgütlenme arayışlarına girmeleri olumlu bir gelişme. »Taban demokrasisini« uygulayan Korsanlar'ın halk kitleleri arasında sempati bulması da, demokratik işleyişlere yönelik özlemi ve etabile partilere duyulan güvensizliği kanıtlayan ayrı bir göstergedir.

Bu açıdan Korsanlar'ın parlamentolara girmesini, burjuva demokrasisini »demokratiksizleştirilmeye« karşı küçümsenemeyecek bir mevzii kazanımı olarak değerlendirmek olası. Kocaman bir »ama« olmasaydı...

Korsanlar'ın sağlıklı bir analizini köşe yazısı kapsamında yapmak olanaklı değil elbette. Onu uzunca bir makaleye bırakarak, Korsanlar faktörünün Almanya'daki iktidar ilişkilerine nasıl bir etki yaptığına bakalım.

Bunun için önce 2013 genel seçimlerine kadar önümüzdeki süreçte nasıl bir ekonomik gelişme beklendiğine bakmakta yarar var. Şu anki yaygın varsayımlar küresel ekonomik gelişmenin krizlerden kurtulamayacağını, orta ve uzun vadede bir rahatlamanın beklenemeyeceğini ve küresel etkinlik üzerine olan çok kutuplu mücadelenin artarak gelişleyeceğini öngörmekte.

Aynı şekilde Almaya egemenlerinin güncel krizin Almanya halkını etkilemesini başarılı bir şekilde engellediği tespit edilmekte. Almanya'nın, krizin »kazanani« olduğu yaygın bir kanı. Ama, ihracata dayalı bu başarı, bilhassa AB üyesi ülkelerin borç krizine daha ne kadar dayanabileceklerine bağlı.

Basına sızan haberler, Federal Hükümet'in Almanya ekonomisinin kriz girdabına kapılması durumunda sertleştirilmek zorunda kalınacak kriz yönetiminin toplumsal protesto potansiyelini artırmasına karşı önlem paketleri hakkında tartıştığını gösteriyor. Bu »önlemler« içerisinde bence en dikkat çeken, Alman polis teşkilatının »toplumsal ayaklanmalara karşı mücadele yöntemleri« antrenmanlarını yaygınlaştırması.

Kriz yönetimlerine karşı oluşması beklenen toplumsal direnç mekanizmalarının nasıl yönetilebileceği egemenler açısından önemli bir sorun. Seçimler bunun için bir araç, ama en son Yunanistan seçimlerinde görüldüğü gibi, seçim sonuçları her zaman egemenlerin lehine sonuçlanmıyor. Almanya'daki son seçim sonuçlarını ve kamuoyu araştırmalarını temel aldığımızda da, Almanya'daki neoliberal politikaların devamının, iki büyük »halk partisinin« oluşturacağı »Büyük Koalisyonu« zorunlu kıldığı sonucuna varabiliriz.

Tam bu noktada Korsanlar faktörü önem kazanmakta. Almanya solunun – kendisinin neden olduğu – zayıflığını göz önünde tuttuğumuzda, Alman seçmeni arasındaki protesto potansiyelinin Korsanlar'a kanalize edilmesi, böylesi bir »Büyük Koalisyon«un lehine olacaktır. Kamuoyu araştırmaları, ne CDU/CSU ve FDP'nin, ne de SPD ve Yeşiller'in tek başlarına hükümeti oluşturabileceklerini göstermekte. Belki yarınki seçimlerde SPD ve Yeşiller başarılı olabilecektir, ama bu federal düzey için pek öyle gözüküyor.

Derinleşen sınıf çelişkilerinin görece törpülenebildiği Almanya'da, solun olmadığı parlamentolara giren ve somut bir parti programı olmamasına rağmen, şimdiden hükümetlere katılma konusunu tartışan Korsanlar bu yüzden muhafazakârından liberaline yaygın medya tarafından desteklenmektedirler. Neoliberal blok partilerinin Korsanlar'a ciddi bir eleştiri getirmemeleri, Korsanlar'ı bir »tehdit« olarak görmediklerini göstermektedir.

Geçici bir fenomen olarak gördüğüm ve önümüzdeki bir kaç yılda marjinalleşmesi muhtemel olan Korsanlar'ın sistem içi ve neoliberal egemenliğin devamını sağlayan bir faktör olarak değerlendirilmesi kanımca doğru olacaktır.

DEMOKRASİDEN ARINDIRILMIŞ BÖLGE

19 MAYIS 2012

Sanki bir iç savaşta'yız. Binlerce polis mahkemelerin aldığı yürüyüş ve miting yasağına uyulmasını sağlamak için uluslararası malî piyasaların merkezi hâline gelen Frankfurt'u abluka altına almış durumda. Kamuya açık alanlarda toplanmak ve görüş bildirmek yasak. Metro ve tramvay seferleri durdurulmuş, sıradan insanlar bile polise kimlik göstermek durumunda.

Kapitalizm karşıtlarının 16 – 19 Mayıs 2012 tarihleri arasında planladıkları Avrupa Merkez Bankası'nı bloke etme eylemleri, Alman devletini harekete geçirdi. Çarşamba gününden itibaren, eylemcilerin kriminalize edilmesine başlandı. Çarşamba sabahı polis Avrupa Merkez Bankası önündeki »Occupy-Kampı«nı boşaltırken, yaygın medya günlerden beri sürdürdüğü »aşırı solcu anarşistler yakıp yıkacak« türünden haberleri ajanslar aracılığıyla ülke genelinde yaymaya başladılar.

Okuduğunuz bu yazı kaleme alınırken (Perşembe) eylemciler yasaklara rağmen Frankfurt'a doğru yola çıkmışlardı. Radyoda biraz önce polisin otobanlarda otobüsleri durdurduğu ve eylemcileri park yerlerinde beklettiği haberi yayınlandı. Protestocular en son Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştu, ama Karlsruhe'deki hakimler de Frankfurt kent yönetiminin 70 eylemi yasaklamasını teyid ettiler. Sadece Cumartesi günü yapılacak olan bir yürüyüşe izin verdiler. Buna rağmen eylemciler yasakları delmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Ben de yazıyı gönderdikten sonra Frankfurt'a gidip, yurttaşlık haklarıma sahip çıkacağım ve yasakları delmeye çalışanlarla birlikte sokaklarda olacağım.

Henüz olaylar çıkmış değil. Eylemciler, polisin provokasyonlarına henüz izin vermediler, ama sonraki saatlerde neler olacak, o belli değil. Öyle ya da böyle, bundan sonraki protestolar nasıl bir gelişme sergilerse sergilesin, Alman devletinin bankalara yönelik eylemlere karşı aldığı tavır dikkate değer.

Öncelikle Almanya'nın, AB'nin diğer ülkeleri gibi krizden pek etkilenmediğini ve Yunanistan, İspanya veya Portekiz gibi ülkelerde söz konusu olan sınıf çelişkileri derinleşmesinin burada görece ortaya çıkmadığını vurgulamak gerekiyor. Aslında Alman sermayesi, işçi sınıfına verdiği »sus payı« ile rahat olması gerekiyor. Daha yıl başında otomotiv tekelleri kâr ettikleri gerekçesiyle çekirdek kadrolarına kişi başı

6.000 – 8.000 Avro brüt ek prim vermişlerdi. Protestolara Alman Sendikalar Birliği DGB'nin katılmaması »sus payı«nın etkisini gösteriyor.

Bu açıdan radikal solundan küreselleşme karşıtlarına, barış hareketinden işsizler forumuna karşı yaklaşık 100 örgütün bir araya geldiği ittifakın protestolarının, Fransa ve Yunanistan'dakilerine benzer kalkışmalara (henüz) dönüşmeyeceği bilinmesine rağmen, Alman devletini, kilise papazlarından bir grubun 20 yıldan beri her hafta tuttıkları barış nöbetini dahi yasaklayacak derecede rahatsız edışı, bir çok insana »saçma« geliyor.

Bence bu olayın saçma olan hiç bir yanı yok. Tam aksine, Alman devleti bu yasakları uzun zamandan beri hazırlığını yaptığı »ayaklanmaları önleme tedbirleri« çerçevesinde uygulamaya sokuyor. Kapitalizme ve krize karşı çıkanların kriminalize edilmesi, protestoların daha başlamadan engellenmesi, »olay çıkacak, dükkânları yakacaklar« propagandasının yaygınlaştırılması, kentlerin ve bölgelerin zaman zaman demokrasiden arındırılmış bölgeler hâline getirilmesi, yurttaşlık haklarının belirli sürelerle rafa kaldırılması ve serbest dolaşım hakkının askıya alınması bu tedbirlerin sadece birer parçası.

Hessen eyaletinde Sol Parti protestoculara sahip çıkar, lojistik, hukuksal, örgütsel ve parlamenter destek verirken, SPD ve Yeşiller gıkını çıkartmıyor. Böyle olunca da, sosyaldemokrasiye göbekten bağlı sendikalardan da – bazı sendika grupları haricinde – pek ses çıkmıyor.

Tüm bunlar, yeni bir kriz dalgasının Almanya'yı etkilemesi durumunda olası toplumsal direnişe karşı Alman devleti ve sermayesinin nasıl bir tavır alacağını göstermekte. Otoriter neoliberalizme doğru hızla yol alan Almanya, hafif ateşte yavaş yavaş ısıtılan kurbağa misali, halkını antidemokratik uygulamalara alıştıyor. Dün göçmenlere, özellikle Kürt kurumlarına karşı yürürlüğe sokulan tüm antidemokratik uygulamalar, bugün halkın bütününe hedef alıyor. Ve tüm bunlar, kapitalizmin demokrasi ile uyuşmadığını bir kez daha kanıtlıyor.

Sokak beni çağırıyor, hadi hoşça, eylemlice kalın...

KRİZDE SOL, SOLDA KRİZ

26 MAYIS 2012

Bugünlerde DIE LINKE'den (Sol Parti) bahseden herkes bir konuda hemfikir: Sol Parti beş yıllık tarihinin en derin krizini yaşıyor. 2009'a kadar başarıdan başarıya koşan Sol Parti, 2009 Federal Parlamento Seçimleri'nden bu yana tüm Almanya'da güven kaybediyor.

Yaygın medyaya bakılırsa, Sol Parti'nin mezarı kazıldı bile – bir tek tabutunun çivileri eksik. Özellikle Oskar Lafontaine'in parti başkanlığına aday olmayacağını açıklamasıyla birlikte bu yorumlar arttı. SPD genel merkezinde ise büyük bir memnuniyet hakim.

Sahiden sol bitti mi? Sol Parti parçalanmak ve yok olmak üzere mi? Yoksa, eski bir Alman halk deyişinde denildiği gibi, »öldüğü iddia edilenler, uzun yaşar« mı?

Sol Parti'nin ciddi bir kriz içerisinde olduğu kuşku götürmez. Ancak bu krizi salt »partinin« krizi olarak görmek, son derece yanlış olacak. Çünkü asıl sorun sadece Sol Parti'nin değil, örgütsel ve parlamenter ifadesi olduğu Almanya sol hareketinin zayıflığıdır.

Elbette bu tespit, Almanya solunun en önemli siyasî formasyonu olarak Sol Parti'nin günâhsız olduğu anlamına gelmiyor. Aksine, parti 2005'de birleşme sürecini tetikleyen parlamenter başarıyı parlamento dışında, işletmelerde, mahallelerde ve farklı toplumsal kesimler arasında kökleşmek için kullanamadı. Parlamento dışında etkin bir toplumsal muhalefeti örme becerisini gösteremedi ve parti içindeki akımlar, birlikte – eleştirel bir ortaklıkla – hareket etmek yerine, yan yana var olup, birbirlerinin kuyusunu kazmayı yeğlediler. Dahası, partinin asıl siyaset merkezi ve aracı olarak, hiyerarşileri yataylaştırıp, solun demokratikleşmesine ve geniş kesimlerin siyasete katılmasına katkı sunulması yerine, parlamento grupları »karar merciî« hâline geldi ve yerel parti örgütleri »seçim bürolarına« indirgendiler.

Partinin günâhları için bir yanı. Ama kanımca asıl belirleyici olan Almanya toplumsal ve politik solunun bütünsel zayıflığıdır. »Parti başkanı kim olacak« yönündeki tartışmaların kişiselleştirilmesi de bu zayıflığın bir ifadesinden başka bir şey değil.

Solun bütünsel zayıflığının bence iki temel nedeni var: Birincisi, Almanya'nın çeper

değil, merkez ülke olmasıdır. Avrupa'nın çeperinde borç krizi ile boğuşan ülkelerde neoliberal soygun politikalarına karşı toplumsal protestolar had safhaya ulaşırken, merkezde yaprak kıvıldamıyor. Almanya egemenleri, işçi sınıfının çekirdek kesimlerini primler ve mücadele etmeden verdiği toplu iş sözleşmeleriyle susturmasını başardı. Daha bir-iki yıl öncesinde yüzde 2-2,5 ücret artışını ancak grev tehditleri sonrasında veren Alman sermayesinin, örneğin en son metal iş kolunda bir günlük görüşme ile 13 aylığına yüzde 4,3 ile son yılların en yüksek ücret artışını kabul etmesi ve otomotiv sektöründe işletmelerdeki çekirdek kadrolara »kendiliğinden« 6-8 bin Avro'luk primler verilmesi, boşuna değil.

İkincisi, muhalefetteki sosyaldemokrasinin siyasi söylemini »sol« retorik ile besleyerek, toplumsal muhalefet güçlerinden bazılarını, özellikle SPDli yöneticilerin elinde olan sendikaları yanına çekmesidir. Bu »sol« retorik, SPD ve Yeşiller'in neoliberal cephe içerisinde yer almalarına ve Schröder Dönemi'nin yoksullaştırma politikalarına sahip çıkmalarına rağmen, yaygın medyanın desteği ve sermayenin verdiği »kırıntılar« sayesinde geniş kesimler üzerinde etkili oldu ve olmaya devam ediyor.

Sol Parti'nin bu retoriğe gereken yanıtı vermemesi, hatta partideki reform sosyalistlerinin Erfurt Programı'nı sorgulayarak, SPD ve Yeşiller ile ortaklık araması, Sol Parti'nin asıl seçmen grubu olan emekçi ve yoksul kitlelerin önemli bir kesiminin artan bir sayıda seçim sandıklarından uzak kalmasıyla birleşince, solun ve partinin krizi derinleşti.

Geniş kitleler üzerinde etkin bir hatip olan Oskar Lafontaine'in geri çekilmesi elbette bir kayıp, ama sonun habercisi değil. Aynı zamanda, soldaki krizi aşmak için bir fırsat.

2-3 Haziran 2012'de yapılacak olan Göttingen Kurultayı, partinin içinde bulunduğu krizi bir fırsata dönüştürebilir. Başarısızlıktan çıkışı, programatik içeriklerinden vazgeçip, sosyaldemokratlaşmada arayan bir partiye ihtiyaç yok. Ama neoliberal cepheye karşı toplumsal direnişi örecektir, kararlı bir şekilde barışı ve demokratikleşmeyi savunacak, emperyalist talandan kısıntı kopartmak yerine, Almanya sermayesinin kanını emdiği halkların yanında duracak ve içinde yeşerdiği sınıfın çıkarlarını siyasetine temel alacak bir Sol Parti'ye her zamankinden fazla ihtiyaç var.

Bu ihtiyacı karşılamak, kurultay delegelerinin elinde...

SOL PARTİ'DE KIRILGAN UZLAŞI

DIE LINKE GÖTTINGEN KURULTAYI'NIN SONUÇLARI ÜZERİNE

4 HAZİRAN 2012

Almanya gibi bir ülkede yaygın medyanın solda duran bir partinin kurultayına bu denli ilgi göstermesi ilk bakışta şaşırtıcı. Pazartesi günü basına bakan yabancı birisi, tüm manşetlerde Sol Parti'yi okuyunca, ülkenin en güçlü partilerinden birinden bahsedildiği zannına kapılabilir. Aslında 2 ve 3 Haziran 2012 tarihlerinde Göttingen'de yapılan DIE LINKE Parti Kurultayı hakkındaki haberler, aylarca süren »antisol kampanyanın« bir devamı. Ancak satır araları okunduğunda, yaygın medyadaki hayal kırıklığı göze batıyor.

Aylardan beri »solun sonu geldi«, »sol parçalanıyor« haberlerini yayan yaygın medyanın hevesi kursağında kaldı demek doğru olacak. Göttingen'de toplanan kurultay delegeleri, parti içindeki tüm ihtilaflara ve DIE LINKE'nin kuruluşundan bu yana

devam etmekte olan en derin krizine rağmen, medyanın beklentilerine yanıt vermedi ve partinin siyaset arenasında yeniden nefes almasını sağlayacak bir rotada karar kıldı.

Gene de »birleşik sol parti projesinin« bölünme tehlikesini tamamiyle atlattığını söylemek için çok erken. Kurultayda seçilen yeni parti yönetimi, kırılğan bir uzlaşının ifadesidir. Ayrıca ihtilafların devam edip etmeyeceği, aktörlerin bundan sonra alacakları tutuma bağlı olacak. Buna rağmen kesin söylenebilecek bir sonuç varsa, o da partide »esas oğlanlar döneminin«, yani Gregor Gysi ve Oskar Lafontaine gibi »tek adamlar döneminin« bitmiş olduğudur.

Diğer bir sonuç da, partinin »sosyaldemokratlaştırma« eğilimine verilen net »hayır« yanıtıdır.

KANAT KAVGALARI

Kurultay öncesinde ve kurultayın başladığı saatlerde baskın olan resim, partinin »reformcu« ve »sol« kanatları arasındaki uzlaşmaz konumlanışı. Özellikle Doğu eyaletlerinde ve Berlin’de çoğunluğu ellerinde tutan reformcu kanat kurultay öncesinde sert Lafontaine karşıtlığı ve SPD’ye yakınlaşma eğiliminin temsilcisi Dietmar Bartsch’ın parti başkanı seçilmesi için gösterdiği çaba ile dikkat çekiyordu. Oskar Lafontaine’in adaylıktan çekilmesi ile başını »Sosyalist Sol« ve »Antikapitalist Sol« akımlarının çektiği kanat, Bartsch’ın adaylığını engellemek için yoğun bir kampanyaya girişmişti. Bu uzlaşmaz konumlanmış nedeniyle, Bartsch’ı destekleyen yaygın medyada »sol bölünecek« kehanetleri yükseldi.

Kurultayın ilk saatlerinde akımların temsilcilerinin yaptıkları konuşmalarda ağırlık, eski parti yönetiminin kurultaya sunduğu karar tasarısı ve reformcu kanatın alternatif karar tasarısı üzerine yoğunlaştı. Reformcu kanat temsilcileri, »partimizin, diğer partiler, özellikle SPD ve Yeşiller ile arasına kesin çizgi koyması yanlıştır, aslolan halkın yararına çoğunlukları örgütleyebilecek ittifaklar gereklidir« diyerek, Lafontaine’in temsil ettiği çizginin »dogmatik« oluşunu eleştiriyordu.

Bu tartışmalar esnasında Gregor Gysi ile Oskar Lafontaine arasındaki ayrım da ortaya çıktı. Gysi, »meclis grubunda nefret hakim, parti birleşme süreci başarısız oldu, kavga etmek yerine ayrılmak daha doğru olur« diyerek üstü kapalı bölünme tehditinde bulunurken, Lafontaine, »bölünme lafı telaffuz bile edilmemeli, sol yeniden güçlü hâle getirilmeli« çağrısında bulundu.

Karar tasarıları üzerine yapılan görüşmelerde öne çıkan, delegelerin çoğunluğunun, »ülkenin birleşik bir sol partiye ihtiyacı var, partiye, bütüleştirici ve kooperatif bir yönetim seçmeliyiz« biçiminde özetlenebilecek yaklaşımıydı.

Nitekim bu yaklaşım ve muhtemelen yapılan bazı görüşmelerin de etkisiyle, reformcu kanat alternatif karar tasarısını geri çekti. Kurultay delegelerinin partinin sol profilinin güçlenmesine yönelik tavırları fazlasıyla öne çıkmıştı. Yapılan konuş-

malarda parti içindeki ihtilaflara ve hatalara vurgu yapılmasına rağmen, en sert eleştirileri yapanlar bile her defasında parti içi dayanışma ve ortak çalışma iradesinin gösterilmesine yönelik çağrılarda bulundular.

YENİ PARTİ YÖNETİMİ

Kurultaya katılan 570 delege, Almanya solunun tarihinde ilk kez eski yönetim kurulunun başkanlık için önerisinin olmadığı bir seçimle karşı karşıyaydılar. Sadece parti yönetiminin üzerlerine anlaştığı adayların olmaması yanında, 8 aday arasında seçim yapmak durumunda kaldılar.

Dietmar Bartsch'ın adaylığı nedeniyle parti örgütlerinde başlayan çekişmeler kurultay gününe kadar devam etmiş ve alternatif eşbaşkanlık önerileri gündeme gelmişti.

Bu eşbaşkanlık önerilerinden en ilginç ise, Doğu kökenli Katja Kipping ile Kuzeyren Vesfalya örgütü eşbaşkanı Katharina Schwabbedissen'den oluşan »üçüncü yol – kadın eşbaşkanlar« önerisiydi. Ancak gerek Kipping'in, gerekse de Schwabbedissen'in sendikal kökenden olmamaları ve parti tabanına danışmadan önplana çıkmaları tepki topladı. Sol kanadın eleştirileri sonucunda Schwabbedissen aday olmaktan vazgeçti ve Stuttgart'lı sendikacı Bernd Riexinger doğrudan Bartsch'ın karşıt adayı oldu.

Eşbaşkanların kadın-erkek eşitliğini sağlanmasının sembolü olması nedeniyle ilk seçim Kipping ile Bartsch'ın desteklediği Hamburg'lu Dora Heyenn arasında oldu. 553 geçerli oyun 371'i (yüzde 67,1) Kipping'e, 162'si de (yüzde 29,3) Heyenn'e verilince, Kipping açık ara farkla eşbaşkan seçildi. Karışık listede ise 555 geçerli oyun 297'si (yüzde 53,5) Riexinger'e, 251'i de (yüzde 45,2) Bartsch'a çıktı. Böylelikle hem kadın-erkek temsiline, hem de partinin geniş bir kesiminin temsili sağlanmış oldu.

Başkan vekilliği seçimlerinde sol kanadın temsilcisi Sarah Wagenknecht, reformculara yakın olan Caren Lay, barış hareketinden gelen Jan van Aken ve ekonomist Axel Troost yönetime seçildiler. Kipping ve Riexinger'in önerisiyle reformcu kanadın önde gelen temsilcilerinden olan Matthias Höhn partinin genel sekreterliğine getirildi. Toplam 44 kişilik parti yönetiminin yarısı kadınlardan oluşuyor.

Dikkat çeken bir diğer husus, parti yönetiminde Ali Dailami ile sadece bir göçmenin temsil ediliyor olması. Her ne kadar genel sekreter ve genel sayman gibi kilit makamlar reformcu kanadın eline geçmiş olsa da, sol kanat parti yönetiminde çoğunluğu sağladı.

Bu açıdan bakıldığında Kipping ve Riexinger ile yeni bir dönemin başladığı söylenebilir. Herkese önkoşulsuz temel gelir talebinin en ateşli savunucularından olan Kipping, kavgacılıktan uzak tutumuyla parti içi ihtilafların daha soğukkanlı bir biçimde aşılması için katkı sunabilir.

Riexinger ise, hem sendikacı kimliği hem de Lafontaine'e olan yakınlığı ile partinin

sosyal hareketler ve sendikalar arasında kökleşmesi için gerekli olan radikal söylemi inandırıcı bir biçimde kullanabilir. Ancak bunun için her ikisinin de kısa zamanda parti içi akımlardan »bağımsızlaşması« gerekmektedir. Partinin iç ihtilaflarını aşabilmesi ve yeniden siyaset yapabilmesinin sağlanması için eşbaşkanlara büyük görev düşüyor ve bunun için pek fazla zamanları yok.

KURULTAY SİYASİ KÜLTÜR FARKLILIKLARINI ÖNE ÇIKARDI

Kurultay, 16 Haziran 2012'de beşinci yılını kutlayacak olan Sol Parti'nin, birbirinden farklı iki siyasî kültürün yanyana varolduğu bir parti olduğunu kanıtladı. Brandenburg'da eyalet hükümetine SPD ile ortak olan, aralarında büyükşehir belediye başkanlarının da olduğu sayısız kent yönetimini elinde tutan ve neredeyse Doğu eyaletlerinin hepsinde ikinci parti durumunda olan DIE LINKE, Batı'da Hamburg, Niedersachsen, Hessen ve Saarland'ın haricinde eyalet parlamentolarında yer almıyor. Doğu'da yüzde 20'lere ulaşan parti, Batı'da yüzde 5'i yakalamakta zorluk çekiyor.

Doğu'da, bir zamanların devlet partisi olan Sosyalist Birlik Partisi kökenli üyelerin partiye bakışı ile Batı'da çoğunlukla muhalif sol akımlardan, sendikalardan ve eski SPD üyelerinden oluşan üyelerin parti anlayışları arasında büyük farklar bulunuyor. Doğu'da seçmenden aldıkları büyük destek ile eyalet ve yerel yönetimlere ortak olan parti örgütleri, kendilerini geniş kesimleri ve katmanları için bir nevi »halk partisi« olarak görürlerken ve diğer partiler ile ortaklık ararlarken, Batı'daki parti örgütleri çoğunlukla sol muhalefet olarak diğer partilerle aralarına kesin sınır ko- nulması kanaatindedir.

Doğal olarak bu farklılıklar, partinin ülke genelinde izlemesi gereken rota konusunda da ihtilaflara neden oluyor. Reformcu kanat, ülkedeki asıl sorunların »sınıf çelişkileri üzerine kurulu olmadığını« ve bu nedenle »reformlarla dönüşümün sağlanıp, sosyal ve demokratik bir politikanın çoğunluk elde etmesinin olanaklı olduğunu« savunurken, sol kanat »diğer partilerin neoliberal cephe içerisinde birleştiğini ve partinin antikapitalist bir politika ile toplumsal muhalefeti örmesi gerektiğini« savunuyor.

Partinin yaklaşık 70 bin üyesi var ve parti içi akımlar parti üyelerinin sadece küçük bir kesimini temsil ediyorlar. Buna rağmen parti içi akımların üye sayısı, partinin tüm üye sayısı ile kıyaslandığında, milletvekilleri ve parti yönetimleri çoğunlukla parti içi akımların temsilcilerinden oluşuyor.

Böyle olunca da gerek yönetimlerde, gerek milletvekilleri arasında, gerekse de parti aparatında akımlar arası egemenlik kavgaları öne çıkıyor ve stratejik bir merkezin oluşması zorlaşıyor. Egemenlik kavgasının yol açtığı rekabet ise partinin zaten zorluk çektiği yerel örgütlenme ağını zayıflatıyor.

Kurultayda da görüldüğü gibi, parti üyelerinin çoğunluğu akımlar arasındaki bu

uzlaşmaz egemenlik kavgalarından rahatsız oluyorlar. Zaten kurultay sonuçları da, akımlara yönelik bir sinyal olarak algılanabilir. Kurultayın bunun ötesinde çoğulcu, demokratik, geniş, ama aynı zamanda kapitalizm karşıtı mücadeleci bir partiye duyulan özlemin hâlâ çekiciliğini kaybetmediğini de gösterdiği söylenebilir.

UÇURUMUN KENARINDAN DÖNÜLDÜ, AMA...

Göttingen Kurultayı, parti üyelerinin çoğunluğunun arzuladığı bir projenin gerçekleştirilebilmesi için yeni bir fırsat verdi. Ancak bu fırsatın kullanılmasına yarayacak olan zaman penceresi çok uzun bir süre açık kalmayacak. Çünkü kurultayda, önceden açılan güvensizlik yaraları yeterince kapatılmadı.

Parti, deyim yerindeyse uçurumun kenarından döndü, ama henüz marjinalleşme tehlikesi atlatılmış değil. Oluşturulan yeni parti yönetiminin, Erfurt Programı temelinde bir köprü olabilmesi şansı yok değil elbette. Ancak bunun için partinin yenilenmesi ve yeniden »icat« edilmesi gerekiyor.

Eğer yeni yönetim solun dayanışmacı ve mücadeleci siyasî kültürünü kurabilir, büyük bir çoğunlukla kabul edilen parti programının siyasî söyleme temel oluşturmasını sağlayabilir, partiyi bütünüyle aslı görevlerine yönlendirebilir ve kapitalizmin krizine inandırıcı yanıtlar verilmesini sağlayabilirse, partinin içinde bulunduğu derin krizi aşmak için gerekli olan soluğu kazandırabilecektir.

Partinin yeni yönetimi son derece güç görevlerle karşı karşıya. Bir tarafta partili aktörlerin yeniden ortak mücadele yolunu seçmeleri için gerekli olan kararlılığı ve tutarlılığı sergilemek zorundalar.

Diğer tarafta ise, partinin kapitalizmin merkez ülkelerinden olan Almanya'daki neoliberal cephe karşısında başta emekçi halk kitleleri olmak üzere, toplumun geniş kesimlerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilen bir siyasî formasyon olduğunu kanıtlamak zorundalar.

Bunun içinse partinin yerelde kökleşmesi, farklı toplumsal dinamiklerle birlikte egemen politikalara karşı ittifaklar oluşturması ve seçmen tarafından siyaset değişikliğine yol açma yetisine sahip alternatif olarak görülebilmesi için örgütlenme atılımı gerçekleştirmek zorundalar.

Tüm bu zorunluluklar, kamuoyu görüşünü başarıyla manipüle eden ve güçlü medya tekellerinden oluşan yaygın medyanın saldırılarının artacağı bir dönemde üstesinden gelinmesi zor, ama olanaksız olmayan bir meydan okumadır.

Ancak yeni parti yönetiminin bu meydan okumanın üstesinden gelebilmesi büyük oranda reformcu kanadın bundan sonra alacağı tavra bağlı. Eğer Bartsch'ın seçilmesi nedeniyle »intikam« almaya çalışırlar ve daha önceki parti eşbaşkanları olan Gesine Lötzsch ile Klaus Ernst'e karşı yaptıkları gibi ayrıştırıcı bir politika izlerlerse, partinin bölünmesine gidecek olan yolu açmış olurlar.

Kurultay sonrasında yaygın medyada yer alan yorumlar, reformcu kanadı böylesi bir tavır için cesaretlendirici nitelikte. Başta Bartsch olmak üzere, reformcu kanadın temsilcilerinin kurultay sonrası verdikleri demeçler, yeni yönetimle yapıcı bir ilişki içerisine girecekleri yönünde. Görüldüğü kadarıyla reformcu kanat ta solun bölünmesinin hiç kimseye yaramayacağı kanaatinde. Şimdilik...

Yeni parti yönetiminin partiyi yeniden vitalize edip edemeyeceğini zaman gösterecek. Kipping ve Riexinger'in birleştirici söylemleri umut veriyor, ama sadece söylemin yeterli olamayacağını onlar da çok iyi biliyorlar.

Göttingen Kurultayı parti içi sorunları kökünden çözemedi, ama çözümü için gerekli olan aracı oluşturdu. Bundan sonrası partili aktörlerin elinde. Ya neoliberal cepheye karşı toplumsal direnişini örecekle, kararlı bir barış ve demokratikleşme savunucusu, emperyalist talana karşı emekçi halkların dayanışmasını öncelleyen, mücadeleci bir sol olma yolunda yürüyecekler, ya da derinleşen sınıf çelişkilerinin yaratacağı toplumsal hareketlerin ihtiyaç duydukları siyasî formasyonun oluşmasını seyredecekler.

Öyle ya da böyle; su, yolunu bulacaktır...

SİSTEM, HATANIN TA KENDİSİ

7 HAZİRAN 2012

Nasyonsosyalist cinayet şebekesi NSU ile ilgili belgelerin Federal Anayasayı Koruma Teşkilatı tarafından yok edilmesi, teşkilat başkanı Heinz Fromm'u koltuğundan etti. Ardından da Thüringen eyalet teşkilatı başkanı Thomas Sippel görevden alındı. Alman devleti ne yapsa, bir türlü NSU skandalının üstünü kapatamıyor. Muhafazakâr gazeteler bile, teşkilatın »sağ gözünün kör« olduğunu yazmaya başladılar.

Teşkilatın, teşkilat ile birlikte güvenlik güçlerinin, toplum içerisinde »güven« kaybetmesi, Almanya siyaseti için son derece hassas bir durum. Böyle olunca, kurulduğundan beri sahip çıkılan teşkilata, muhafazakâr siyasetçiler ve yazarlar dahi eleştiri yöneltiyorlar. Ancak, bu çerçevede yapılan yorumların ve tartışmaların amacının, »teşkilat sisteminde hatalar olabilir, ama bu teşkilatın lağv edilmesini gerektirmez« görüşünü yaygınlaştırmak olduğu söylenebilir. Aslına bakılırsa, sistemde hata falan yok, sistem, hatanın ta kendisi. Üstü örtülmek istenen bir gerçektir de bu.

NSU olayı, Alman devletinin gizli servisleri, sözde Anayasayı koruma teşkilatları ve güvenlik güçlerince neofaşist kişi ve örgütleri doğrudan kullanıp, yönlendirdiği kanıtlanmaktadır. Bu açıdan asıl yapılması gereken, Anayasa'yı, yani Bonn Temel Yasası'nı bu teşkilatlardan korumaktır.

Bunca yıllık siyasî yaşamımda sürekli gözlem altında olan bir kişi olarak, teşkilatın sağ gözünün kör olduğuna inanmadım hiç. Aksine, gerek federal ve eyalet teşkilatları ile bu kurumun, gerekse de Federal Haber Alma Dairesi BND ve askerî gizli servis MAD'nin Almanya'da, hatta Avrupa'da cirit atan, silahlı silahsız, bütün neofaşist ve neonazi çetelerinden haberdar olduğunu, dahası en radikal kesimlerini içlerindeki memurlarıyla doğrudan yönlendirdiğine inanmaktayım. Son dönemde Federal Parlamento'da ve bazı eyaletlerde oluşturan »NSU cinayetlerini araştırma komisyonlarının« bugüne kadar ortaya çıkardıkları gerçekler, bu inancımı pekiştirmektedir.

Teşkilatla ilgili tartışmalarda hasır altı yapılmaya çalışılan diğer bir gerçek, bu kurumların 1949 sonrasında bizzat Hitler faşizminin adamları tarafından kurulduklarıdır. Nazi döneminin üst düzey memurlarının ve Gestapo'nun önde gelen yöne-

ticilerinin kurduğu gizli servislerin, aşırı sağa veya neofaşizme / neonazizme göz yummayacaklarını beklemek, fazlasıyla naif olur.

Ama, güncel tartışmaların arka planını anlamak için, bu gerçek pek önemli ve yeterli değildir. Asıl kavga, başka amaçla ilgili. Bir kere Alman devletinin suç üstü yakalanmış olmasının üstü örtülmeye çalışılmaktadır. Diğer yandan, ikincisi, servislerin parlamentolar tarafınca demokratik kontrolünün yapılamadığının ortaya çıkmasının paniği yaşanmaktadır, ki kamuoyunda en fazla tepki bunun için verilmektedir. Ve üçüncüsü, teşkilatın otoriter neoliberal dönüşümün gereklerine göre yeniden yapılandırılması zorunlu görülmektedir.

Sol Parti ve nedense son dönemde fikir değiştiren Yeşiller, Anayasayı Koruma Teşkilatı'nın her düzeyde lağv edilmesini talep ederlerken, CDU/CSU teşkilatının güçlendirilmesini ve »reorganizasyonunu« savunuyorlar. Federal İçişleri Bakanlığı'nında şimdiden »merkezî süper daire«den bahsedilmektedir.

Polis teşkilatı ile gizli servislerin organik ayrılığı, Hitler faşizminin deneyimleriyle Temel Yasa'ya yazılmıştı. Hükümetin basına sızan planlarına bakılırsa, orta vadede Temel Yasa'nın en önemli maddelerinden birisi geçersiz hâle getirilecek ve örgütsel çerçevede Gestapo'dan farklı olmayan merkezî bir kurum oluşturulacak. Okur bu benzetmeyi belki biraz sert bulabilir, ancak tarih, hele ki yakın Almanya tarihi, merkezîleşmiş gizli – polis teşkilatlarının neler yapabileceklerini yeterince kanıtlamıştır. Bu nedenle Gestapo benzetmesi, pek aykırı benzetme değil bence.

Ama umutsuz olmak için neden yok. Bonn Temel Yasası'nı yazan insanlar (aralarında çok yakın bir arkadaşımın annesi de var) sahiden akıllı insanlarmış. Nazilerin iktidarı nasıl ele geçirdiklerini kendi deneyimleri ile bildiklerinden, Temel Yasa'ya, özgürlükçü demokratik hukuk devleti düzenini koruyan maddeler de eklemişler. Temel Yasa'nın 20. Maddesi, demokratik hukuk düzeninin yıkılma çabalarına karşı her Alman direniş hakkını tanımaktadır.

Kimi hukukçu, bunun sadece bir hak olmadığını, aynı zamanda yurttaş yükümlülüğü anlamına geldiğini savunuyor. Her zaman vurgularım; Temel Yasa'dan öğrenecek çok şey var. En önemlisi de şudur: haksızlığın hukuk olduğu yerde direniş haktır! Türkiye'nin »entelijensiyasına« duyurulur!

ALMANYA'NIN SÜNNET SORUNU

21 TEMMUZ 2012

Uzun süre direndim. Konuyu görmezden gelmeye çalıştım, ama nafile. Alman basını her şeyi bir kenara bırakmış, sünnet haberlerine odaklanmış durumda. Basınıyla, politikacısıyla meseleyi tartışmaktan vazgeçmeyecekler gibi. Mecburen elâlemin orasına burasına dokunacağız artık.

Okur belki anımsar, iki ay önce Köln'de bir mahkeme Müslüman bir ailenin çocuğunu sünnet etti diye dava açılan bir doktoru beraat ettirmiş, ama sünnetin çocuğun rızası olmadan bedenine zarar vermek anlamına geldiğine karar vermişti. Alman basını da 12 Temmuz'da kararı haber yapınca, kızılca kıyamet kopmuştu.

Yahudi toplumunun temsilcileri karar nedeniyle barikatlara çıkınca, Federal Hükümet konuyu gündemine almış ve Adalet Bakanlığı bir basın toplantısı düzenleyerek, »Hükümetimiz, Yahudilerin ve Müslümanların dinî ritüellerini özgürce uygulayarak Almanya'da yaşayabilmelerini hedeflemektedir« açıklamasını yapmıştı. Hoş, aynı hükümet Afrika'da kadınların »sünnet« edilmelerini »barbarlık« olarak nitelendiriyordu, ama bu başka konuydu.

Bazı köktenci hahamların, »sünnet yasağı gelirse Almanya'da Yahudi yaşamı olanaksız olur« diyerek, Köln mahkemesinin kararını Holocaust'a benzetmeleri Alman siyasetini fena sarsmışa benziyor. Gerçi Müslüman göçmen dernekleri de sünnetin »insan hakkı« olduğunu savunuyorlar, ama onları takan pek yok.

Dindar değilim, sünnetten pek anlamam, ama ucu insan haklarına dokununca, mesele ilgi alanımıza giriyor. Önce meseleyi hukukî temelde ele alalım (kötü bir benzetme oldu, ama neyse): Mahkeme, kişinin kendi kaderini tayin hakkını, ebeveynlerin çocuklarını eğitime haklarını ve vicdan özgürlüğünü sünnet meselesinde tartarak karar verme durumdaydı.

Dindar Yahudiler (Müslümanlar da öyle) erkek çocuklarını sünnet ettirmenin bir dinî yükümlülük olduğuna inanırlar. Esas itibarıyla bu inanç Temel Yasa'ya göre bir suç teşkil etmez. Diğer yandan çeşitli Yahudi grupları (Theodor Hertzl'in de buna inandığı rivayet edilir), sünnet yapılmaksızın da »dinî« bir yaşamın olanaklı olduğuna inanmaktadırlar.

Sünnetin dinî yükümlülük olduğu inancı, Temel Yasa'ya göre korunması gereken din ve vicdan özgürlüğüne girerken, seküler ve demokratik bir hukuk devletinin teolojik bir konuda taraf olması yanlıştır. Aynı »homoseksüalite günahtır« veya »cinsel ilişki sadece çocuk yapmak içindir« inançlarının devlet anlayışı hâline gelmesi gibi. Sonuçta dindarlar bunlara inanmakta özgürdürler – nasıl inanmayanlar da bunların hurafe olduğuna inanmakta özgürseler!

Ancak dindarlar vicdan özgürlüğünün aynı zamanda üçüncü şahısların, bilhassa reşit olmayan çocukların bedenlerine müdahale hakkını içerdiğine inanıyor ve bu müdahaleyi gerçekleştiriyorlarsa, devreye demokratik hukuk devleti girer. Çünkü din ve vicdan özgürlüğü, aynı diğer temel hak ve özgürlükler gibi, başkasının özgürlüğünü kısıtlamaması sınırına kadardır. Bu temel kurala karşı çıkan, Temel Yasa'ya göre özgürlüğe düşmanlık yapmış olur.

Ebeveynler çocuklarının sahipleri değildir. Örneğin Almanya'da çocukları eğitmek (!) gerekçesiyle tokatlayan ebeveyn, yasa karşısında suç işlemiş olur. Her insanın doğuştan elde ettiği haklar, bilhassa korunmaya muhtaç çocuklar için de mahfuzdur. Bu özellikle – tıbbî zorunluluk olmadığı müddetçe – bedensel bütünlüğün korunması için geçerlidir.

Denizde kum misali, yüz milyarlarca galaksinin yaratıcısına olan bağlılığın, çocuğun bir genital parçasının kesilmesiyle kurulacağına inanmak, hiç kuşkusuz din ve vicdan özgürlüğü kapsamındadır. Ancak her insanın bedensel bütünlüğünün korunması demokratik hukuk devletinin görevidir. Köln mahkemesi kararıyla seküler ve demokratik hukuk devletinin gereğini yerine getirmiştir. Ama Alman hükümeti salt ideolojik nedenlerle, teolojik konularda taraf olmaya, aydınlanmanın en temel değerlerini sorgulamaya başlamıştır.

Kısacası, bizim Temel kadar olamamışlar. Rivayete göre Temel oğlunu hiç sünnet ettirmemiş. Oğlu 20 yaşına geldiğinde arkadaşı İdris sormuş: »Ula Temel, oğlanı niye hâlâ cesturmedun?«. Temel yapıştırmış cevabı: »Ula İdris, oğlan hele bi evlensun, karusu istediği kadarını cesturur, da«.

Ramazan ayının barışçıl günlere vesile olması dileğiyle...

HOLLANDA'DA RÜZGÂR SOLDAN YANA MI ESİYOR?

1 EYLÜL 2012

Küresel ihtilafar, bilhassa Ortadoğu'daki meşum gelişmeler dikkatleri üzerine çektiğinden, merkez Avrupa'daki kimi değişim rüzgârları gözden kaçıyor. Bu değişim rüzgârlarının soldan yana esmeye başladığı günler yaşıyoruz halbuki. Bu ülkelerden birisi Hollanda. Anketler 12 Eylül'de yapılan genel seçimlerde sosyalistlerin (SP) oy oranının artacağına işaret ediyor.

Anketlere göre 150 sandalyelik parlamentolarda 37 sandalye kazanması beklenen SP, iktidar ortağı olabilir. Bilindiği gibi, muhafazakâr VVD'nin öncülüğünde kurulan neoliberal koalisyon, aşırı sağ/sağ popülist Geert Wilders'in PVV'sinin çekilmesiyle bozulmuş ve seçimler gerekli olmuştur.

Yapılan anketlere göre post-maocu SP'nin seçmenlerinin çoğunluğunu kadınlar ve güvencesiz işlerde çalışan kesimler oluşturuyor. Gelir düzeyi yüksek olan eğitimli Hollandalılar muhafazakâr VVD ve Yeşiller'den yana tercihlerini kullanırlarken, düşük gelirli ve az eğitilmiş kesimler arasında sağ popülistler ile sosyalistler aynı düzeyde yüksek oranda taraftar bulabiliyor.

Seçim mücadelesinin merkezinde ekonomik kriz, bütçe açıkları ve Avrupa belirleyici konumda. Gerçi Hollanda da Avrupa çapındaki konjonktürel gerileme ve küresel krizlerden etkileniyor, ancak gayri menkul piyasasındaki kriz tüm tartışmaları belirler hâle gelmiş. Gayri menkul fiyatları 2008'den bu yana yüzde 15 düşmüş durumda. Buna karşın kredi faizlerindeki ciddi artışlar, krediyle ev sahibi olan kesimleri zor duruma düşürüyor. Hollanda Merkez Bankası'nın verilerine göre, ülkedeki ipotek borçları toplamı 640 milyar Avro'ya ulaşmış. Ödenemez kredilerin artması hem özel bankaları, hem de devleti kara kara düşündürüyor, çünkü devlet toplam 140 milyar Avro'luk ev kredisinin kefi.

Sosyalistler, muhafazakâr hükümetin tasarruf planlarını ve AB'nin bütçe dayatmalarını reddederek sempati topluyorlar. SP'nin meclis grup başkanı Emile Roemer özellikle sağlık politikasındaki yoksullardan yana önerileriyle puan topluyor. SP'nin sağlık sektöründeki emekçileri arasındaki örgütlülüğü ve 1970li yıllardan bu yana mahallelerde ücretsiz hizmet veren tıp ekipleri geleneği, sosyalistlerin bu alanda en güvenilen parti olmalarının temel nedeni.

SP'nin oylarının artmasının bir diğer nedeninin Avrupa politikaları olduğu belirtiliyor. SP geleneksel olarak Avrupa taraftarı olmasına rağmen, AB'nin gelişme yönünü sert bir biçimde eleştiriyor. AB'nin neoliberal dönüşümüne, AB dışpolitikalarının militaristleştirilmesine ve Hollanda ordusunun uluslararası müdahale savaşlarına kesin karşı çıkan SP, AB elitlerinin korkulu rüyası. Çünkü SP, geliştirdiği bir kampanya ile 1 Haziran 2005 tarihinde yapılan »Avrupa Anayasası Sözleşmesi« hakkındaki bir halkoylamasında Hollandalıların çoğunluk »ret« oyu vermesine neden olmuş ve AB elitlerinin en önemli projelerinden birisini sekteye uğratmıştı.

Hollandalı sosyalistlerin temel karakteristiklerinden birisi, partinin parlamento dışındaki aktivitelerde kökleşmiş olması. Parti, kendisini işçi sınıfının ve sosyal hareketlerin doğal müttefiki olarak görüyor ve parti çalışmalarının asıl merkezinin »sokak« olduğunu savunuyor. Ücretsiz sosyal hizmetler, yoksullara ve yaşlılara yönelik yardımlar ile toplumsal dayanışma biçimleri partinin onlarca yıldan beri aksatmadan yürüttüğü çalışmaları oluşturuyor. Kamuya açık özelleştirme pratiğini uygulayan SP'nin parlamenterleri, her daim »sokak çalışmalarına« katılmakla mükellef. Parti bu çalışmalarını »mesele bizim ne bulduğumuz değil, insanların bizden ne beledikleridir« sloganı altında örgütüyor.

12 Eylül seçimleri sosyalistlerin, sosyaldemokratlar, Yeşil-Sol Parti ve solliberallerle birlikte ortak bir hükümet kurma olanağını verebilir. Bu olanağın kullanılabilmesini engelleyen riziko, sosyalistlerin kimi zaman »sekteleşme« olan yatkinlikleri değil, sosyaldemokratlar ile yeşillerin her zaman neoliberal ajandanın uygulanmasına katılma yatkinlikleridir. O açıdan Hollandalı seçmenler gelecekte açısından önemli bir tercih ile karşı karşıyalar: ya sosyalistlerin seçimlerden güçlü çıkmalarını sağlayarak, sosyaldemokrat ve yeşilleri sola çekecekler, ya da sosyaldemokrat ve yeşillere kayırma fırsatını verecekler.

Öyle ya da böyle, Hollanda gibi bir ülkede sosyalist solun güçlenmesi, bugünkü 1 Eylül Barış Gününde sokaklara dökülen barışseverlerin çıkarına olacaktır.

ANAYASAL AZINLIK

1 ARALIK 2012

1 Şubat 1995'de Strassburg'da imzalanan ve 1998'den itibaren yürürlüğe giren »Avrupa Ulusal Azınlıkların Korunması İçin Çerçeve Antlaşması« Avrupa'daki ulusal azınlıkların bireysel ve kolektif hakları ile bunların kamu yaşamında uygulanmasının esaslarını belirliyor. Antlaşmayı imzalayan ülkelerdeki uygulamalar da doğrudan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin kontrolü altında.

Antlaşma, Avrupa Konseyi'nin 47 üye ülkesinden 39'u tarafından ulusal parlamentolarca onaylanmış durumda. Çerçeve Antlaşması'nı kabul etmeyen 8 ülkeden birisi Türkiye. Türkiye karar vericilerinin antlaşmayı neden imzalamadıkları, ancak Kürt Sorunu bağlamındaki inkâr ve imha siyaseti ile açıklanabilir.

»Avrupa'nın ulusal azınlıkların korunması için hukuksal bağlayıcılığı olan ilk çok yanlı enstrümanı« olarak tanımlanan antlaşma, ulusal azınlık bireylerinin bir araya gelme, özgür fikir beyanında bulunma, düşünce, vicdan ve din özgürlükleri, kendi dillerini kullanma, anadilde eğitim ve sınırlar ötesi işbirliği hakları gibi hak ve özgürlüklerini düzenliyor.

Antlaşmayı imzalayan ülkelerden birisi de Almanya. 15 yıl önce federal parlamento onayı ile atılan imza, ancak bugünlerde tam olarak uygulamaya sokulabildi. Schleswig-Holstein eyaletinin anayasasında (5. Madde) yapılan bir değişiklik, Çerçeve Antlaşması bağlamında anayasa tarafından tanınan »ulusal azınlık« sayısı dörde çıktı.

Buna göre ülkenin kuzeyinde yaşayan Danimarkalılar, Frisler, Brandenburg ve Saksonya eyaletinde yaşayan slav kökenli Sorblar ve en son Almanya'nın her yanında rastlayabileceğimiz Sinti ve Roman halkı Almanya'nın ulusal azınlıkları olarak kabul edilmiş durumdadır.

Sinti ve Roman halkının ulusal azınlık olarak kabul edilmesi tartışmaları 22 yıl öncesine dayanıyor. 22 yıl boyunca süren tartışmalar, ancak bu yıl eyalet parlamentosunun anayasa değişikliğini kabul etmesiyle sonuçlandı. Burada şüphesiz ilginç olan, değişikliğin eyalet parlamentosundaki bütün partiler tarafından oy birliği ile kabul edilmesiydi.

Schleswig-Holstein eyaletinde yaşayan Sinti ve Roman bireylerinin sayısı sadece 5 bin. Almanya genelinde ise 70 bin. Gerçi Sinti ve Roman halkı, Danimarka ve Almanya'nın 1955 yılında yaptıkları bir anlaşma sonucu Almanya'daki Danimarkalılara tanınan barajsız seçim hakkını alamadı, ancak ulusal azınlıklara tanınan bütün hak ve özgürlüklerden faydalanabilecek. Kaldı ki, anayasa değişikliği olmaksızın da bazı hak ve özgürlükler yıllardan beri tanınmıştı. Örneğin Schleswig-Holstein hükümetleri yıllardan beri Sinti ve Roman çocuklarının hem anadillerinde, hem de Almanca eğitim görmelerini teşvik ediyor, okullar açıyor ve anadillerinde sosyal danışmanlık almalarını sağlıyor.

Eyaletin Azınlıklar Sorumlusu Renate Schnack, Sinti ve Roman halkına yönelik tedbirlerin aynı zamanda diğer ülkelerden gelen Sinti ve Roman mültecileri ile bağlantılı sorunların da çözümü açısından belirleyici olacağını belirtiyor.

Almanya'nın göçmenler ve siyasî mülteciler politikaları, ırkçı yasaları, kurumsallaşmış ayrımcılık mekanizmaları, Alman halkının büyük bir çoğunluğunda kökleşmiş ırkçılık ve refah şövenizmi konusunda söylenecek çok şey var. Bu satırların yazarı bu konularda yıllardan beri – deyim yerindeyse – söylemediğini bırakmadı. Ama tüm sorunları, engellemeleri, otoritarizm yatkinliği ve sınıfsal özellikleriyle hukukun üstünlüğü ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin işler kılındığı burjuva demokrasilerinin belirli sorunları çözebilme yetkinliği de teslim edilmeli.

Evet, yapılan anayasa değişikliği henüz diğer eyaletlerde gerçekleştirilmedi; Çerçeve Antlaşması'nın uygulamaya sokulması yıllar aldı ve göçmenlerin, mültecilerin tüm diğer sorunları çözülmedi, ki çözülmesi yönünde bir siyasî iradenin olduğundan bile bahsedilemez. Gene de, sayıları ne kadar az olursa olsun, kendilerini ulusal azınlık olarak tanımlayan halkların ve/veya halk gruplarının kimliklerinin tanınması, ulusal azınlık olarak hak ve özgürlüklere kavuşmuş olmaları, kapitalizm koşulları içerisinde de kimi sorunların çözülebileceğine bir örnektir.

Ancak bu örnek aynı zamanda sorunların çözümü için anayasaların ve parlamenterlerin tek başlarına yeterli olamayacaklarını, aksine geniş toplumsal ittifaklar olmadan ve demokrasinin demokratikleştirilmesi için mücadele verilmeden, hiç bir hakkın tanınmayacağını da göstermektedir.

EFENDİLERİN İRKÇILIĞI

11 ARALIK 2012

Alman sosyaldemokrasisine yakın Friedrich Ebert Vakfı'nın 2.415 denek ile yaptığı bir araştırma, Alman halkı arasında şovenist ve ırkçı yaklaşımların hâlen yüksek düzeyde olduğunu ve ırkçılığın toplum çeperinde değil, tam aksine toplum merkezinde kökleştiğini kanıtıyor.

Araştırmaya göre »sağcı-otoriter diktatörlük« yatkinliği artarken, halkın yüzde 20'si açık şovenist tavırlar gösteriyor ve yüzde 25,1'i yabancı düşmanı yaklaşıma sahip. Araştırma sonuçları, her onbir Almandan birinin kökleşmiş antisemitik düşünceye sahip olduğunu ortaya çıkartıyor. 2010'da yapılan aynı anketle karşılaştırıldığında ise, aşırı sağcılığın yüzde 8,2'den yüzde 9'a çıktığı görülüyor.

Vakıf aynı araştırmayı 2006'dan bu yana iki yıllık aralarla tekrarladığından, şovenizmin, ırkçılığın, sosyaldarwinistliğin ve antisemitikliğin nasıl mütemadiyen arttığını ve kökleştiğini takip etmek olanaklı. Araştırmanın ilginç bir yanı da, bu yaklaşımların eğitim seviyesi düşük olan kesimler ve alt tabakalarda diğer kesimlerden daha hızlı yaygınlaştığını göstermesidir. Yani ırkçılık virüsü giderek Alman işçi sınıfını esareti altına alıyor.

Bu yıl yapılan araştırmada ilk kez göçmenler ve göçmen kökenli Alman vatandaşları ile de röportajlar yapılmış ve göçmenlerin siyasi yaklaşımları konusunda bazı tespitlere yer verilmiş. Böylesi bir yola başvurulması, her ne kadar göçmenler arasında şovenist, ırkçı ve antisemitik yaklaşımların ne düzeyde olduğunu araştırılması anlamlı olsa da, Almanya'daki asıl sorunun izafileştirilmesine katkıda bulunduğundan, fazlaca gereksiz bir genişletme olmuş.

Kuşkusuz araştırmanın sonuçları, oranları ve çıkarsamaları konusunda söylenecek çok şey var. Ancak araştırma ırkçılığın ve şovenistliğin »nasıl« ve »neden« böylesine yaygınlaştığı konusunda pek bir şey söylemiyor. Öncelikle sosyolojide defalarca bilimsel olarak kanıtlanmasına rağmen, ırkçılık ve refah şovenizminin egemen iktidar ve mülkiyet ilişkileri üzerine kurulu olduğu gerçeğine hiç değinilmemiş. Ayrıca Alman olmayanların yasalar üzerinden kurumsal ayrımcılık mekanizmalarının boyunduruğu altında kalmaları ve yasal eşitsiz statükoları nedeniyle çoğunluk toplumu tarafından »bize ait olmayanlar« olarak algılanıp, »yabancı unsurlar« olarak

reddedilmeleri ve göçmenleri Almanya'daki ekonomik, sosyal ve siyasî sorunların »günah keçileri« olarak gösteren sorumlu siyasetin sağ popülizminin etkisi hiç bir şekilde araştırmanın konusu yapılmamış.

Diğer yandan eğitim düzeyi yüksek olan ve neoliberal dönüşümün »kazanana-
rı« konumundaki kesimlerin, önceleri de olduğu gibi, böylesi anketlere verdikleri
yanıtların gerçek düşüncelerini tam yansıtmadığını ve eğitimli kesimlerin rafine
ırkçılıklarını ortaya çıkartacak indikatörlerin kullanılmadığı göz önünde tutulursa,
araştırmanın Almanya'daki ırkçılığı ve şovenistliği tam olarak yansıtmadığı sonu-
cuna varabiliriz.

Almanya toplumu ve bilhassa Almanya işçi sınıfının 1990 sonrasında »Ren ka-
pitalizminin« sosyal devlet anlayışının ortadan kaldırılmasıyla içine düştüğü trav-
malar, neoliberal dönüşümün ve dış politikanın militaristleştirilmesinin yol açtığı
sonuçlar, araştırmaya konu olan yaklaşımların gelişmesinde rol oynayan en temel
faktörlerdir. Bununla birlikte küresel krizlerin kazananı olan Alman sermayesinin
toplu iş sözleşmeleri veya oto sanayiinde olduğu gibi çekirdek kadrolara dağıttığı
»gönüllü« primler ile verdiği »kırıntılar«, Alman halkı arasında »dünyanın efen-
dileriyiz« algısını da güçlendirmektedir. Böylesi bir durumda keskinleşen sınıf çe-
leşkileri, sağ popülist söylemlerin de etkisiyle, hiddetli bakışların eşit olmayan »en
alttakilere« yönelmesine neden olmaktadır. Aslında araştırmanın söylemediklerini
de göz önünde tutarsak, Alman işçi sınıfı arasında yaygınlaşan ırkçılık virüsünün saf
kan kapitalizm virüsü olduğunu tespit edebiliriz. O nedenle ırkçılığa karşı verilen
mücadele kapitalizm karşıtı olmadıkça başarılı olamayacaktır. Araştırma sonuçla-
rından çıkartılacak en temel öğreti bence budur.

DİĞER KONULAR

KISSADAN HİSSE ...

19 ŞUBAT 2012

Almanya'daki sosyalist günlük gazete junge Welt, Perşembe günü Köln'lü dramaturg André Müller'in 1978'de basılan, ama kısa zamanda tükenen ve bugünlerde yeniden yayıma hazırlanan »Anektodlar«ından bazı alıntılar yayımladı. Gazete, alıntılarının başına Müller'in katıla katıla kahkaha attığı anda çekilen bir fotoğrafını koymuş. Bu fotoğrafı görüp, anektodları okuyunca, bunlardan bazılarını kissadan hisse babında okurlarla paylaşmak gerekli dedim kendi kendime. Almanca bilenlere tavsiye ederim, kitap basıldıktan sonra hemen bir tane alın, pişman olmazsınız.

»Anektodlar«dan birkaç (Türkçeleştirilmiş) alıntı yapalım:

Atinalı Sokrates bir heykeltraşla bir ebenin oğluydu. Filozof olma kararını çok önceden vermişti, çünkü doğa bilimleriyle bir türlü başa çıkamamıştı. Bunlar insanın işine yaramaz deyip, ahlâk öğretilerine yöneldi.

İnsanların nasıl yaşadığını analiz edebilmek için özel yaşamlarını araştırıyordu. Özel yaşamları hakkında sorular soran Sokrates, belli ki bir çok Atinalıyı rahatsız ediyordu. Günün birinde gene özel yaşamlarıyla ilgili sorular sorduğunda, adamın biri yanıt vermek yerine Sokrates'in kışına tekme attı. Ama Sokrates buna aldırmadı ve yoluna devam etti.

Bu duruma alınan öğrencilerinden birisi, kendisini tekmeleyenlere karşı niye dava açmadığını sordu. »Niye dava açayım ki?« dedi Sokrates, »varsayalım beni bir eşek tekmeledi, eşeği mahkeme önüne mi çıkarayım?«.

Kissadan hisse: Yaklaşık 2.500 yıl önce doğan Sokrates'i tanımayan yok. Onu tekmeleyenler ise ancak hikâyelere konu olabiliyorlar. Yani siz siz olun, devletin »kedi« verdiği veya şu-bu gazetede »tu-ka-ka«cılık yapan »iyi Kürtlere« boşuna kızıp, laf yetiştirmeye uğraşmayın. Bırakın »eşekler tekme atsın«, siz Sokrates olmaya çalışın.

* * *

Voltaire, arkadaşlarıyla büyük adamların nasıl olurda günün birinde tiran olabildikleri üzerine tartışmış. Arkadaşlarından bir tanesi, »hocam, büyük adamların tiranlaşmalarını, bazı zamanlarda tarihsel tandansların vücut bulması olarak kabul etmek gerekir, ama maalesef tiranlar hiç erdemli olamamaktadırlar« deyince, Voltaire şiddetle itiraz etmiş.

»Hayır!« demiş Voltaire, »tiranlar da erdemliliğin nefesini içlerine çekiyorlar. Bak-sanıza, yasaları çiğnemenin önce nasıl da destekliyorlar«.

Kıssadan hisse: Bir siyasetçinin asıl karakteri yasalar çıkarken değil, yasalar eğilmeye ve çiğnenmeye başladığında aldıkları tavırla ortaya çıkar. Hukukun, bırakın çiğnenmesini, güpegündüz iffal edildiği Türkiye’de kimin erdemli erdemli tiranlaştığı gün gibi ortada değil mi?

* * *

Gazetemizdeki köşesini okumaktan büyük keyif aldığım Metin Yeğin son köşe yazısında, »köşe yazarlığının iki sendromu var, ya herkesin sizi okuduğunu zannediyorsunuz, ya da hiç kimsenin okumadığını. Ben ikincisine yakalandım«. Bu anekdot da Metin’e:

27 Ağustos 1818 sabahı ünlü Alman yazar Goethe hizmetçisine hiddetle hemen iki şişe Malvasier şarabını ve iki-üç bardak alıp gelmesini emreder. Belli ki bir şeye sinirlenmiştir. Bardaklara şarap doldurtur ve odada sinirli sinirli volta atarak teker teker bardakları boşaltmaya başlar.

Bir süre sonra tesadüfen doktoru gelir ve Goethe’nin moralinin bozuk olmasına şaşırır. »Yahu üstat, ne oldu, nedir sizi böyle mutsuz eden?« der.

»Herşey« der Goethe. Arkadaşları, hatta tüm Almanya nankördür. Müteşekkir olmayı bilememişlerdir. »Bu kadar da olmaz. Beni bugün, hem de doğum gününde evde unuttular. Eh, hiç kimse benimle sağlığıma kadeh kaldırmak istemiyorsa, benim de elim elma toplamıyor ya, ben de kendi kendime kadeh kaldırırım«.

Doktoru, »ama öyle değil ki, arkadaşlarınızın hepsi doğum gününüz için hazırlık yapıyorlar. Siz herhalde tarihi karıştırdınız, doğum gününüz bugün değil, yarın« deyince, Goethe: »Vay, aziz bakire, vay, desenize boşu boşuna sarhoş oldum«.

Herşeye, baskıya, inkâra, »ipin kurşununun rağmına« gülümsemeniz eksik olmasın. Egemenler ağlayan değil, gülen, hatta kahrkaha atan baldırı çıplaklardan korkarlar...

KISSADAN HİSSE...

5 MAYIS 2012

Laz olmayıp da, Laz fıkrası anlatanlardan hiç haz almam doğrusu. İrkçı ve aşağılayıcı fıkralardan bahsetmiyorum, kıssadan hisse çıkararak fıkraları, fıkraya konu olanlar anlatmalıdır ki, özelliği, orijinalliği kaybolmasın. Ardeşen'liyim. Lazona'nın en eski yerleşim bölgelerinden olan Dutxe'li Koçiva sülalesinden. Yani Lazım ve Laz fıkralarını iyi anlatmakla övünürüm. Bari bunca laftan sonra bir fıkra anlatayım:

Temel'in arkadaşı Hacı Salih çok muzipmiş. Bir o kadar da boşboğaz. Kahvede otururlarken, Temel'e dönerek: »Ula Temel« demiş, »pigün eleceksin, seni ha buraya gömeceğuz. Mezarında otlar, çiçekler bitecek. Fadime xalanın inekleri gelip onları bicuzel yiyecek, tezeklerini da mezarına pırakacaklar. Pen de geleceğüm, tezeğe pakup pakup, diyeceğüm ki: ›Ula Temel, amma değışmişsun ha!‹« diyerek basmış kahkahayı.

E Temel allta kalır mı, hemen atılmış: »Ula Salih, sen da pigün eleceksin. Seni da ha buraya gömecekler. Senin da mezarında otlar, çiçekler bitecek. Pirisinin ineğü gelecek o çiçekleri yiyecek, mezarının üstüne picuzel tezeğini pırakacak. Ha penda pakacağüm o tezeğe ve diyeceğüm ki: ›Ula Salih, haciydun, maciydun amma, vallahi hiç değışmemişsun!‹«.

Son günlerde Taraf gazetesi yazarlarından Halil Berktaş'ın 1 Mayıs 1977 ile ilgili söyledikleri üzerine yürütülen tartışmaları izleyince, aklıma nedense bu fıkra geldi.

Yahu, doğa kuralı mıdır nedir, nedense dünyanın her yerinde aynıdır: Bir zamanlar solun en radikal kesimlerinde radikal radikal yer alıp, sonra »tövbe« edip burjuva demokrasisini keşfedenler, her fırsatta solun »ah ne kadar kötü, değışmez, dogmatik« olduğundan ve »ah ne kadar demokratik, inovatif, eşitlikçi hükümetlerden« dem vururlar.

Buyrun bakın; Almanya'daki 68-Kuşağı'nın kimi temsilcisine. Örneğin Yeşil politikacılar Joseph Fischer veya Jürgen Trittin'i ele alalım. Bir zamanların barikatçıları, bugünün savaş kışkırtıcıları olarak, muhafazakârları bile sağdan geçtiler. Evet hâlâ solcudurlar, ama neoliberal cephenin »sol« kanadıdırılar. Ve her defasında da sosyalistlere saldırır, »yenilikçi« olamamakla suçlarlar.

Hoş, diyeceksiniz ki, »solun hiç mi günahı yok«. Elbette, hem de ne kadar. Ta o iki ihtiyarın, Marx ile Bakunin'in kavgalarından günümüze solun günahları hiç bitmedi ki. Solun tarihi, sol içi şiddetten, sosyalizm adına işlenen cinayetlere, amaç için her şey mübahtan, »parti her zaman haklıdır«a alabildiğince olumsuz örneklerle doludur.

Bir kere bunlar bilinmeyen şeyler değil. Kaldı ki, ikincisi, solun kendisi bizzat kendi tarihini eleştirmektedir. Solun tarihi ile ilgili yüklü bir külliyat var. Ama, üçüncüsü, solcuların hataları, kapitalizm eleştirisini, sosyalist idealleri haksız kılmaz.

Diğer taraftan da tarihin bittiğini ilân edip, solun tarihsel hatalarını özgürlük, barış, gerçek demokrasi ve sosyal adalet istemlerini diskredite edebilmek için kullanan burjuva ideologları ve medyası var. Onlar bile kriz dönemlerinde Marx'ın kapitalizm tahlilinin haklılığına vurgu yaparlar.

Amma velakin, burjuvazi ile sözum ona »eski solcular« arasında da önemli bir fark var: Burjuvazi, solun tüm zayıflığına, kimi ülkelerdeki marjinalliğine rağmen, »insanı köleleştiren, hor gören, aşağılayan tüm koşulları alaşağı etmeye« yönelik kategorik emrin ve »her ferдин özgürlüğünün, toplumun bütünüünün özgürlüğünün önkoşulu olduğu« bir geleceğin hâlâ halk kitleleri için ne denli çekici olduğunu çok iyi bilir. »Eski solcular« da eskiden diğer fraksiyonlara yaptıklarını, bugün solun bütünüüne yöneltirler.

Biz dinazor (!) sosyalistler ise, kapitalist devletin suçlarını sola yıkmaya çalışan ve burjuvazinin kedi masasından başka bir yerde yer almayanların, bırakın burjuva olabilmeyi, burjuva kültüründen bir nebze dahi pay alamamış olduklarını, kustukları nefretten biliriz.

Evet, 1 Mayıs 1977'nin hesabı sorulmalı, sorumlular adalet önüne çıkartılmalıdır. Ama hesap sormak da bir erdem gerektirir. Dün Roboski'de, hukukdışı tutuklamalarda, kirli savaş yöntemlerinde susanlarda bu erdem olabilir mi, işte o şüphelidir.

Ama çime konuşayrum, hiç değişmemuşlar çi. Tün ne ise, ha bucün de aynidurlar. Anlatabildim mu?

20 YIL ÖNCE, 20 YIL SONRA...

23 HAZİRAN 2012

1992'de Rio'da gerçekleştirilen ve 170 ülkeden temsilcinin katıldığı »Büyük Zirve«de insanlık tarihinde yepyeni bir sayfanın açıldığı ifade ediliyordu. Doğanın korunacağı, barışçıl ve açlığın insanlık hafızasından silineceği bir gelecek tahayyülü heyecan yaratmıştı.

O günlerde, doğanın talan edilmesinin, savaşların, açlık ve sefaletin kapitalizmin sonucu olduğunu ve kapitalizm aşılmadan bu sorunların hiç birisinin çözülemeyeceğini söyleyenleri ise kimse dinlemiyordu. Ne de olsa »sosyalizm« denemesi hüsrarla sonuçlanmış, ideolojiler ve tarihin »sonu gelmişti«.

Rio'da gene büyük bir zirvenin toplandığı bugünlerde dünyamıza baktığımızda, 20 yıl öncesine nazaran bazı (!) değişimlerin olduğunu teslim etmek zorundayız. Ama bu değişimler olumlu mu, olumsuz mu tartışmalı. Bazı sayıları vererek, kararı okura bırakalım:

Batılı siyasetçiler, bu bağlamda genellikle küreselleşmenin daha fazla insanı refaha ulaştırdığını kanıtlamak için, açlık sınırında yaşayanların sayısının düştüğü örnek olarak gösteriyorlar. Doğru. BM verilerine göre 1990-2008 yılları arasında günde 1,25 Dolar'dan az bir parayla geçinmek zorunda olanların sayısı 1,9 milyardan, 1,3 milyara düşmüş. Ancak, günde 1,25 Dolar'dan fazla, örneğin 2 Dolar ile geçiniyor olmak, »refah« göstergesi mi, o ayrı bir konu.

Buna karşın dünyada yaşayan yaklaşık 7,1 milyar insanın dünya çapında ürettiği zenginliğin aslan payı çok küçük bir azınlığın elinde. CAPGEMİNİ danışmanlık şirketi ve Royal Bank of Canada'nın raporlarına göre, yarısı ABD, Almanya ve Japonya'da olmak üzere çoğunluğu yerkürenin batısında yaşayan 11 milyon kişinin toplam malî varlığı 33,4 trilyon Avro. Yani 33.400.000.000.000,00 Avro! Sadece kıyaslamak için başka bir sayı: Federal İstatistik Dairesi, dünyanın en zengin ülkelerinden olan Almanya'nın 2011 yılındaki toplam ekonomik gücünün 2,57 trilyon Avro olduğunu açıkladı. Yani dünya nüfusunun yüzde 1,5'i, Almanya gibi bir ülkenin GSMH'nın 13 katı malî varlığı elinde tutuyor.

Zenginler klübünün durumu buyken, dünya çapında yaklaşık 1,5 milyar insan elektriksiz yaşamak zorunda. Sağlıklı içme suyuna ulaşmada zorluk çeken 2,7 milyar

insan ise yemeklerini ilk çağlarda olduğu gibi, açık ateşte pişirmek zorunda. Sağlık hizmetlerine, yeterli düzeyde konuta, eğitime, bilim, bilgi ve kültüre ulaşmakta zorluk çeken, kısmen ulaşamayan milyarları saymıyoruz bile. Ama sadece siz bu yazıyı okuduğunuzda, okuma hızınıza göre, 19 – 25 küçük çocuk açlık, hastalık ve savaş sonuçları nedeniyle yaşamını yitirmiş olacak.

Son yirmi yıla bakmaya devam edelim: BM verilerine göre 1992'den bu yana 3 milyon kilometrekare yağmur ormanı yok olmuş, her sekiz hayvan türünden birinin nesli tükenmiş, tahıl ve pirinç fiyatları sekiz katına çıkmış, karbondioksit emisyonu 22'den 31,6 milyar tona yükselmiş, arktik buz alanı yüzde 35 azalarak 4,5 milyon kilometrekareye düşmüş ve yaklaşık 2 milyar hektar tarım alanı uluslararası tekellerin eline geçmiş durumda. Savaşların ve doğanın yağmalanmasının yol açtığı küresel ekolojik felaketler de işin cabası.

Kapitalist sermaye birikimi için kârlar özelleştirilirken, uluslararası malî piyasa aktörlerinin ve neoliberal elitlerin neden olduğu krizlerin faturası toplumsallaştırılmakta. Yoksul ve gelişmekte olan ülkeler küresel sermayenin kârlarını güvence altına almak için daha fazla yük altına sokulmakta, neoliberalizmin diktası altında parlamenter meşruiyetler rafa kaldırılmakta.

Dünya Bankası, zenginler klübünün kriz nedeniyle zarar ettiğini vurgulamaktan geri kalmamış. Zenginlerin krizdeki kayıpları 700 milyar Dolar'mış. Neredeyse Avro Bölgesi'ni kurtarmak için ayrılan fona yakın olan bu kayıp, malî varlıklarının sadece yüzde 1,7'sine eşit. Zenginliklerini 2009'da yüzde 24 ve 2010'da yaklaşık yüzde 11 artıranlar için pek büyük bir kayıp olmasa gerek.

Sayılar ve veriler daha çok sıralanılabılır, ama bu kadarı bile son 20 yıldaki değişimlerin kimin yararına, kimin zararına olduğunu göstermeye yetiyor. Son 20 yılın öğrettiği şeyi özetleyeceksek eğer, tek cümleyle: »kapitalizm insan sağlığına, doğaya, hayvan türlerine, kısaca dünyadaki yaşama zararlıdır« dememiz gerekir. Bunu görmek için marksist veya ekonomist olmaya gerek yok, insan olmak yeterlidir!

PLURİNASYONALİTE VE »BUEN VİVİR«

SOSYAL, FEMİNİST, ADİL VE EKOLOJİK DEMOKRASİ KONSEPTLERİ

21 KASIM 2012

»Demokratik Modernite« dergisi Latin Amerika'daki sistem karşıtı hareketler konusunda bir yazı istediğinde, yazıp yazmama konusunda tereddüt ettim. Tereddüt ettim, çünkü Latin Amerika konusunda benden çok daha ehil kalemler var – Örneğin rafflar dolusu çalışmaları kaleme almış bir uzman olan Metin Yeğin gibi isimler var. Ama beni asıl tereddüt ettiren, Latin Amerika'daki anarşist, feminist, ekolojist, sosyalist ve antikapitalist hareketler üzerine, var olan hareketleri ve hedeflerini sıralamaktan öte gidemeyen, genellikle de Avrupa merkezci bakış açısının sınırları içerisinde tıklı kalan benzerlerinin tekrarı olan bir yazının çıkmasıydı.

Kuşkusuz Anadolu-Mezopotamya coğrafyasındaki emekçilerin ve ezilen halkların Latin Amerika'daki çeşitli hareketler ve mücadelelerden öğrenecekleri, daha doğrusu ilham alabilecekleri çok deneyim var. Kanımca hangi Latin Amerika ülkesinde, hangi oluşum, nasıl ve neden örgütlendiğinden ziyade, gelecek tasavvurları ile hangi tartışmaları yaptıklarına, hangi tahayyüller çerçevesinde hangi konseptleri geliştirdiklerine, bunları nasıl uyguladıklarına bakmak çok daha öğretici olacak.

Şüphesiz Bolivya'dan, Ekvador ve Venezüela'ya, Topraksız Köylü Hareketi MST'den Zapatistalara ve Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi FMLN'e kadar hükümete girmiş veya muhalefetteki hareketlerin deneyimleri birebir Anadolu-Mezopotamya coğrafyasına uygulanamaz. Zaten tartışmalara katkı olarak kurgulanan bu yazının niyeti de, kopya çekmeyi önermek değil. Yazının amacı, bilhassa indigen hareketlerin geleceği şekillendirmek için geliştirdikleri konseptlerden bir iki kesit sunmak, ilham kaynağı olabilecek noktaların altını çizmektir.

Bu çerçevede, Türkiye'de »Yeni Anayasa« ve Kürdistan'da »Demokratik Özerklik« tartışmaları ışığında dikkate alınması gereken ve indigen hareketlerin mücadeleleri sonucunda Latin Amerika'da, bilhassa Bolivya ve Ekvador'da, anayasa bilimine girmiş iki terime değinmek gerekiyor: Plurinasyonalite ve Buen vivir.

Bu konseptlere değinmeden önce, Latin Amerika'daki sistem karşıtı hareketlerle ilgili bir kaç noktayı öne çıkartmak, konseptlerin özüne bakımımızı yoğunlaştırmak için önemli olacak. Bir kere bu konseptlerin asıl taşıyıcılarının, sosyaldemokrat ve sosyalist reform partileri veya ulusalcı-popülist akımlar ile hükümetlerin değil, tüm

farklılıklarına ve tek tek hareketlerin aynı çatı altında birleştirdikleri çeşitliliğe rağmen sistem karşıtı hareketler olduğunun bilinmesi gerekiyor.

Latin Amerika'daki sistem karşıtı hareketlerin ortak özelliği, sadece neoliberalizmi reddetmekle ve kapitalist üretim ilişkileri içerisinde kısmî iyileştirmelerle yetinmemeleri, aynı zamanda kapitalizm karşıtı ve antiemperyalist olmalarıdır.

Bu hareketler genellikle elektriğin, suyun, sağlığın, eğitim ve öğrenimin özelleştirilmesine karşı yürütülen mücadeleler içerisinde oluşmuşlardır. Bölgesel özellikler göstermekle birlikte, çoğunlukla marjinalleştirilmiş kesimlerden, enformel sektör çalışanlarına, orta katmanlara ve bölgesel KOBİ sahiplerine kadar geniş ittifaklar hâlinde ortaya çıkmaktadırlar. Latin Amerika'da özelleştirmelere karşı sosyal mücadeleleri inceleyen Anne Tittor bu hareketlerin »katılımcılığa (sosyal yurttaşlık) ve (sosyal olan) demokrasiye olan yönelimlerini« özelleikle vurguluyor. [1]

Sahiden de bu hareketlere yakından bakıldığında, genellikle yerelde oluştuklarını, farklı kesimleri birleştirdiklerini, kolektif eylem yetisine sahip olduklarını ve radikalleşerek özelleştirmelere karşı ülke çapına genişleyen bir direniş potansiyeli oluşturduklarını görmek olanaklı. Sendikaları da içerilerine alan sistem karşıtı hareketler, var olan partilerin dışında oluşmuş ve partilerin, özellikle iktidara gelen reformcu sol partilerin ciddiye almaları gereken veto gücü hâline gelmişlerdir.

Sistem karşıtı hareketlerin Bolivya, El Salvador, Peru veya Uruguay gibi ülkelerde kısmî, ama somut ve önemli başarılar elde ettikleri görülmektedir. Neoliberal yönetimlerin alaşağı edilmesinde ve ittifaklar oluşturarak, sol hükümetlerin işbaşına gelmesinde önemli rol oynamışlardır.

Örneğin Bolivya'da özelleştirme karşıtı olarak oluşan hareket, genişleyerek hem indigen bir sosyalist olan Evo Morales'i iktidara taşıdı, hem de doğalgaz kaynaklarının toplumsallaştırılmasının önünü açtı. Aynı şekilde Brezilya'nın Topraksızlar Hareketi, Ekvador'daki indigen çatı örgütü CONAIE, Paraguay'daki Campesino Birlikleri veya Arjantin'deki Fabrika İşgal hareketi doğrudan mülkiyet ilişkilerini mücadelelerinin merkezine oturtmaktadırlar. Partilerden bağımsız olarak gerçekleştirilen geniş toprak ve fabrika işgalleri veya kitleleşen toprak reformu talepleri, üretim araçlarının üretilenlerin eline geçmesini hedeflemektedir.

IMF'in Arjantin'in borçlarını, yeni ayaklanmalardan çekinerek silmesi, Chávez'in başkanlığını bizzat halkın darbeye karşı çıkararak koruması ve akabinde sokağın Chávez'i radikalleştirilmesi veya uluslararası enerji tekellerinin Bolivya'da dize gelmesi, en başta Latin Amerika'daki sistem karşıtı hareketlerin verdiği antikapitalist mücadele sayesinde gerçekleşmiştir. Sokak ile reformları uygulamaya hazır olan parlamento çoğunluğu / hükümet arasındaki karşılıklı etkileşmenin, bu başarının önemli bir ayağı olduğunu da unutmamak gerekiyor herhalde.

Ama öyle ya da böyle, hangi Latin Amerika ülkesinde olursa olsun, sokağa dayanan, katılımcı, geniş ittifaklar kurabilen, bugün ve burada halkın çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için reformları zorlayan bu radikal demokrat hareketlerin

geliştirilmesine ön ayak oldukları bu iki konsept, fazlasıyla dikkate alınmayı hak etmektedirler.

ÇOĞUL ULUS – DEMOKRASİYİ DEMOKRATİKLEŞME ARACI OLARAK PLURİNASYONALİTE

Plurinasyonalite Bolivya ve Ekvador anayasalarında yer alan bir terimdir ve tek ülke sınırları içerisinde yaşayan farklı »ulusların« yanyana var oluşunun bütünsel bir biçimde toplumsal örgütlenmesi anlamını taşır. Bolivya'da nüfusun belirgin çoğunluğunu ve Ekvador'da üçte birini oluşturan indigenler, yani yerli halklar, »etnik azınlıklar« olarak tanımlanmayı kabul etmediklerinden ve binlerce yıldır yaşadıkları coğrafyada, kendi özgün kültürleri ve öz yönetim biçimleriyle var olmalarının siyasî ifadesi olarak kendilerini »uluslar« olarak nitelendirmektedirler. Yerli halkları »uluslar« olarak gören plurinasyonalite konsepti, özünde ayrılmayı, yani kendi ulus devletini kurmayı içermemektedir. Plurinasyonalite buna rağmen bütün devletsel süreçleri ve kurumlarını, siyaset yapma yollarını ve iktisat biçimi ile toplumsal yaşamın yeniden yapılandırılmasını öngörmektedir. Plurinasyonaliteyi kabul eden bir toplumda, salt kendi geleneklerini yaşatma hakkına sahip »etnik azınlık« tanımı yoktur. Aksine o ülke sınırları içerisinde yaşayan nüfusun tarihsel çeşitliliği, bütün toplum ve devlet kurumlarının, diskursların ve pratiklerin içeriğini belirlemektedir.

Bir örnek vermek gerekirse: Örneğin Ekvador'da Kichwa yerlilerinin yaşadığı bölgelerde sadece Kichwa çocukları anadillerinde ve İspanyolca eğitim görmemekte, aynı zamanda kent ve kasabalarda yaşayan, anadili İspanyolca olan öğrenciler de Kichwa dilinde ve İspanyolca eğitim görüyorlar. Okulda verilen derslerin bütünü ise çok-kültürlü içerikte. Kichwa dili, İspanyolca'nın yanısıra ülkenin ikinci resmî dilidir.

Plurinasyonalite anayasalarda yer almasına ve Kichwa örneğinde olduğu gibi eğitim alanında uygulamaya sokulmuş olmasına rağmen, bu konseptin tam olarak ne Bolivya'da, ne de Ekvador'da radikal anlamda yaşama geçirilebildiğinden henüz bahsedilemez. Gene de, Potekizli sosyolog Boaventura de Sousa Santos'un »bu projenin ütöpic karakteri, plurinasyonalite konseptinin adil bir topluma giden dönüşümün siyasî tartışmalarında, kopartılamayacak derecede kökleşmesini sağlamıştır« [2] tespitine katılmamak olanaksız.

SOSYALİZME İNDİGEN GÖZLERLE BAKMAK

Latin Amerika'da reformcu sol hükümetleri iktidara taşıyan sistem karşıtı hareketlerin geliştirdiği plurinasyonaliteyi anlayabilmek için (bence aynı Abdullah Öcalan'ın »Demokratik Konfederalizm – Demokratik Özerklik« konsepti için de geçerli) ilk önce yapmamız gerekenin, Avrupa merkezci gözlüğü çıkartmak olduğu kanısındayım. Çünkü ancak bu şekilde, Latin Amerikalı sistem karşıtı hareketlerin sadece kapitalizmle değil, aynı zamanda da sömürgecilik sonuçlarıyla da mücadele ettiklerini, modern ulus devlet anlayışını aştıklarını, eşitlik ilkesi ile farklılıkların kabbellenilmesi ilkesini birleştirip, ekolojiyle tamamladıklarını ve ulus devleti, uluslar kolektifi aracıyla özerk uluslar devletine dönüştürmeyi amaçladıklarını anlayabiliriz. Bu açıdan Bolivya ve Ekvador anayasalarının, tek dil-tek kültür-tek ordu-tek ulus algılı merkezî devleti »otonomist devlete« (özerk uluslar devletine) yönlendiren, dönüşümcü anayasa metinleri olarak nitelendirebiliriz.

Çünkü plurinasyonalite, de Sousa Santos'un vurguladığı gibi, sadece »teritoryal örgütlenme biçimi değil«dir. »Teritorya salt bir idari birim değil, aksine jeopolitik alandır. (...) Plurinasyonalite, liberal ve cumhuriyetçi akıldaki versiyonlardan uzaklaşarak, ulus-yurttaş-birlikte yaşama algısını pozitiften başlayarak değiştiren bir konsepttir«. [3] Bolivya'nın yeni anayasası, bazen içiçe geçen coğrafyalara (teritoryalara) dayanan dört farklı özerklik alanı yaratarak, de Sousa Santos'u doğruluyor. Bunlar departman, bölge ve belediye düzeyindeki özerklikler ile yerli halkın yaşadığı yerlerdeki indigen özerkliklerdir.

Bolivya ve Ekvador'daki toplumsal ihtilaflara bakarak, plurinasyonalite konseptinin işleri karmaşıklaştırdığı söylenebilir. Ancak karmaşıklığın derecesi, ihtilaf konularına kimin gözüyle bakıldığına bağlıdır. Örneğin alışageldiğimiz sosyalizm tasavvuru, Avrupa merkezci bakış açısıyla – genelleme yaparsak – iktisadî ve sosyal adaleti öncellerken, indigen bakış açısı daha ileri giderek, farklı bilgi biçimlerinin adaleti olan »bilişsel adaleti«, türler arası adalet anlamına gelen »ontolojik adaleti« ve sömürgeci geçmişten kaynaklanan ayrımcılığa karşı »tarihsel adaleti« iktisadî ve sosyal adalet ile eşit düzeyde öncellemektedir. Tam da burada indigen halkların ilericiliğinin, salt geleceğe bakmakla yetinmediğini, aynı zamanda tarihsel anımsamayı yüzleşme ve unutmama aracı yaparak, geleceği şekillendirmede kullanılan bir kaynağa dönüştürdüğünü görmekteyiz.

Plurinasyonalitenin bir diğer özelliği de, temsili demokrasi ile yetinmemesidir. Örneğin Bolivya anayasasında üç demokrasi tanımı yer almaktadır: temsili, katılımcı ve komünal demokrasi. Bu noktada sistem karşıtı hareketlerin, temsili demokrasinin yapısal sınırlarını aşma iradesi belirleyici olmuştur. Sınırları aşma iradesi kendisini »burjuva demokrasisinin demokratikleştirilmesi« şiarı ile ifade etmektedir.

Burjuva demokrasisinin demokratikleştirilmesi ise her anlamda kapitalizm karşıtı bir anlayış üzerinde temellenmektedir. Gerek Bolivya'da, gerekse de Ekvador'da yanıt aranan soru, demokrasinin her düzeyde bireysel ve kolektif katılımın sağlanması ve farklı demokrasi biçimleri üzerinden nasıl zenginleştirilebileceğidir. Sorunun karmaşıklaştığı nokta da burada yatmakta.

Çünkü bireysel ve kolektif katılım koşulları henüz tam olarak oluşturulamadı. Brezilya'daki »katılımcı bütçe« pratikleri bunun güzel bir örneğidir: Yoksulların bütçe oluşturma tartışmalarına katılmaları, çocuklarını evde yalnız bırakma ve 12 – 14 saatlik iş gününün ardından, kişisel gereksinim işlerine vakit ayıramadan toplantılara katılma durumunda olmaları nedeniyle neredeyse olanaksızlaşmıştı. Özellikle hem evde, hem de ev dışında çalışan kadınlar açısından çözülemez bir sorun oluşturmaktaydı. Profesyonel (seçilmiş) yöneticilerin bilgileri paylaşmaması ve tartışmalarda giderek belediye memurlarının belirleyici olması, halkta resignasyona ve geri çekilmeye yol açmıştı.

1990 Porto Alegre sürecinin deneyimleri yeni arayışlara ve denemelere neden oldu. Şu anda Bolivya ve Ekvador'da katılımın yerelden ülke düzeyine güvence altına alınabilmesi için, kolektif ve doğrudan veya delegasyon sistemi, komün, yerel yö-

netim, indigen ve köylü örgütleri, sendika ve hareket temsilcileri üzerinden dolaylı kolektif katılım yolları denenmektedir. Bu denemelere ve kurulan geniş ittifaklara rağmen, sınıf farklılıklarından ve sınıf çıkarlarından kaynaklanan ihtilaflar ülke düzeyinde katılımcı demokrasinin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır.

Gene de bu denemeler ve plurinasyonalitenin uygulamaya sokulması çabaları ışığında, Latin Amerika'daki demokratikleşme süreçlerinin, alışlagelmiş (ve neoliberal dönüşüm içerisinde giderek otoriterleşen) burjuva demokrasilerinin ötesine geçtiğini teslim etmek durumundayız. Çünkü bu süreçler aynı zamanda ekonominin demokratik kontrol altına alınması çabasını da içermekte, »tekçi« ulus devleti reddetmekte ve sosyal-feminist-adil ve ekolojik demokrasi anlayışını öne çıkartmaktadır. Plurinasyonalite bununla birlikte, sistem karşıtı hareketlere dayanarak Venezuela'da (Bolivarcı Devrim), Ekvador'da (Yurttaş Devrimi) ve Bolivya'da (Komünal Devrim) kendilerini devrimci olarak tanımlayan hükümetlerin temsilî demokrasi aracılığıyla iktidara gelmesiyle, devrim ve demokrasiyi bütünselleştiren yeni tip bir devrim anlayışını da ortaya çıkarmıştır.

Plurinasyonalitenin geri döndürülemez bir biçimde kök saldığını söylemek için henüz çok erken. ABD'nin Latin Amerika'daki gelişmeleri »güvenlik tehdidi« olarak nitelendirmesi ve politikalarını bu niteleme üzerine kurması, »arka bahçesinde« olanları engellemeye çalışmaya devam edeceğine ve bunun da demokratikleşme süreçlerini zorlayacağına işaret ediyor. Ama, tekrarla, gene de plurinasyonalitenin »başka bir dünya« arayışına yönelik tartışmalardan, denemelerden ve kapitalizmi aşma çabalarından »kopartılamayacak derecede kökleşmiş« olduğunu görmek gerekiyor.

İYİ YAŞAMIN TANIMI: »BUEN VIVIR«

Latin Amerika'da neoliberal yıkım siyasetine karşı geliştirilen çeşitli yanıtları içerisinde toplayan ve Avrupa'da da hararetli tartışmalara yol açan diğer konsept ise, Türkçe'ye iyi yaşam olarak çevrilebilecek »Buen Vivir« ya da »Vivir Bien« konseptidir.

Batı'nın refah tanımına indirgenemeyecek olan konsept, Ekvador Anayasa Kurucular Kurulu başkanı Alberto Acosta'nın dediği gibi, »sadece maddî emtialar değil, bilgi ve deneyim, toplumsal ve kültürel tanınma, topluma ve doğaya karşı etik ve hatta manevî/ruhanî davranış normları, insanî değerler ve gelecek tasavvurları gibi değerler sillesinin iyi yaşam için belirleyici faktörler olduğundan« [4] hareket ediyor. Bu anlayış farklı ülkelerde ve farklı toplumsal aktörler arasında farklı rol oynamasına rağmen, »Buen Vivir« konseptinin ortak bir temel kaygı üzerine kurulu olduğunu gösteriyor.

Bolivya dışişleri bakanı David Choquehuanca »Buen Vivir'i, »halklarımızın yaşam tarzını yeniden gerçekleştirmek, kaynaklarımıza ve kimliklerimize sahip çıkmak, doğa anne ile karşılıklı saygı ve tam harmoni içerisindeki bir yaşam kültürünü yeniden kazanmak« olarak tanımlıyor ve Buen Vivir'in, »başkalarının sömürülmesini veya çalışmadan kazanmayı öngörmeyen (...) hiç kimsenin dışlanmadan, herkesin

toplumsal süreçlere katılmasına çaba gösterildiği bir değerler ve ilkeler konsepti olarak« kapitalist krizler döneminde diğer halklara da bir alternatif olarak önerildiğini vurguluyor. [5]

»Buen Vivir« tanımı aktif sistem karşıtı hareketlerin ve güçlenen indigen halkların katılımı sayesinde, önce Ekvador (2008), sonra da Bolivya (2009) anayasalarına alındı. »Buen Vivir«, Ekvador'daki Kichwa halkının »sumak kawsay« ve Bolivya'daki Aymara halkının »suma qamaña« olarak tanımladıkları iyi yaşamın İspanyolca çevirisi.

İndigen halkların kullandığı bir tanımlamanın modern ulus devlet anayasalarına alınması, bildiğim kadarıyla bir ilk. Örneğin Bolivya anayasasının devletin ilkerinin, değerlerinin ve hedeflerinin tanımlandığı 8. Maddesi'nde, Bolivya'nın »çoğulcu toplum ilkelerini takip ve teşvik ettiği« belirtilirken, indigen halkların çeşitli tanımlamalarına eşit haklı tanımlamalar olarak atıfta bulunuyor ve »Buen Vivir«e birlik, eşitlik, içermeye (inklusion), onur, özgürlük, dayanışma, karşılıklılık, saygı, katılımı sosyal ve cinsiyet eşitliği içerisinde adalet, genel refah, sorumluluk ve sosyal adalet gibi klasik değerlerle eşit muamele gösteriyor. [6] Dahası, anayasanın 306. Maddesi'nde Bolivya'nın »devletin elde edilen fazlalıkların farklı sosyal tedbirlerle eşit dağılımına yükümlü olduğu dayanışma ve karşılıklılık ilkesine bağlı bir iktisat modelini« hedeflediği belirtiliyor.

Ekvador anayasası ise, beslenme hakkı, sağlıklı çevre, içme suyu, iletişim, eğitim-öğrenim, konut ve sağlık hakları gibi çeşitli hakları içeren »iyi yaşam hakkı« (>derechos del buen vivir<) tanımını kullanıyor. Bu haklar, aynı kişilerin ve öncelikli muamele görecekt grupların, komünlerin, halkların ve ulusların hakları, katılım ve özgürlük hakkı ile doğanın korunması ve doğanın hakları gibi haklar ile eşit değerlede anayasada yer alıyorlar.

Ekvador anayasası aynı zamanda »iyi yaşam hakkını«, bir tarafta sosyal içermeye ve eşitlik ile biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğal kaynakların koruyucu bir biçimde kullanılmasını düzenleyen »iyi yaşam rejimi« (>régimen del Buen Vivir<), diğer tarafta da 275. Madde'de »sumak kawsay'ın, iyi yaşamın gerçekleştirilmesini güvence altına alacak iktisadî, siyasî, sosyokültürel ve ekolojik sistemlerin örgütlü, sürdürülebilir ve dinamik bütünlüğü« olarak tanımlanan »gelişme rejimi« (>régimen de desarrollo<) ile anayasal bağlantı içinde tutuyor.

Yaşam kalitesinin iyileştirilmesini, adil, demokratik ve dayanışmacı bir iktisadî sistemi, katılımın ve toplumsal kontrolün teşvik edilmesini, doğanın korunması ve yenilenmesini anayasal hedef olarak tanımlayan Ekvador anayasası, bu anayasal hedefler ile kişilerin, komünlerin, halkların ve ulusların haklarını, çok kültürlülük, çeşitliliğe saygı ve harmonik birlikte yaşam çerçevesindeki sorumlulukla bağlıyor.

Bolivya ve Ekvador anayasalarındaki belirgin fark ise, Bolivya anayasası »iyi yaşamı« etik ve ahlâkî ilkeler konsepti olarak tanımlanırken, »iyi yaşam« Ekvador anayasasında iki anlamda rol oynuyor: bir tarafta çeşitli hakların üst başlığı olarak, diğer tarafta da bu hakların – sadece devlet tarafından değil, aynı zamanda toplum tara-

findan da – nasıl örgütleneceğinin ve yaşama geçirileceğinin tanımlanması olarak!

Ekvador anayasasında yer alan »sumak kawsay« tanımının bir önemli özelliği de, 72. Madde’de doğayı bir hukuk öznesi / hakkı olan bir özne olarak kabul etmesidir. »Doğanın hakları« hem indigen bilgiye verilen önemi, hem de doğaya, varlığına, tüm yapılarına ve yaşam ile evrim süreçlerine saygıyı vurguluyor.

»Buen Vivir« konsepti, gerek Boliviya, gerekse de Ekvador’da kapitalist gelişme teorilerini sorguluyor, refahın tek dayanağının kâr, tüketim ve iktisadî büyüme olduğu iddialarını reddediyor. Refahın sadece piyasa üzerinden sağlanacağını iddia eden ve yaşam kalitesini tüketim ile mülkiyete indirgeyen kapitalizme karşı çıkan »Buen Vivir«, bir plurinasyonal sosyalizm, daha doğrusu ekososyalizm yolunda küçümsememesi gereken alternatif bir konsept olarak tarihe yazılmayı hak ediyor.

PEK, YA REALİTE?

Latin Amerika’daki gelişmeler, sistem karşıtı hareketler ve Boliviya’da, Ekvador’da, Venezüela’da iktidara gelen reformcu sol hükümetler, meşruiyetini seçimlerle yenilenen bir »devrim« anlayışı üzerine kurulu 21. Yüzyıl Sosyalizmi arayışlarını popüler hâle getiriyor. Bu kıtada halklar plurinasyonalite ve »Buen Vivir« konseptleri ile, kapitalist büyüme ve tüketim tarzlarını aşmaya, merkezî devletin müdahale ve tedbirleri, ademî merkezîyetçi piyasalar ve kooperatifler / kooperatif benzeri oluşumlar ile krizlere yanıt vermeye çalışıyorlar.

Ancak teorinin gri, gerçek yaşamın ise rengârenk olduğu, Latin Amerika’da da kanıtlanıyor. Tüm ilerlemelere, iyileştirmelere ve değişimlere rağmen, hâlen esaslı bir dönüşümden, anaysal hedef olan »iyi yaşam ekonomisinden« bahsetmek mümkün değil.

Örnek verilecek olursa: Ekvador hükümeti kabul ettiği anaysal ilkelerden uzaklaşıyor. Demokratikleşme süreci devam ettirilmiyor. Başkan Correa, siyasetine yönelik her türlü eleştiriyi, »vatan hainliği« olarak tanımlıyor ve sosyal hareketleri »terörizm« suçlamasıyla koğuşturtuyor. 2008 – 2010 yılları arasında sendika üyelerine, öğrencilere ve indigen örgütlere karşı 17 »anti-terör-davasının« açılmış olması, Correa’nın kendi iktidarının oluşmasına olanak sağlayan sistem karşıtı hareketlerden uzaklaştığına işaret ediyor. [7]

Boliviya’da da iyileştirmeler radikal söylemin gerisinde kalıyor. Anayasada yer alan »Buen Vivir« hükümet pratiğinde giderek daha az rol oynuyor. Morales hükümetinin sosyal ve indigen hareketlerle olan ilişkisi giderek otoriterleşiyor. Her ne kadar indigen kurumlar, köylü ve kadın örgütleri hükümet politikalarında etkin olsalar da, aşağıdan yukarıya demokratikleşme sürüncemede kalıyor. Aksine parti, hükümet ve farklı hareketlerin ileri gelenlerinin bürokratikleşmesi, demokratikleşme süreçleri önünde engel teşkil ediyor.

Venezüela’daki Bolivarıcı Devrim’de de tökezlemeler görülüyor. Ülkenin petrol ihracatına olan bağımlılığı ve büyük ölçüde tüketim maddeleri ithalatı yapmak zorunda olması, ülke ekonomisinin yapısal sorunlarının çözümünü zorlaştırıyor. Chavez

hükümeti de alışlagelmiş merkezi devlet perspektifini terk etmekte zayıf davranıyor. Petrol ihracatına dayalı olan ekonomi ve doğal kaynakları üzerindeki devlet tekeli, bir tarafta bürokratikleşmeyi aşırı derecede teşvik ederken, diğer tarafta da iktidara yakın durmak zorunda olan serbest girişimcilerin ve sermaye sahiplerinin yönlendirdiği yolsuzluğun artmasına neden oluyor. Hükümet aşağıdan yukarıya toplumsal girişimleri örgütlemekte giderek daha isteksiz davranıyor. 2005'ten sonra kurulmuş olan 180 binden fazla kooperatiften, bugün geriye sadece birkaç yüz tanesinin kalmış olması, toplumun da resignasyona düşmüş olduğunu gösteriyor.

SONUÇ YERİNE

Hiç kuşku yok ki, Latin Amerika deneyimleri, neoliberal yıkım politikalarına karşı uygulanabilir ve sürdürülebilir alternatifler olduğunu, kapitalizmin insanlık tarihinin son sözü olamayacağını ve beyaz Avrupa medeniyetinin hedeflenecek yegâne gelecek olmadığını yeterince kanıtlayabilmişlerdir. İnsanı ve doğayı merkezine alan sosyal, iktisadi ve kültürel politikalar, olanaklı olmakla birlikte, modern ulus devlet sınırları içerisinde yaşayan insanların gerici ulusçuluk anlayışını yıkarak, adil, barışçıl, eşit, özgür ve doğayla uyumlu bir refah içerisinde bir yaşam kurabileceklerini, bugün ve burada çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilebileceğini göstermektedirler.

Tüm bunlar geniş toplumsal direnç, baldırı çıplakların aktif mücadeleleri sonucunda ve radikal bir siyasi proje çerçevesinde olanaklı olmuşlardır. Halkların, bilhassa yoksulların, ezilenlerin, emekçilerin ve kadınların vereceği etkin mücadele ile egemen iktidar ve mülkiyet ilişkilerinin alt-üst olabileceği ve değişimi, dönüşümü hükümet programı olarak deklare eden »devrimci«
güçlerin iktidara gelebileceği, hatta »devrimi«
demokratik seçimlerle her defasında yeniden meşrulaştırabilecekleri kanıtlanmıştır.

Amma velakin, reformcu sol ve/veya devrimci hükümetlerin, her ne kadar siyaset değişiminde etkin rol oynasalar da, gerçek kurtuluşun yegâne ve merkezi aktörü olamayacakları ve salt anayasa metinleri ile kurtuluşun güvence altına alınamayacağı da kanıtlanmıştır. Toplumsal muhalefet, kendi iktidarını kursa bile, etkin ve mücadeleci toplumsal muhalefet olarak kalmak zorundadır. Her düzeyde hiyerarşi ve irili-ufaklı iktidarlar ancak demokratik toplumsal kontrol sayesinde alaşağı edilebileceklerdir.

Kanımcı Latin Amerika deneyimlerinin dünyanın diğer bölgeleri, bilhassa ortak teritoryamız olan Anadolu-Mezopotamya coğrafyası için ortaya çıkardığı en önemli öğreti, demokrasinin hiç bir zaman tam olgunlaşmış bir yapı olamayacağı, aksine kendisini her gün yenileyen, farklı demokrasi biçimleriyle zenginleştiren, meşruiyetini kaybetmemek ve bürokrasi batağına saplanmamak için bu meşruiyeti en radikal bir biçimde aşağıdan yukarıya olanaklı olan en geniş temel üzerine kuran, yaşamın her alanında demokratik toplumsal kontrol mekanizmalarını işler kılan ve insan ile doğayı merkezine koyan bir demokratikleşme süreci olacaktır. Ve bu sürecin tek garantörünün, hükümetler ne kadar devrimci, ne kadar demokrat olur-

sa olsun, iktidarlar karşısında konumlanan geniş toplumsal direnç mekanizmaları olduğudur.

Anadolu-Mezopotamya coğrafyası, kadim halkları, tarihsel deneyimleri, yoksul ve emekçi halkları, kadın-erkek-trans*-LGB-bireyleri ve farklı inanç gruplarıyla böylesi bir demokratikleşme süreci için verimli topraklar olarak var olmaya devam etmektedir. Bu verimli topraklarda gerçek demokratikleşme sürecinin filizlenmesini ve gelişmesini sağlamak için asıl önemli olan ise, toplumsal direnç mekanizmalarının organik unsurları olması gereken hareketlerin, »milletim insanlık, vatanım yeryüzü« anlamında gösterecekleri basirettir.

[1] Bkz.: Anne Tittor / Dieter Boris / Stefan Schmalz (Derl.): »Lateinamerika: Verfall neoliberaler Hegemonie?« (Latin Amerika: Neoliberal hegemoninin çöküşü mü?), Hamburg 2005, VSA-Verlag, S. 40 – 68.

[2] Bkz.: Miriam Lang (Derl.): »Demokratie, Partizipation, Sozialismus – Lateinamerikanische Wege der Transformation« (Demokrasi, katılım, sosyalizm – Dönüşümün Latin Amerika yöntemleri), RLS Manuskripte 96, Berlin 2012, Karl Dietz Verlag, ISBN: 978-3-320-02282-2, S. 17 – 27.

[3] a.g.e.

[4] Bkz.: umwelt aktuell dergisi, Sayı 4-2010, Alberto Acosta: »Eine Verfassung für das »gute Leben«« (»İyi yaşam« için bir anayasa), S. 6 – 7.

[5] Bkz.: 10 Kasım 2012 tarihli »taz« gazetesinde Wolf-Dieter Vogel'in David Choqu-eahuanca ile yaptığı röportaj: »Wiederaneignung unserer Ressourcen und Identität« (Kaynaklarımıza ve kimliklerimize sahip çıkmak).

[6] Bolivya anayasası için bkz.: libresdelsur.org.ar/archivo/IMG/pdf/NUEVA.pdf (İspanyolca).

[7] Bkz.: Le Monde Diplomatique, Ekim 2012, (Almanca nüsha), Raul Zelik: »Sozialdemokratie unter radikalen Vorzeichen?« (Radikal belirtili sosyal demokrasi mi?).

MURAT ÇAKIR

1960 doğumlu olan Çakır, 1970 sonunda AFC'ne geldi. 1975-78 yıllarında Türkiye'ye dönerek, Hendek/Sakarya'da lise öğrenimini bitirdi. 1976'da Hendek İGD'ye üye oldu. 1978'de yeniden AFC'ne döndü. 1978'den itibaren FİDEF'e bağlı Kassel Türkiyeli İşçi ve Öğrenci Derneği üyesi olarak çeşitli görevlerde yer aldı. 1979 yılında TKP'ne alındı. 1979'da mimarlık öğrenimine başladı, ama bitirmedi, yeminli çevirmen olarak çalıştı. 1989 – 2001 yılları arasında Kassel Yabancılar Meclisi üyesi oldu ve 1990-2000 yılları arasında Hessen Eyalet Yabancılar Meclisi başkanlığı, 1998-2000 arasında da Federal Almanya Yabancılar Meclisi başkanlığı görevlerine seçildi. 1995'ten 2000'e kadar Hessen Özel Radyo ve Televizyon Üstkurulu üyeliği yaptı. 1994-2001 yılları arasında Federal Almanya Göçmen Dernekleri Federasyonu (GDF) genel başkanlığı görevinde bulundu. 1998'de Avrupa Antiırkçı Network'ü ENAR'ın kurucu üyesi ve ilk genel saymanı oldu. 1993-2004 yılları arasında SPD üyesiydi. 2004'de Seçim Alternatifi WASG girişimi ve derneğinin kurucu üyesi ve federal yönetim kurulu üyesi oldu. 2005-2006 arasında Emek ve Toplumsal Adalet Partisi-Seçim Alternatifi'nin federal yönetim kurulu üyeliğini ve parti sözcülüğü görevini sürdürdü. Ocak 2006'dan bu yana merkezi Berlin'de olan Rosa Lüksemburg Vakfı'nda, Hessen Rosa-Luxemburg-Vakfı yöneticisi olarak çalışmaktadır. Yeni Özgür Politika ve Özgür Gündem gazetelerinde düzenli makale ve köşe yazıları yayımlanan Çakır, Infobrief Türki adlı periyodik yayının redaksiyon üyesidir. Almanca makaleleri Neues Deutschland ve Junge Welt gazeteleri, Sozialismus ve Express dergileri ile çeşitli web sitelerinde yayınlanmakta olan Çakır'ın yazı, makale ve çevirileri <http://kozmopolit-blog.blogspot.com> (Türkçe yazılar) ve <http://murat-cakir.blogspot.com> (Almanca yazılar) adlı bloglarında okunabilir.